

Årsredovisning 2023

Kommunfullmäktige

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Fakta om Laxå.....	3
1.2 Majoriteten har ordet.....	4
1.3 Laxå kommuns vision.....	4
2 Årets resultat	5
3 Förvaltningsberättelse	7
3.1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
3.2 Den kommunala koncernen.....	10
3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	10
3.4 Händelser av väsentlig betydelse.....	14
3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	15
3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomins ställning.....	17
3.7 Balanskravsresultat.....	20
3.8 Väsentliga personalförhållanden.....	21
3.9 Förväntad utveckling.....	24
3.10 Balansräkning.....	25
3.11 Kommunfullmäktiges övergripande mål.....	27
4 Finansiella rapporter	37
4.1 Den sammanställda redovisningen.....	37
4.2 Resultaträkning.....	38
4.3 Balansräkning.....	39
4.4 Kassaflödesanalys.....	41
4.5 Noter.....	42
4.6 Driftredovisning.....	59
4.7 Investeringsredovisning.....	61
4.8 Nyckeltal.....	63
4.9 Ord och begrepp.....	63
5 Verksamhetsredovisning	65
5.1 Sammanfattning nämnder.....	65
5.2 Intern kontroll.....	72
5.3 Kommunägda bolag, förbund och gemensamma nämnder.....	76

1 Inledning

1.1 Fakta om Laxå

Kommunstyrelsen	
Ordinarie	Ersättare
Håkan Larsson (C) ordförande	Nils-Olof Tivemyr (C)
Paul Särnholm (C) 1:e vice ordförande	Arne Augustsson (C)
Therese Magnusson (S) 2:e vice ordförande	Ivonne Falk (KD)
Ankie Johanson (C)	Håkan Gustavsson (KD)
Pernilla Ljungstedt (C)	Kenneth Lantz (V)
Anette Schön (KD)	Jerry Karjalainen (V)
Jan Wallgren (KD)	Elvy Wicklund (S)
Clara Dahlin (V)	Frida Ahnér (S) t.o.m. 2023-06-21
Kenth Gustafsson (S)	Peder Boström (S) fr.o.m. 2023-09-21
Tina Johansson (S)	Lazarus Kulaba Malingha (S)
Ylva von Schéele (M)	Leif Nyström (M)
	Anders Pettersson (MP) t.o.m. 2023-09-20
	Linda Gunnarsson (MP) fr.o.m. 2023-09-21

Invånare								
2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
5 497	5 576	5 582	5 659	5 683	5 637	5 643	5 709	5 656

Mandatfördelning KF från 15 okt 2022	
C	8
KD	5
V	3
S	7
M	4
MP	1
SD	3
Summa	31

Skattesats	
Kommunen	22,18
Landstinget	11,55
Summa	33,73

1.2 Majoriteten har ordet

2023 har varit ett utmanande år, både ur ett omvärlds- och lokalt kommunalt perspektiv. Mycket i vår värld präglats av stor osäkerhet inför framtiden. Vad händer i olika pågående krig med tillhörande upprustning? Osäkerhet i hur det blir med fokuset runt klimat och energiomställning. Dessa saker, tillsammans med höjda räntor, ökad inflation får en direkt eller indirekt påverkan på vår kommuns aktiviteter och ekonomiska förutsättningar.

Den kommunala organisationen har gjort ett bra jobb i framåtriktad anda under hela året för att försöka hantera de tuffa utmaningar vi har i dessa tider på bästa sätt.

I vår kommun har vi under 2023 påbörjat en omställningsresa för hållbar ekonomisk utveckling där ett helhetstänk är centralt.

Målbilderna i budget är övergripande och tydliga i syfte att gynna och förenkla arbetet framåt, både i och runt den kommunala verksamheten, just utifrån helhetsperspektivet.

Vi ser att utmaningarna består de närmaste åren och måste därför arbeta både i det korta och långa perspektivet för att komma stärkta ur nuvarande lågkonjunktur, både ur ett ekonomiskt, och ur ett måluppfyllelseperspektiv som ska syfta till att infria vår vision där medborgarens upplevelse av sin tillvaro i Laxå kommun är i fokus.

1.3 Laxå kommuns vision

”En välmående plats med hög trivselfaktor, stark sammanhållning och öppenhet mot omvärlden.”

Visionen är vårt långsiktiga mål, vår drömbild av hur platsen Laxå ska uppfattas 2030. Alla som bor och verkar i Laxå äger visionen och den ger oss livskraft. Tillsammans bygger vi steg för steg en ännu attraktivare plats.

2 Årets resultat

Laxå Kommun redovisar ett negativt resultat för 2023 uppgående till 5,3 mnkr, vilket är 7,3 mnkr sämre än budgeterat resultat som var positivt 2 mnkr. Vid jämförelse med föregående års positiva resultat på 17,3 mnkr så är det en försämring på 22,6 mnkr.

Skatteintäkterna har ökat med 12,6 mnkr jämfört med föregående år och de generella statsbidragen och utjämningsbidragen har ökat med 2,2 mnkr. Inkomstutjämningsbidraget ökade med 5,4 mnkr medan kostnadsutjämningsbidrag och regleringsbidrag minskade med 3,3 mnkr tillsammans. Fastighetsavgiften ökade med 2 mnkr. Trots minskad befolkning så har skatteintäkterna påverkat resultatet positivt, men inte tillräckligt för att tillsammans med kraftigt minskade bidrag kunna täcka kommunens kostnader.

Kommunen har även 2023 kvalificerat för att få bidraget Bidrag till befolkningsmässigt mindre kommuner, uppgående till 2,8 mnkr. Kommunen har också sökt bidrag för höga elkostnader och tilldelades 0,9 mnkr.

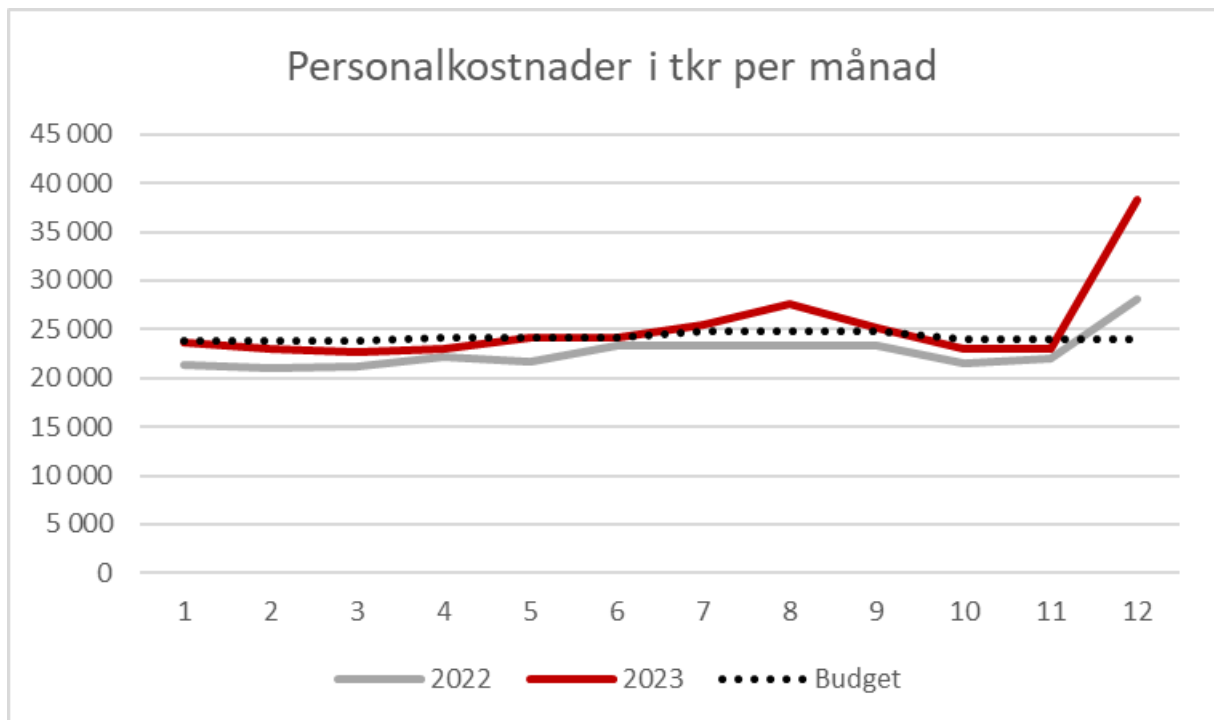
Verksamhetsintäkterna har minskat med hela 18 mnkr medan verksamhetskostnaderna ökat med 19,6 mnkr. Det är personalkostnaderna som står för en ökning mellan åren på 31,1 mnkr, men det slår inte igenom totalt då flera andra poster visar på minskning jämfört med föregående år. Den höga inflationen har påverkat kostnadssidan, men mest slagit igenom på pensionskostnaderna som inflationsuppräknats. Jämfört med föregående år har pensionskostnaderna ökat med 14 mnkr, dels till följd av nytt avtal, dels till följd av inflationsuppräkningarna.

Årets resultat utgör -1,5 % av skatteintäkter och statsbidrag.

Vid jämförelse mot budget uppvisar nämndernas verksamheter tillsammans ett underskott mot budget med 15,5 mnkr. KS redovisar underskott med 0,8 mnkr, BUN underskott med 4,2 mnkr, SON underskott med 9,8 mnkr och KN underskott med 0,6 mnkr. Kommunstyrelsens finansförvaltning som redovisar ett överskott på 8,1 mnkr mot budget. Finansförvaltningens överskott täcker inte verksamheternas underskott.

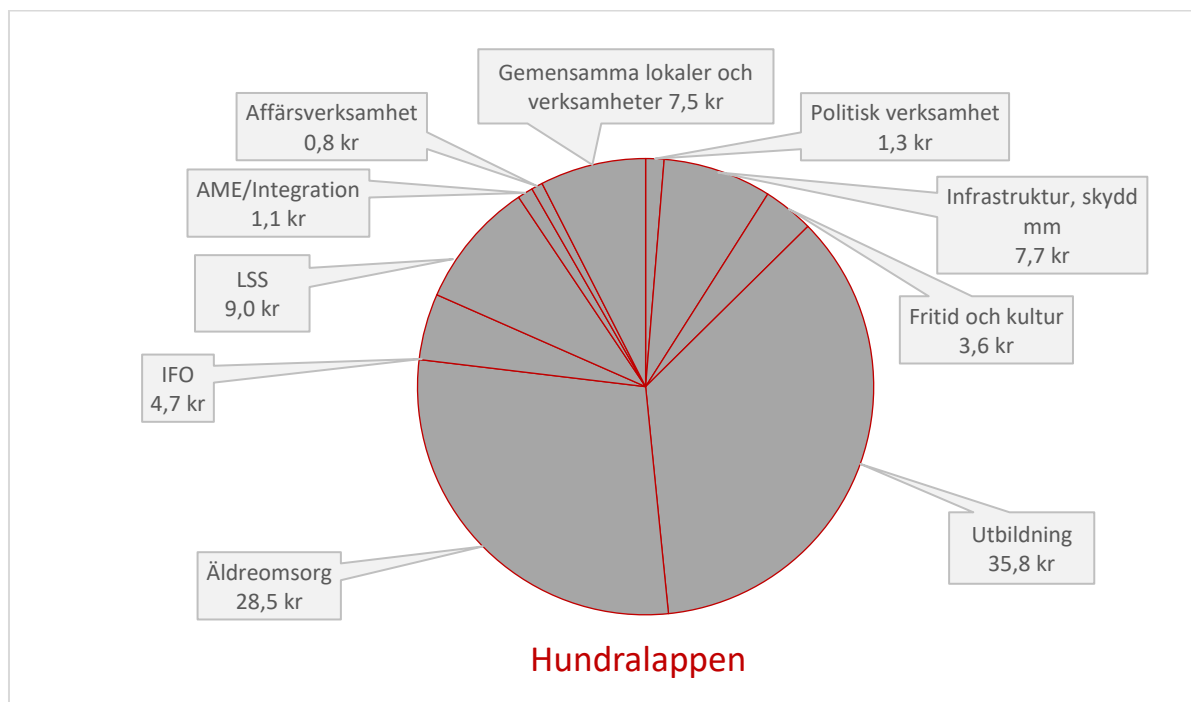
Personalkostnaderna (inklusive pensionskostnader) är totalt sett 31,1 mnkr högre än föregående år. Jämfört med budget är personalkostnaderna 13,1 högre/ än budget. Personalkostnaderna uppgår till 59,9 % av kommunens totala verksamhetskostnader.

Diagram som visar personalkostnader inklusive pensionskostnader år 2022 och 2023 samt budget.

Hundralappen

Diagrammet visar på kommunens verksamheters nettokostnad under ett år, exklusive finanserna och pensionskostnader som bokas på finanserna, fördelat på en "100-lapp". Det vill säga hur varje 100 kr sedel fördelas i kommunen.

3 Förvaltningsberättelse

3.1 Översikt över verksamhetens utveckling

<i>Kommunen</i>	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd	5 497	5 576	5 582	5 659	5 683
Kommunal skattesats (%)	22,18	22,18	22,18	22,18	22,18
Verksamhetens intäkter (tkr)	100 030	118 055	89 627	88 989	92 409
Verksamhetens kostnader (tkr)	-505 378	-486 164	-458 843	-443 865	-451 453
Årets resultat (tkr)	-5 275	17 292	14 843	24 972	1 194
Soliditet	18,3 %	19,3 %	48,0 %	42,7 %	39,35
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	-4,1 %	-4,0 %	-10,3 %	-19,0 %	-39,3 %
Investeringar (netto, tkr)	4 015	9 625	9 786	5 024	8 845
Självfinansieringsgrad	367 %	248 %	224 %	422 %	76 %
Långfristig låneskuld	0	0	0	10 500	12 400
Antal anställda (tillsvidareanställda)	403	412	403	398	434

Definitioner

Soliditet = Eget kapital dividerat med summa tillgångar

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser = Eget kapital-Ansvarsförbindelse dividerat med balansomslutningen

Självfinansieringsgrad definieras som årets resultat plus avskrivningar dividerat med nettoinvesteringar

Befolkningen i Laxå kommun har minskat mellan åren och vid årets slut var invånarantalet 5 497. Senaste prognosen visar även den en minskad befolkning framåt. Laxå kommuns skatteintäkter är beroende av att invånarantalet är stabilt. Skattesatsen är oförändrad mellan åren.

Trots den minskade befolkningen så uppvisar ändå Laxå Kommun ökade skatteintäkter jämfört med såväl budget som föregående år. Dessa är dock för små för att täcka de kraftigt ökade kostnaderna.

Laxå kommuns resultat för året är ett negativt resultat på 5,3 mnkr och det understiger budget med 7,3 mnkr. Vid jämförelse med föregående år är det en minskning av resultatet med 22,6 mnkr. Totala kostnader har ökat mer än vad intäkterna har gjort.

Verksamhetens intäkter har minskat kraftigt mellan åren, med 18 mnkr. Minskade bidrag är statsbidrag Migrationsverket som minskat med 6,3 mnkr, driftbidrag från Länsstyrelsen och bidrag från Socialstyrelsen har minskat med 2,6 mnkr respektive 2,6 mnkr. 2022 erhöll kommunen bidrag från andra kommuner för uppdrag motsvarande 5,6 mnkr men detta återfinns inte längre så i jämförelse en tappad intäkt på 5,7 mnkr. Statsbidrag från skolverket har ökat med 1,6 mnkr och bidrag från AMS med 0,7 mnkr. Övriga statsbidrag har ökat med ca 3 mnkr i jämförelse med föregående år men samtidigt så har ersättning för höga sjuklönekostnader som erhöles föregående år påverkat negativt med nästan 3 mnkr, så en nettoeffekt närmare noll mellan åren. Kommunen har erhållit elstöd med 0,9 mnkr.

Verksamhetens kostnader har fortsatt öka mellan åren och jämfört med 2022 ökade de med 19,2 mnkr.

Det är personalkostnaderna som står för en stor ökning om hela 31,1 mnkr och fördelat på nämnderna med 7,5 mnkr på BUN, 10,1 mnkr på SON, 2,7 mnkr på KS, 0,5 mnkr KN och därtill pensionsrelaterade kostnader på finanserna med 10 mnkr. Av den totala ökningen så står

pensionskostnaderna för 14 mnkr. Personalkostnaderna uppgår till 59,9% av verksamhetskostnaderna.

Större poster som minskat mellan åren och håller tillbaka effekten av de kraftigt ökade personalkostnaderna är mindre lämnade bidrag med 2,8 mnkr och lägre köp av huvudverksamhet med 6,7 mnkr jämfört med föregående år. Under 2022 fakturerade Askersunds kommun personalkostnader för Sydnärkes miljönämnd. Den kostnaden har kommunen inte haft under 2023 då nämnden flyttades helt till Askersunds kommun. Trots fortsatt hög inflation så kan vi se en minskning i såväl el- och bränslekostnader som förbrukningsinventarier jämfört med föregående år, med 1,9 mnkr respektive 2 mnkr, vilket visar på återhållsamhet och åtgärder. Entreprenadkostnader fastigheter kan vi dock se en större ökning på med 2,7 mnkr, vilket till största del hänför sig till ombyggnad av Tivedsvägen 34.

Under 2023 har ett arbete utförts för att redovisning av finansiell leasing gällande hyreskostnader ska redovisas på korrekt sätt. Enligt redovisningslag ska den finansiella leasingen redovisas både på tillgång- och skuldsidan och i samband med det blir det en påverkan på det egna kapitalet. En rättelse för tidigare år har också bokats och omräkning av 2022 års jämförelsesiffror har gjorts i årsredovisningen. I resultaträkningen påverkas vid denna ombokning utfallet på hyreskostnader, avskrivningar och ränta, tillsammans med en nettoeffekt på resultatet med -0,7 mnkr år 2022 och -0,6 mnkr år 2023. Det egna kapitalet har totalt minskat med 25,9 mnkr till följd av den nya redovisningsprincipen.

Soliditeten har utvecklats negativt och sjunkit till 18,3 % vid årets slut. Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen uppgår till - 4,1 %. Minskningen av soliditeten har två förklaringar, dels det negativa resultatet, dels en förändring i redovisningen som påverkar nivån nedåt. Denna nya redovisning visar en mer trovärdig soliditet som beaktar hur hyresavtalen som är långa låser kapitalet i kommunen och koncernen.

Denna nya redovisning har genomförts på kommunen och innebär att hyresavtalen har tagits upp både på tillgång- och skuldsidan och försämrar det egna kapitalet med 25,9 mnkr. Rensat från ombokningen av hyresavtal till finansiell leasing, som påverkar det egna kapitalet negativt med 25,9 mnkr och resultatet negativt med 0,6 mnkr, så skulle soliditeten uppgå till 48 %.

Investeringarna i Laxå kommun uppgick till 4 mnkr. Investeringsnivån sattes i budget 2023 till 6,5 mnkr, ej nyttjade medel från 2022 flyttades över med 2,4 mnkr, totalt 8,9 mnkr. KS investeringar uppgick till 2,3 mnkr och där de största enskilda projekten är Asfaltering av Herrskapsstigen 0,7 mnkr och av Ågrenavägen 0,5 mkr, Led gatubelysning 0,3 mnkr och miljöåtgärder i Saltängsskolans kök 0,3 mnkr. . Av övriga nämnder så har BUN respektive SON investeringar under året med 0,4 mnkr och KN 0,7 mnkr.

<i>Den kommunala Koncernen</i>	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter (tkr)	244 539	261 035	235 095	225 429	221 318
Verksamhetens kostnader (tkr)	-632 431	-616 161	-573 451	-547 877	-562 081
Årets resultat (tkr)	-5 407	17 536	17 672	29 422	-4 984
Soliditet	15,1 %	15,7 %	13,7 %	11,8 %	8,4 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	-2,8 %	-2,7 %	-6,5 %	-9,9 %	-14,7 %
Investeringar (netto, tkr)	20 769	46 441	56 521	47 513	64 233
Självfinansieringsgrad	116,9 %	98 %	77 %	115 %	28 %
Långfristig låneskuld	464 398	472 250	473 744	458 957	420 976
Antal anställda (tillsvidareanställda)	487	500	495	496	498

Verksamhetens intäkter i kommunkoncernen har minskat med 16,5 mnkr, denna minskning beror framför allt på minskade intäkter inom kommun. Kommunens andel i Sydnärkes utbildningsförbund har minskat och effekten blir att kommunens andel av intäkterna blir lägre.

Verksamhetens kostnader i kommunkoncernen har endast ökat med 16 tkr. Andelen av kostnader i Sydnärkes utbildningsförbund påverkas också av den lägre ägarandelen och kostnadspåverkan blir lägre än föregående år.

Kommunkoncernen har i år gjort ett negativt resultat. Detta beror framför allt på kommunens resultat på 5,3 mnkr och Sydnärkes utbildningsförbund som redovisar ett negativt resultat på 19,3 mnkr, varav Laxå kommuns del är 3,1 mnkr. LaxåVärme AB redovisar ett negativt resultat med ca 1,6 mnkr och övriga bolag redovisar ett positivt resultat.

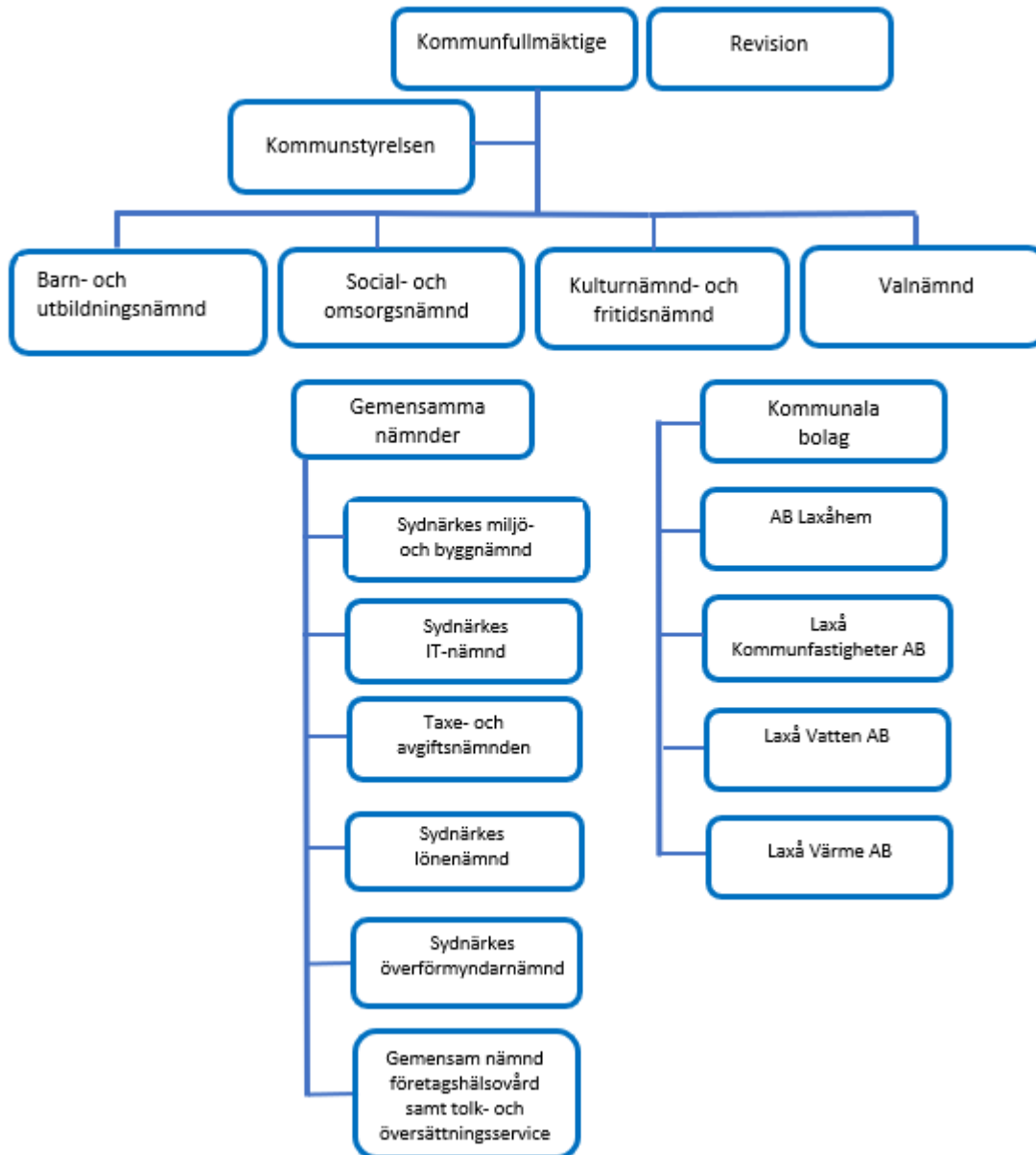
Årets resultat gör att soliditeten i koncernen har minskat med 0,6 %.

I koncernens sammanställda räkenskaper elimineras de belopp som avser finansiell leasing då kommunen enbart har koncerninterna fastigheter som redovisas som finansiell leasing

Investeringstakten har varit hög de senaste åren. 2023 är investeringarna betydligt lägre än tidigare år. Investeringarna i kommunkoncernen uppgår till 20,8 mnkr.

Den långfristiga låneskulden har minskat med 7,8 mnkr. Totalt har koncernen 4,0 mnkr som beräknas amorteras under nästa år och därav återfinns som en kortfristig skuld.

3.2 Den kommunala koncernen

3.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

De prognoser som gavs från SKR i slutet av 2022 baserade sig på ett scenario där 2023 skulle bli ett tufft år men konjunkturen skulle förstärkas under 2024. Under 2023 har prognoserna gått både upp och ner, till följd av osäkerheter kring inflation, penningpolitik och lönesummans påverkan. Det har blivit mer tydligt att lågkonjunkturen prognostiseras hänga kvar in på 2024 och skapa stora utmaningar. Mot slutet av 2023 lämnade SKR en prognos med ett ökande skatteunderlag för 2023 men där 2024 skrevs ner ytterligare. Detta fick en positiv påverkan på skatteintäkterna för 2023 men prognoserna för åren framåt och särskilt 2024 blev än sämre.

Till följd av uppskrivning av skatteunderlagsprognoser slutet av året och ett bra börsår blev kommunernas resultat betydligt bättre än det som befarades under våren 2023. Flera kommuner

visar på bättre resultat 2023 än förväntat till följd av uppskrivning skatteunderlaget. För mindre kommuner och för kommuner som inte har finansiella placeringar är det tufft. Trots förbättringen av skatteintäkterna visar ändå 69 kommuner underskott, senast så många kommuner hade underskott var 2008. Kraftigt ökade pensionskostnader och hög inflation slår hårt mot kommunerna. Stora underskott i verksamheterna på många ställen.

När vi nu står i början av 2024 så visar SKR prognoser mycket små genomsnittliga uppskrivningar av skatteunderlaget. De lägsta på mer än 14 år. För 2024 och 2025 1,5 %. En ökad arbetslöshet, avtagande antal arbetade timmar i landet och den höga inflationen påverkar negativt. Den fortsatt höga inflationen påverkar skatteunderlaget på olika sätt, dels så urholkas köpkraften i skatteunderlaget, dels så driver inflationen också upp pensionskostnaderna. Därtill har vi det nya pensionsavtalet som trädde i kraft 1 januari 2023 som ökat grundnivån och kommer ligga kvar när inflationens effekter avtar i framtiden.

Laxå Kommuns ekonomiska situation har för 2023 försämrats. Kostnaderna ökar i snabbare takt än intäkterna. Därtill ett fortsatt sjunkande invånarantal som påverkar intäkterna. Ökningar på intäktsidan möter inte alls kostnadsidan. Underskott i verksamheterna. Åtgärder måste vidtas.

Att ha en positiv befolkningsutveckling är viktigt för kommunen såväl ur skatteintäktsperspektiv som för samhällets utveckling i övrigt. Laxå kommun har fram till 2020 haft en positiv befolkningsutveckling, men efter det har invånarantalet gått ned. Under 2023 har invånarantalet kraftigt minskat. Utflyttning har ökat och det föds allt färre barn jämfört med tidigare år.

	2023 Totalt	2022 Totalt	2021 Totalt	2020 Totalt	2019 Totalt
Födda	27	44	44	41	58
Döda	-75	-88	-72	-94	-76
Inflyttning	370	378	324	420	428
Utflyttning	-392	-348	-381	-390	-367
Förändring	-70	-14	-85	-23	43

3.3.1 Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Befolkning	Risk för befolkningsminskning de kommande tre åren.	Kommunala koncernen	Behov av att anpassa verksamheterna utifrån faktiska förutsättningar. Fortsatt arbete med att stötta arbetslösa att etablera sig på arbetsmarknaden, arbeta på ett attraktivt näringsliv i Laxå kommun.
Konjunktur	Risk för fortsatt lågkonjunktur år 2024 och 2025 enligt SKR och konjunkturinstitutet.	Kommunala koncernen	Försiktighet i budgeteringen av invånarantal. Översyn av verksamheterna för att effektivisera, genomföra besparingar och genomföra omställning för att anpassa verksamheterna.
Åldrande befolkning	Ökat tryck på omsorgsverksamheten.	Social- och omsorgsnämnden	Fokus på folkhälsoåtgärder för att minska andelen äldre som behöver vårdinsatser.
Verksamhetsrisk			
Personal	Oförmåga att upprätthålla planerad bemanning. Negativa effekter på personal och kvalitet.	Social- och omsorgsnämnden, Barn- och utbildningsnämnden	Strategiskt arbete med kompetensförsörjning inkl. friskvård, förbättrad arbetsmiljö, kompetenshöjande insatser och arbete med att tillskapa bättre kommunikationsmöjligheter för pendling.
Finansiell risk			
Ränterisk	Ökande skuldsättning, betydande kostnadseffekter vid ökad räntenivå.	Kommunala koncernen	Policy för räntebindning, investeringsprövning.

3.3.1.1 Ränterisk/finansieringsrisk

Per den 31 december 2023 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder till 470,7 mnkr (f.å. 474,4 mnkr), medan de räntebärande finansiella tillgångarna uppgick till 1,9 mnkr (f.å. 1,4 mnkr). Den kommunala koncernens räntebärande nettoskuld uppgick per balansdagen sålunda till 468,8 mnkr (f.å. 472,6 mnkr). Under 2023 har det inte tagits några nya lån.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. Ränteswappar förekommer inte.

Finanspolicyn föreskriver att för att begränsa ränterisken ska lånestocken till minst 50 procent ha en längre räntebindningstid än 12 månader. Lånen ska även spridas på olika räntebindningsperioder så att de inte förfaller samtidigt utan med någorlunda jämna intervall. Räntebindningen uppgår till 2,3 år och kapitalbindningen till 2,6 år. Del av kapitalbindning som understiger ett år är 29,43 %. Genomsnittlig låneränta uppgår till 2,2 % i kommunkoncernen.

Koncernens policy är att upptagande av lån i utländsk valuta ej ska ske. Således föreligger ingen valutarisk. Inga lån i utländsk valuta finns upptaget.

3.3.1.2 Kredit- och likviditetsrisk

Kommunen har möjlighet att placera likviditet i räntebärande värdepapper. Finanspolicyn föreskriver var placeringarna får ske. Placeringarna ska göras i värdepapper med god likviditet och där löptiderna inte är längre än prognostiserat framtida utflöde av likviditet. Vid utgången av året så fanns inga placeringar i värdepapper.

För att samordning ska ske avseende betalningsflöden är kommunen samt bolagen anslutna till ett gemensamt koncernkonto med underkonton för kommunen samt respektive bolag.

Koncernens likvida medel ska placeras på kort och lång sikt. Kravet på maximal säkerhet i kommunens medelsplacering, innebär att kredit-, ränte- samt likviditetsrisker för olika placeringsformer ska minimeras. Det innebär att placering av koncernens likvida medel får ske på bankkonto samt räntebärande värdepapper utgivna av:

- A. Svenska staten (ex statsskuldväxlar, obligationer) och statliga verk
- B. Kommuner och landsting (ex kommuncertifikat, obligationer, reverser)
- C. Bostadsinstitut (ex Stadshypotek, Handelsbanken hypotek, Spintab mm)
- D. Kommuninvest i Sverige AB (publ)
- E. Svenska banker
- F. Andelar i värdepappersfond och liknande penningmarknadsfonder som omfattas av lag om värdepappersfonder och innehåller värdepapper enligt nedan.
- G. Företag med en rating från Standard & Poor's, skuggrating Swedbank eller Moody's där rating är minst BB- eller Ba3.
- H. Övriga värdepapper med kommunal borgen

3.3.2 Pensionsförpliktelse

De helägda kommunala aktiebolagen har ingen pensionsskuld utan intjänade pensioner försäkras bort, vilket innebär att de betalar in pengar till ett försäkringsbolag, vilka sedan betalar ut pensionerna när det är aktuellt.

Kommunens pensionsförpliktelser uppgick vid årets slut till 167,4 mnkr. Marknadsvärde av förvaltade medel var 31,9 mnkr.

Huvuddelen av pensionsförpliktelserna är pensionsrätter som intjänats före år 1998. Dessa ska enligt lag inte redovisas som en skuld i balansräkningen utan som en ansvarsförbindelse.

Pensionsförpliktelser

Arbetstagare som omfattas av det gamla pensionsavtalet (PA-KL) och som av olika skäl inte kunde gå över till det nya avtalet redovisas som en avsättning i balansräkningen. Dessa arbetstagare tjänar inte in några nya pensionsrätter utan skulden minskar i takt med utbetalningarna.

Förvaltade pensionsmedel

Pensionsförsäkringskapitalet hos KPA uppgick till 31,9 mnkr.

i tkr	2023	2022
Avsättning pensioner inklusive löneskatt	14 617	15 213
Ansvarsförbindelser inklusive löneskatt	125 954	130 967
Pensionsförpliktelse som har tryggats i pensionsförsäkring	26 816	23 547
Summa pensionsförpliktelser	167 387	169 727

i tkr	2023	2022
Pensionsförpliktelse som har tryggats i pensionsförsäkring	26 816	23 547
Totalt pensionsförsäkringskapital*	31 943	27 397
*varav överskottsmedel	0	0

3.4 Händelser av väsentlig betydelse

Året har fortsatt att präglas av Rysslands krig mot Ukraina. Det har lett till ett ökat fokus på hela Sverige och inte minst kommunernas förmåga till krisberedskap och civilt försvar. Kriget är också en av orsakerna till den kraftiga inflation som präglade 2023 med prisökningar och kraftigt stigande räntor vilket lett till stora ekonomiska utmaningar inte minst för offentlig verksamhet.

En alltmer påtaglig klimatpåverkan märks också av. Oavsett i vilken årstid vi är i märks extremväder alltmer av. Under 2023 märktes särskilt höga flöden av där det funnits risk för översvämning och en kraftig påverkan på kommunens olika dammanläggningar märkts av.

Trots det utmanande läget har den kommunala verksamheten fortsatt utvecklas. Vi ser att skolans utvecklingsarbete får effekt, inte minst i de yngre åren så präglas verksamheten av så god kvalitet att rektorn för förskolorna prisats nationellt för sina insatser att tillsammans med sin personal utveckla verksamheten.

Vård och omsorg fortsätter med sitt utvecklingsarbete vilket inte minst fått effekt inom särskilt boende där brukarnöjdheten ökat kraftigt. Fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete förväntas leda till ett minskat behov av omsorg. Individ och familjeomsorgen har utmanats under året med ökade kostnader på grund av ökat behov från våra invånare på insatser men det är från mycket nivåer inte minst för till exempel försörjningsstöd. Här är kommunens höga ambitioner kring integrations och arbetsmarknadsinsatser avgörande för att kostnaderna inte ska öka ytterligare.

Kulturen lever och blomstrar i Laxå kommun. Konsthallen är populär hos utställare och besökare. Bibliotek och övriga kulturarbetare har hittat nya vägar att nå våra invånare inte minst genom att pröva med ambulerande biblioteksservice med "bibblabilen".

Vi fortsätter också med renoveringen av både verksamhetslokaler och bostäder. Mosjötippens täckning håller god fart och det börjar snart bli dags att planera för hur vi använder området när täckningen är klar. Vattenledningar byts och moderna fjärrvärmemätare installeras.

Översiktsplanarbetet fortskrider och det kommer bli ett viktigt verktyg för att beskriva och förverkliga hur vi vill att samhällsbygget ska utvecklas.

Medarbetarenkäten var en trevlig avslutning på året där vi lyckats höja våra resultat från redan höga nivåer. Vi är dock inte nöjda, det finns utmaningar inte minst i att arbeta med friskfaktorer för att minska sjukfrånvaron.

För att möta utmaningarna vi står inför har budgetprocessen förstärkts och kommunfullmäktige har fastställt nya mål för att organisationen ska kunna arbeta mer fokuserat med de frågor politiken prioriterar.

Det märks fortsatt ett stort engagemang från civilsamhälle och näringsliv. Föreningslivet tar ett stort ansvar för att aktivera barn och unga och näringslivet är med och bidrar. Ortspengen nyttjas fullt ut med allt från renovering av lokaler till att en nybildad kulturbastuförening bygger bastu i Hasselfors. Ett engagemang som är viktigt att ta vara på om kommunen vill framåt!

3.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I förvaltningsberättelsens kapitel "Den kommunala koncernen" framgår organisationsöversikten av den kommunala koncernen.

Styrningen och uppföljningen är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs. I detta avsnitt beskrivs utformningen av strukturen för styrning och uppföljning inom Laxå kommun.

Ansvarsstruktur

Inom Laxå kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrande instanser - kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns det en tjänstemannaorganisation till stöd för det politiska styret och för stöd för genomförandet av verksamheten.

Centrala styrdokument

Inom Laxå kommun används olika styrdokument. Styrdokumentet syftar till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Det kan handla om utveckling, förhållningssätt eller rättssäker hantering. Nedan anges de mest centrala dokumenten som används för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Budget och verksamhetsplan

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för Laxå kommun för kommande år med tillhörande tvåårsplan. I budgeten framgår också fullmäktiges prioriterade mål för en god ekonomiska hushållning, mål och uppdrag.

Bolagspolicy

Kommunala bolag är instrument för kommunal verksamhet. Möjligheten att bedriva kommunal verksamhet i bolagsform regleras av kommunallagen, kapitel 3 § 11. Förutom lagar skall varje bolag och dess förhållande till kommunen regleras genom följande dokument bolagspolicy, respektive bolags bolagsordning, ägardirektiv och kommunens borgenspolicy.

Koncerngemensamma policydokument

För att stärka effektivitet, samordning och ett gemensamt agerande inom den kommunala koncernen har följande styrdokument beslutats gälla för hela den kommunala koncernen:

- Finanspolicy
- Upphandlings- och inköspolicy
- Borgenspolicy

Budgetprocessen

Laxå kommun har i likhet med de flesta andra kommunerna i landet använder inkrementalistisk budgetering och ramtilldelning.

Kommunen har en traditionell budgetprocess där preliminära ramar tas i juni och den slutliga budgeten fastställs av kommunfullmäktige i november och den slutliga budgeten fastställs av kommunfullmäktige i november. Kommunen sammankallar en budgetgrupp som består av kommunstyrelsen och kommunledningsgruppen. Budgetgruppen har fyra möten under året. Vid det första mötet anges förutsättningar för budgeten, andra mötet avser uppdatering av förutsättningar samt ställningstagande till preliminära ramar, möte nummer tre fokuserar på de övergripande målen för kommunen, möte nummer fyra är i samband med att slutlig budget ska fastställas.

De övergripande målen avseende de olika nämnderna framarbetas först i respektive nämnd.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp de övergripande målen två gånger per år. Detta sker i delårsbokslutet och i årsredovisningen.

Vid tre tillfällen under året ska nämnderna upprätta prognoser med tillhörande åtgärds paket/konsekvensbeskrivning för att hantera eventuella underskott, i samband med tertial och delårsbokslut, samt per uppföljning i oktober. Dessa lämnas skriftligen och muntligen till kommunstyrelsen av respektive verksamhetschef. Uppföljning mot budget görs även vid dessa tillfällen.

Ekonomiavdelningen ansvarar för att en samlad redovisning av uppföljningar och prognoser redovisas till kommunstyrelsen.

Nämnderna ansvarar för ekonomi och verksamhet inom sitt verksamhetsområde. Detta ansvar delegeras sedan till ansvariga verksamhetschefer som i sin tur delegerar vidare till övriga chefer.

Bokslut och årsredovisning

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning följer följande process och för 2023 gäller följande månader för processen utifrån årshjulet för KS och KF möten.

April 2: Årsredovisningen för Laxå kommun inklusive den kommunala koncernen behandlas av kommunstyrelsen

April 24: Årsredovisningen för Laxå kommun inklusive den kommunala koncernen fastställs av kommunfullmäktige.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen (2017:725) ha uppsikt över nämnder, gemensamma nämnder, kommunalförbund samt hel- eller delägda kommunala bolag.

Kommunen har tagit fram en plan för uppsiktsplikten som beskriver vad uppsiktsplikten är, hur den kan göras samt vilka frågeställningar som ska användas.

Intern kontroll

Intern kontrollreglemente och nya tillämpningsanvisningar togs 2019. Reglementet gäller för samtliga nämnder och styrelser Laxå Kommun. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att tillse att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar att tillse att organisationens struktur/system är utformade så att god intern kontroll kan upprätthållas inom kommunen. En gemensam samarbetsyta i systemet Platina finns där riktlinjer och modeller för att bedöma väsentlighet och risk och där varje verksamhet har en mapp där intern kontrollarbetet samlas. Avrapportering sker tre gånger per år i samband med rapportering av de finansiella rapporterna vid

tertiäl 1, 2 och 3. Ny plan tas fram årsvis.

3.6 God ekonomisk hushållning och ekonomins ställning

3.6.1 Förändring av eget kapital ska under planperioden 2023 - 2025 uppgå till minst 0,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för åren 2023 och 2024, och 1,5% för 2025.

Beskrivning av målet

Förändringen av eget kapital visar årets resultat. Om årets totala intäkter för kommunen överstiger årets totala kostnader (inklusive avskrivningar och extraordinära kostnader) blir förändringen positiv.

I företagsekonomiska termer uttrycks förändringen av eget kapital som vinst eller förlust. Målet är satt exklusive extraordinära intäkter.

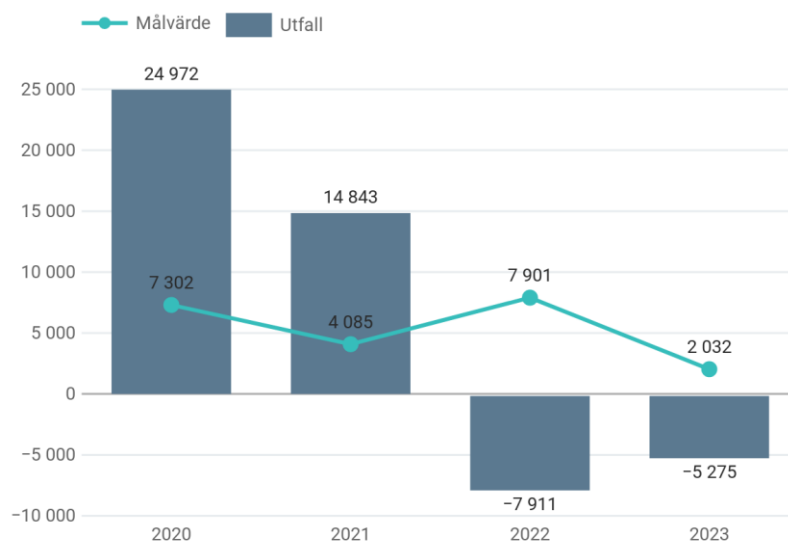
Kommentar

Under 2023 har ett arbete gjorts gällande finansiell leasing för lös egendom. Enligt lagenlig redovisning ska finansiell leasing tas upp i balansräkningen, både på tillgång- och skuldsidan. En rättning för 2022 har gjorts i årsredovisningens jämförelsesiffror vilket påverkar det egna kapitalet negativt med totalt 25,9 mnkr. Den ingående balansen 2023 för eget kapital har justerats och uppgår till 108,0 mnkr. Det redovisade resultatet för 2023, - 5,3 mnkr, innebär att det egna kapitalet försämras och vid årets slut uppgår till 102,7 mnkr.

Det beslutade målet har inte uppfyllts.

Nyckeltal

Förändring av eget kapital

3.6.2 Soliditeten ska förbättras och långsiktigt uppgå till minst 50 % för Laxå kommun och för Laxå kommunkoncern långsiktigt uppgå till minst 15%.

Beskrivning av målet

Soliditeten visar hur stor del av kommunens/kommunkoncernens tillgångar som finansierats med egna medel, det vill säga eget kapital. Summa eget kapital ställs i relation till kommunens/kommunkoncernens totala tillgångar.

Soliditetsutvecklingen är beroende dels av årets resultat (förändring av eget kapital), dels av hur förändringen av tillgångarna finansieras. Om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet sjunker soliditeten.

För att få oförändrad soliditet eller höjd soliditet måste resultatet förbättras genom ökade intäkter eller minskade kostnader, och/eller att tillgångsökningen begränsas.

Kommentar

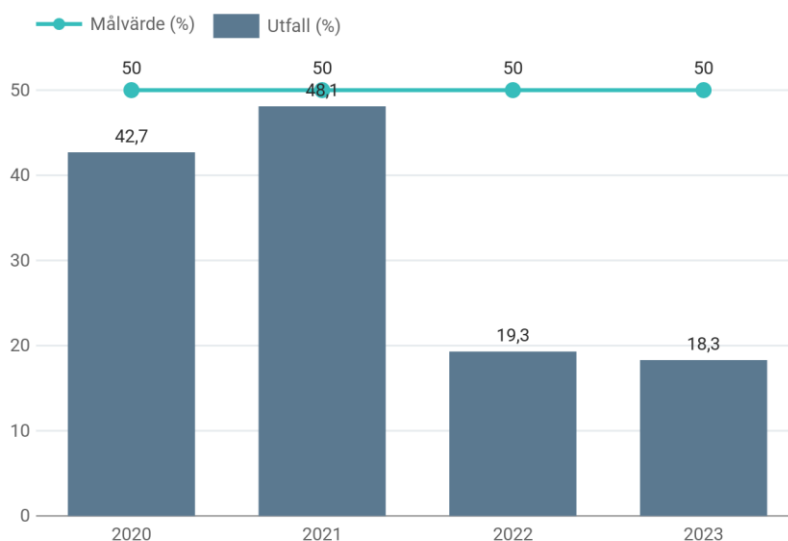
Efter ändring av redovisningsprincip gällande de finansiella hyresavtalen har 2022 års jämförelsesiffror räknats om och soliditeten vid ingången av år 2023 är 19,3 %. Årets negativa resultat påverkar soliditeten negativt och den sjunker till 18,3%.

Räknar man in pensionsåtagandet (ansvarsförbindelsen) på nuvarande 125,9 mnkr så hamnar kommunen på soliditeten -4,1 %, vilket åskådliggör vikten av att kommunen visar positiva resultat kommande år för att klara av framtida pensionskostnader.

Kommunkoncernen redovisar ett negativt resultat på 5,4 mnkr vilket gör att koncernens soliditet sjunker till 15,1 % (f.g. år 15,7 %). I de sammanställda räkenskaperna elimineras den finansiella leasingen och får således ingen påverkan på koncernens soliditet. Kommunkoncernen uppnår målet.

Nyckeltal

Soliditet

3.6.3 Likviditeten i Laxå kommun ska vid årets slut uppgå till minst en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Beskrivning av målet

Likviditeten utgörs av pengarna kommunen har på banken. Det vill säga medel som omgående kan omsättas. För 2023 uppgår en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag till ca 34,1 mnkr.

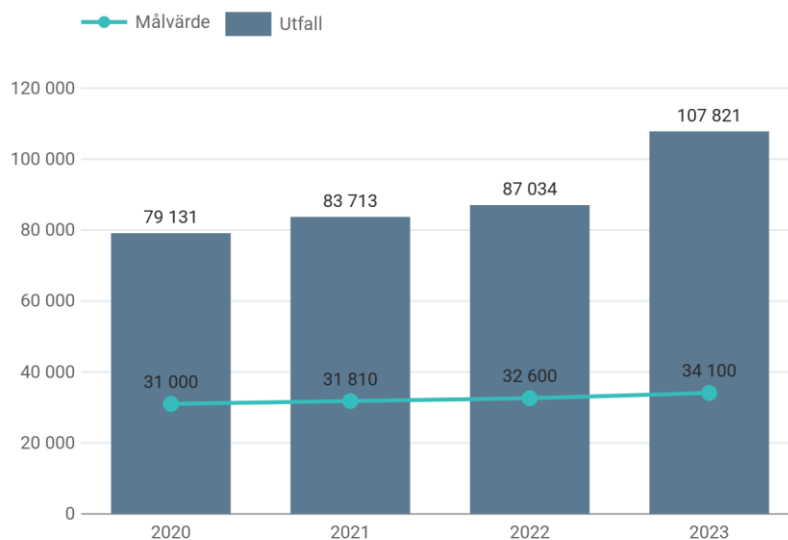
Kommentar

Kommunens likviditet har kraftigt förbättrats under de senaste åren, vilket framför allt beror på goda resultat och tillskott som staten gjort till kommuner och regioner. Trots årets negativa resultat är likviditeten fortfarande god och uppgår till 107,8 mnkr vid året slut (f.g år 87,0 mnkr).

Därmed nås målet att likviditeten ska uppgå till minst en månads skatteintäkter inklusive generella statsbidrag.

Nyckeltal

Likviditet

3.7 Balanskravsresultat

Kommunallagen kräver balans mellan resultaträkningens intäkter och kostnader (långsiktigt god ekonomisk hushållning). Eventuella underskott ska regleras inom tre år efter det att de uppkommit. Om det finns synnerliga skäl kan kommunfullmäktige besluta om att göra avsteg från balanskravet.

Laxå Kommun uppvisar ett negativt resultat efter balanskravsutredning motsvarande - 5, 5 mnkr. Motsvarande belopp ska återställas. Detta görs med överföring av medel från resultatutjämningsreserven.

Efter denna överföring uppgår resultatutjämningsreserven till 36,3 mnkr.

Balanskravsutredning	2023	2022	2021
i tkr			
Årets resultat	-5 275	18 021	14 843
Realisationsvinster som inte står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning	-192	0	-998
Orealiserade förluster i värdepapper	0	0	78
Återföring av orealiserade förlust värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-5 467	18 021	13 923
Medel till resultatutjämningsreserv	0	-13 900	-6 000
Medel från resultatutjämningsreserv	5 467	0	0
Årets balanskravsresultat	0	4 141	7 923

3.8 Väsentliga personalförhållanden

3.8.1 Medelantalet anställda

3.8.1.1 Tillsvidareanställningar

Totalt minskade antalet tillsvidareanställningar omräknat till heltidstjänster med 10,0 jämfört med årsskiftet 2022. Social- och omsorgsnämnden ökade med 1,0, kommunstyrelsen ökade antalet tillsvidareanställda omräknat till heltidstjänster med 5,0 och barn- och utbildningsnämnden minskade antalet tillsvidareanställda med 5,0.

*Kulturnämnden redovisas under Kommunstyrelsen under 2023

Tills vidare anställningar	2023	2022	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Kommunstyrelsen	70	65	60	10	86	14
Barn- och utbildningsnämnd	115	120	97	18	84	16
Social- och omsorgsnämnd	218	217	194	24	89	11
Kulturnämnd	0	11	0	0	0	0
Totalt Laxå Kommun	403	413	351	52	87	13
AB LaxåHem	11	10				
Laxå Kommunfastigheter AB	9	8				
LaxåVärme AB	4	4				
Laxå Vatten AB	8	8				
Sydnärkes utbildningsförbund	48	55				
Sydnärkes kommunalförbund	4	3				
Totalt Laxå kommunkoncern	487	501	351	52		

3.8.1.2 Visstidsanställningar

De tidsbegränsade anställningarna omräknat till heltid ökade med 2,0 totalt sett. Barn- och utbildningsnämnden ökade med 7,0 sedan årsskiftet, social- och omsorgsnämnden minskade med 5,0 och kommunstyrelsen ökade med 1,0.

* Kulturnämnden redovisas under Kommunstyrelsen under 2023

Visstids anställningar	2023	2022	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Kommunstyrelsen	18	17	11	7	61	39
Barn- och utbildningsnämnd	41	34	37	5	90	10
Social- och omsorgsnämnd	7	12	6	1	86	14
Kulturnämnd	0	1	0	0	0	0
Totalt	66	64	54	13	82	18

3.8.2 Mertid och övertid

Vid en jämförelse av mer- och övertidstimmarna för året 2023 jämfört med föregående år har mer- och övertidstimmarna totalt sett minskat med 1220 timmar. Kommunstyrelsen har minskat med 27 timmar, barn- och utbildningsnämnden har minskat med 174 timmar, social- och omsorgsnämnden har minskat med 945 timmar.

* Kulturnämnden redovisas under kommunstyrelsen 2023

Mertid och övertid (timmar)	2023	2022	2021
Kommunstyrelsen	207	234	124
Barn- och utbildningsnämnd	1 283	1 457	1 477
Social- och omsorgsnämnd	3 756	4 701	3 971
Kulturnämnd	0	74	106
Totalt antal timmar	5 246	6 466	5 678

3.8.3 Timavlönad personal

Vid en jämförelse av antalet timmar för timavlönad personal vid bokslut 2023 jämfört med föregående år har antalet timmar för timavlönad personal totalt sett minskat med 2 223 timmar. Antalet timmar för timavlönad personal har inom social- och omsorgsnämnden minskat med 2 379 timmar. Inom kommunstyrelsen har antalet timmar minskat med 2 488 timmar och inom barn- och utbildningsnämnden har antalet timmar ökat med 4 720.

*Kulturnämnden redovisas under Kommunstyrelsen under 2023.

Timavlönad personal (timmar)	2023	2022	2021
Kommunstyrelsen	2 462	4 950	6 075
Barn- och utbildningsnämnd	27 031	22 311	14 646
Social- och omsorgsnämnd	67 144	69 523	75 426
Kulturnämnd	0	2 082	1 240
Totalt antal timmar	96 637	98 866	97 387

3.8.4 Arbetsmarknadsåtgärder

Antalet personer fördelade mellan olika arbetsmarknadsåtgärder	2023	2022
Arbetspraktik	2	4
Extra tjänst	0	0
Offentligt skyddad anställning	1	1
Lönebidrag för trygghet i anställning	13	10
Arbetsträning/prövning	12	13
Lönebidrag (tillsvidareanställningar)	8	8
Nystartsjobb	4	3
Jobb- och utvecklingsgarantin	0	0
Totalt	40	39

3.8.5 Redovisning av sjukfrånvaron

Nyckeltal (%)	2023	2022
Total sjukfrånvarotid i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid	7,95%	8,2 %
Summa tid med långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvarotid	28,93%	23,3 %
Summa sjukfrånvarotid för kvinnor i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor	8,49%	9,1 %
Summa sjukfrånvarotid för män i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid för män	5,44%	5,6 %
Yngre i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 29 år eller yngre	5,65%	7,2 %
Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 30-49 år	7,47%	8,0 %
Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år och uppåt	8,9%	9,2 %

3.9 Förväntad utveckling

Kommande år kommer innebära stora ekonomiska utmaningar. Kostnadsläget är fortsatt högt samtidigt som lågkonjunkturen förväntas få effekt på skatteunderlaget och därmed kommunens intäkter. En minskad invandring och en för hela landet svag befolkningstillväxt bedöms också ge ett minskat befolkningsunderlag eller åtminstone inte ökande befolkning. Det kommer krävas omfattande effektiviseringar men också besparingar och i vissa fallen en total omställning av hur vi bedriver kommunal verksamhet. Utbudet av kommunal service behöver anpassas till den befolkningsmängd vi har och utifrån tillgängliga ekonomiska medel.

Samtidigt finns det ett behov av att utveckla verksamheten i linje med de av kommunfullmäktige beslutade målen. Barn och ungas deltagande i föreningsaktiviteter är lågt vilket påverkar såväl möjligheterna till meningsfull fritid som folkhälsan. Föreningarnas möjligheter att bedriva verksamhet behöver aktivt stödjas. Skolans behöver resurser för att hålla i och hålla ut i sitt pågående utvecklingsarbete och samtidigt öka sitt fokus på bland annat skolnärvaro. Mer behöver göras för att stärka barn och ungas uppväxtvillkor.

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet gentemot äldre behöver förstärkas både för att öka livskvaliteten och minska framtida vårdbehov. Näringslivsklimatet behöver bli bättre och vi behöver tillsammans arbeta med kompetensförsörjningsfrågor både utifrån att näringsliv och kommunen ska hitta personal med rätt kompetens men också att fler Laxåbor ska komma i sysselsättning.

Renovering av lokalbeståndet behöver växlas upp. Samtidigt har de kommunala verksamheternas lokalbehovet minskat varför kommunen behöver säga upp hyresavtal och de kommunala bolagen troligen behöver avyttra verksamhetslokaler för att därigenom minska koncernens kostnader för lokaler.

Vi behöver möta det utmanande omvärldsläget genom att växla upp vårt arbete med krisberedskap och civilt försvar. Bolagen behöver arbeta med bland annat längdenhetsrenoveringar och att minska vakansgraden, hålla takten i VA-ledningsutbyte och hitta nya vägar att hålla nere bränslekostnaden i vårt värmeverk.

Kommunstyrelsen beslutade i slutet på 2023 om ett uppdrag till förvaltningen att arbeta fram en handlingsplan för ekonomiskt hållbar framtid. I handlingsplanen behöver kraftiga kostnadsminskningar kombineras med utvecklingsåtgärder i linje med kommunens utmaningar.

Flera av utmaningarna kommer kräva ekonomiska satsningar men det är också en fråga om att växla upp samverkan, samarbete och samagerande tillsammans med civilsamhälle och näringsliv. Vi behöver driva på för en utveckling där vi alla som bor eller verkar i Laxå tar ett gemensamt ansvar för framtiden.

3.10 Balansräkning

3.10.1 Investeringar

Kommunfullmäktige har fastställt investeringsnivån till 6,5 mnkr för 2023 plus att medel på 2,4 mnkr överfördes från år 2022. Investeringar har skett med 4,0 mnkr under år 2023.

Årets investeringar fördelar sig på KS 2,5 mnkr, SON 0,4 mnkr, KN 0,7 mnkr samt BUN 0,4 mnkr. De två största investeringsposterna för 2023 är asfaltering av Ågrenavägen och Herrskapsstigen.

3.10.2 Eget kapital

Kommunens eget kapital uppgick vid ingången av året till +108,0 mnkr. Från och med 2022 har finansiell leasing tagits upp i balansräkningen och en omräkning av 2022 års siffror har gjorts. Omräkningen påverkar både tillgång- och skuldsidan och utfallet blir en negativ justering på det egna kapitalet med 25,9 mnkr. Årets resultat, -5,3 mnkr, innebär att det egna kapitalet försämras och vid årets slut uppgår till 102,7 mnkr.

Soliditeten uppgår vid årets slut till 18,3%.

Koncernens egna kapital, inklusive obeskattade reserver, var vid ingången av året 120,9 mnkr. Efter årets resultat i koncernen uppgår det egna kapital till 114,9 mnkr. I koncernens räkenskaper elimineras allt som avser finansiell leasing då det endast är koncerninterna hyreskostnader. Detta innebär att koncernens soliditet minskar marginellt och vid årets slut uppgår till 15,1%, föregående år 15,7%.

Från och med räkenskapsåret 2018 upprättar AB LaxåHem och Laxå Kommunfastigheter AB årsredovisning med tillämpning av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Övergången har gjorts i enlighet med föreskrifterna i K3s kapitel 35.

AB LaxåHem och Laxå Kommunfastigheter AB genomförde inför bokslutet år 2018 en marknadsvärdering av samtliga fastigheter den utfördes av auktoriserad fastighetsvärderare. I samband med byte av redovisningsmetod har uppskrivning och nedskrivning av byggnader skett. Denna uppskrivning respektive nedskrivning har inte påverkat resultaträkningen år 2018 utan enbart det egna kapitalet. Bolagen har skrivit ned byggnader med ett sammanlagt värde om 36,1 mnkr samt skrivit upp byggnader till ett sammanlagt värde om 36,3 mnkr år 2018. Detta har i bolagen minskat balanserat resultat med 36,1 mnkr samt ökat uppskrivningsfonden inom eget kapital med 36,3 mnkr.

3.10.3 Resultatutjämningsreserv

Kommunallagen ger från 2013 förstärkt möjlighet för kommunerna att själva kunna utjämna intäkter över tid och därigenom möta konjunkturvariationer. Detta sker genom att möjliggöra för kommunerna att bygga upp en resultatutjämningsreserv inom ramen för det egna kapitalet. RUR gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera den del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur. Införandet av reserverna kan ses som ett förtydligande av det övergripande målet om god ekonomisk hushållning som kommuner ska ha i sin verksamhet.

Laxå Kommun har beslutat om "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv". I dessa regleras förutsättningarna för avsättning.

Till följd av att Laxå Kommun efter gjord balanskravsutredning, uppvisar ett underskott på -5,5 mnkr kommer resultatutjämningsreserven nyttjas med motsvarande medel för att täcka årets underskott.

Resultatutjämningsreserven uppgår efter denna överföring till 36,3 mnkr.

3.10.4 Andra avsättningar

Processen med att täcka deponin påbörjades under år 2020. Osäkerheten var då stor avseende den slutliga kostnaden. Under 2020 gjorde en konsult arbetet med att kartlägga området som ska täckas vid deponin vid Mosjön. Området som ska täckas är 10 000 kvm större än vad som beräknades vid avsättningen år 2013. Konsulten gjorde då en uppskattning av hur mycket kostnaden för att täcka deponin beräknades bli. En svår uppskattning då det bygger på många antaganden. Svårigheten var att bedöma tillgången på massorna och om man kan få betalt för att ta emot vissa massor. En uppskattning gjordes där man räknade med att kunna få betalt för en del av massorna och där täckningen kommer att ske under ungefär en femårsperiod.

Uppskattningen från konsulten var 29,5 mnkr minus intäkter för massor på 10 mnkr d.v.s. netto 19,5 mnkr. Uppskattningen gjordes på hela processen.

Vid ingången av 2023 uppgick avsättningen till 24,7 mnkr. Avtal finns tecknade med flera företag om att köra in godkända täckningsmassor. Detta har genererat 20,0 mnkr i intäkter och kostnaderna uppgår till 14,0 mnkr under 2023. Laxå Vatten AB har lämnat en prognos för 2024 där de prognostiserar 0,7 mnkr mer i intäkter än kostnader. I samband med bokslutet har 0,7 mnkr bokats in i resultatet och minskat avsättningen med motsvarande belopp. Totalt har avsättningen ökat med 5,3 mnkr under 2023.

Nästa avstämning mot prognos från Laxå Vatten kommer göras i samband med tertialbokslut.

3.10.5 Likviditet och lån

Likviditeten, det vill säga pengarna på banken, uppgick vid ingången av 2023 till 87,0 mnkr. Likviditeten har ökat under året. Den 31 december uppgick likviditeten till 107,8 mnkr, vilket är en ökning från årsskiftet med 20,8 mnkr. Det kan delvis förklaras med att kommunen har lägre kortfristiga skulder och högre leverantörsskulder vid årets slut än föregående årsskifte. Det innebär att likviditeten vid jämförelsetidpunkten påverkats positivt.

Kommunen har också haft lägre investeringar under 2023 än 2022.

Kommunen har inga lån. När kommunen år 2017 bytte bank avskaffades bankkrediten. Kommunen står för kreditgivningen via ett limit-utnyttjande till bolagen.

3.10.6 Pensionsåtagande

Pensionsåtaganden uppkomna före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och inte som en skuld. Vid årets ingång uppgick åtagandet till 130,7 mnkr. I december 2023 gjordes en extra inbetalning om 3 mnkr för att minska skulden och utbetalningar kommande år. Den 31 december ligger åtagandena på 125,9 mnkr. Kostnaden för pensionsutbetalningarna avseende ansvarsförbindelsen uppgick till 11,5 mnkr inklusive den extra inbetalningen på 3 mnkr för hela år 2023. Totala pensionskostnader inklusive särskild löneskatt för år 2023 uppgår till 50,4 mnkr.

Medlen för pensionsåtaganden uppkomna före 1998 har tillfullo lånats åter i den kommunala

verksamheten. Då kommunen inte har någon pensionsmedels-förvaltning för de kommande pensionsutbetalningarna är det av extra stor vikt att kommunens ekonomi fortsätter att stärkas så att inte framtida invånare får betala för detta.

Dagens intjänade pensioner försäkras bort, vilket innebär att kommunen efter 1998 betalar in pengar till ett försäkringsbolag, vilka sedan betalar ut pensionerna när det är aktuellt.

Kommunen har en ansvarsförbindelse att betala ut omställningsstöd till förtroendevalda med uppdrag på mer än 40 procent av en heltid, förutsatt att dessa innehaft uppdraget i en period av minst ett år. I dagsläget är det två personer som uppfyller kriterierna för då ett sådant åtagande kan bli aktuellt.

3.11 Kommunfullmäktiges övergripande mål

Fullmäktige har fastställt 14 övergripande mål för nämndernas verksamheter. Dessa tillsammans med de finansiella målen för kommunen (avsnitt 2.4) ligger till grund för god ekonomisk hushållning i kommunen.

En värdering av målens uppföljning görs i olika färger. En röd markering betyder att målet inte är uppfyllt och grönt att målet är uppfyllt inom angiven tidsram. Mål där arbete pågår har en gul markering.

Grön, uppnådda mål		6
Gul, delvis uppnådda mål		5
Röd, ej uppnådda mål		3

Utav samtliga 14 verksamhetsmål har sex klarat måluppfyllelsen, tre mål är ej uppfyllda och fem mål är delvis uppfyllda och gulmarkerade. Miljömålet omfattar flera delmål och bedöms som pågående tills alla mål har uppnåtts och de har en målhorisont år 2027. Det innebär att 43 % av verksamhetsmålen är helt uppfyllda.

Detaljer finns att läsa under respektive övergripande mål samt i nämndernas årsrapporter.

Den samlade bedömningen är att kommunen utifrån rådande omständigheter uppnår god ekonomisk hushållning då underskottet kan återställas. Det förutsätter att åtgärder genomförs redan 2024 för att anpassa kostnadssidan framåt.

Inför 2024 har styrmodellen för målprocessen omarbetats och målområden har beslutats med färre uttalade mål.

3.11.1 Laxå kommun ska vara en attraktiv plats att bo och verka på vilket leder till att kommunens befolkning ökar.

Beskrivning av målet

Laxå kommun har goda grundförutsättningar för att kunna öka i befolkning. Det finns företag i olika branscher, arbetstillfällen, lediga lägenheter och byggklara tomter. Vi har en mängd olika framgångsfaktorer som vi behöver identifiera och förstärka för att nå vår målbild.

Kommentar

Befolkningen minskade 2023 med 79 personer till 5 497.

3.11.2 Laxå kommun ska utveckla turismen hållbart och samordnat utifrån sociala, ekologiska och ekonomiska perspektiv

Beskrivning av målet

Laxå kommun är en ekoturismkommun vilket har gett oss inriktningen för utvecklingsarbetet. Med social hållbarhet menar vi att turismen ska vara till nytta för invånarna och upplevas positivt. Med ekologisk hållbarhet menar vi att den natur som lockar ekoturismen till kommunen ska värnas och skyddas. Med ekonomisk hållbarhet menar vi att turismen ska bidra till företagens långsiktiga lönsamhet, ge fler arbetstillfällen och gynna den lokala landsbygdsutvecklingen.

Tivedenturismen samordnas med Länsstyrelsen i Örebro län, Askersunds kommun, Karlsborgs Turism AB, Töreboda kommun och Gullspångs kommun.

Samverkan sker lokalt med invånare och besöksnäringens företag samt byalag eller motsvarande och vi lyssnar in olika perspektiv på hållbar utveckling.

Besöksnäringen i Tiveden och vid E20 i Laxå samt den småskaliga besöksnäringen runt om i kommunen är en del av kommunens arbete med näringslivsutvecklingen.

Kommentar

LONA-projekten Tivedstorp och Höjens hagar har genomförts och redovisats. Munkastigen likaså. Digitaliseringen av Naturpärlor och översättning på Naturkartan är till stor del klar men inte slutredovisad.

3.11.3 Laxå kommun ska ha ett gott företagsklimat och verka för nya etableringar.

Beskrivning av målet

Utvecklingsenheten har tillsammans med näringslivsrådet tagit fram ett nytt Näringslivsprogram som kompletteras med en årlig uppdaterad handlingsplan. Detta kommer ligga till grund för vår fortsatta ambition att företagen i vår kommun känner tillräckligt stöd för att vilja och kunna utvecklas.

Kommentar

Det finns vissa utmaningar avseende god service och bemötande att utveckla under 2024.

3.11.4 Laxå kommun har som målsättning att huvuddelen av alla flyktingar väljer att bo kvar i vår kommun.

Beskrivning av målet

Laxå kommun har under de senaste åren tagit emot många flyktingar och ensamkommande barn. Det är viktigt att vi får en bra integration så att så många som möjligt väljer att etablera sig, d.v.s. fortsätta bo, arbeta, studera och leva i Laxå kommun.

Kommentar

Strax över hälften av mottagna flyktingar väljer att bo kvar i Laxå över tid.

3.11.5 Laxå kommuns arbetsmiljöarbete ska leda till minskad sjukfrånvaro

Beskrivning av målet

För att få en säkerställd kvalitet och kontinuitet i verksamheterna är det viktigt att sjukfrånvaron minskar. Laxå kommuns systematiska arbetsmiljöarbete är en viktig del i att minska sjukfrånvaron.

Kommentar

Sjukfrånvaron vid årets slut uppgick till 7,9% vilken är en minskning jämfört med samma period föregående år (8,2%).

3.11.6 Laxå kommunen ska nå miljömålen enligt fastställd tidsplan 2027.

Beskrivning av målet

Laxå kommun har 14 övergripande miljömål som ansluter till de nationella miljökvalitetsmålen (14 av 16 är relevanta för Laxå kommun). Fyra av de nationella miljömålen svarar också upp mot målen om god resurseffektivitet i RUS.

Dessa är minskad klimatpåverkan, giftfri miljö, ökad biologisk mångfald och säkrad vattenförsörjning.

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Agenda 2030 är en agenda för förändring mot ett hållbart samhälle. Genomförandet innebär en successiv omställning av vårt samhälle som modern och hållbar välfärdsstat, på hemmaplan och som del av det globala systemet. Laxå kommun deltar idag i arbetet med de globala målen inom samarbetet Globala Sverige.

Laxå kommun är Sveriges första miljödiplomerade kommun. Den egna lokalvårdsenheten var först i Sverige med att städa utan kemikalier – man använder endast avjoniserat vatten och mikrofiberduk. Kommunen är också först i Sverige med att ha utropat en hel kommun till ekoturismområde - Tiveden Ekoturismområde.

Kommentar

Det pågår ett löpande arbete med samtliga nationella miljömål och aktiviteter finns för detta. Vissa mål kommer uppnås medan vissa av målen behöver både förlängd tid och kompletterande aktiviteter.

3.11.7 Utveckla kommunens utbud av kultur och kulturaktiviteter. Kommuninvånarna ska ha tillgång till ett brett spektrum av utbud och aktiviteter av god kvalitet.

Beskrivning av målet

Laxå kommun är en direktleverantör av kultur till exempel genom biblioteket. Det samarbete kommunen har med föreningar och arrangörer som levererar kultur- och kulturaktiviteter är också en viktig del i att skapa ett brett kulturutbud i kommunen.

Kommentar

Enhetens produktion av kultur och konst har återupptagits på ett bra sätt och ett flertal utställningar har genomförts med framgång i Konsthallen. Konsthallens rykte har nått långt utanför kommungränsen och vi har bokningar klara för 2024.

Bibliotekets besökare upplevs som i hög grad positiva till den service som erbjuds. Programverksamhet och sagostunder är uppskattade och ofta välbesökta. Arbete pågår kontinuerligt för att nå fler grupper, exempelvis via skolbiblioteken och den uppsökande verksamheten. Satsningar har gjorts under året för att nå fler låntagare i byarna, där samverkan skapats med byalag och med hjälp av bibblabilen har vi kunnat öka servicen vilket uppskattats.

Flertalet välbesökta lovaktiviteter för barn och unga har genomförts av fritidsledare och bibliotekspersonal.

Vi bedömer att vi är följsamma gentemot våra besökare, låntagare och med de föreningar vi samarbetar med. Då vi är beroende av dessa samarbeten, blir också upplevelsen för kommuninvånaren en gemensam angelägenhet.

Kulturchefen avslutade sitt uppdrag under försommaren och kultur och fritidsverksamheten samorganiserar med näringsliv, arbetsmarknad och integration under det nya verksamhetsområdet Samhällsutveckling från och med 1 juli 2023. Hösten och vintern 2023/2024 fokuserar på sammanslagningen och verksamhetsutveckling.

3.11.8 Kommuninvånarna ska ha tillgång till ett brett spektrum av fritidsaktiviteter av god kvalitet.

Beskrivning av målet

Laxå kommun är en direktleverantör av fritidsaktiviteter genom exempelvis kommunens anläggningar för idrott och friluftsliv. Minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar som verkar i Laxå kommun och arrangerar fritidsaktiviteter.

Kommentar

Vårt främsta fokus i den egna verksamheten under våren 2023 är att erbjuda aktiviteter av god kvalitet i vår verksamhet för barn och unga, fritidsklubb och fritidsgård. I aktiviteterna ingår såväl kulturskola, som rörelse och hälsofrämjande, och av social karaktär. Stor vikt läggs vid hälsofrämjande och drogprevention.

Under våren 2023 beslutade att inte fortsätta Fritidsklubben i sin dåvarande form. Fokus för den öppna fritidsverksamheten med viss verksamhet i Kulturens Hus (bland annat Kulturskola och fritidsgård) och mer uppsökande och samverkande aktiviteter för att skapa likvärdiga villkor för alla kommunens barn och unga, oavsett boendeort. Kulturskolan utvecklades med tillägg av dans och bild, samt Cirkusskola på fler orter.

Den öppna fritidsverksamheten och Kulturskolan samorganiserades under det nya verksamhetsområdet samhällsutveckling, tillsammans med näringsliv, kultur, arbetsmarknad och integration. Ett arbete med att se över policy och bidragsregler för civilsamhället har påbörjats.

3.11.9 Senast 2026 har alla barn och elever i Laxå kommuns förskolor och skolor en god kunskapsutveckling.

Beskrivning av målet

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet syfta till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Utbildningen ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas.

Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Mot bakgrund av resultat och analys är de viktigaste åtgärderna för ett förbättrat resultat fortsatt utveckling av undervisningen genom kollegialt lärande, utveckling av tillgängliga lärmiljöer, fortsatt utveckling av det förebyggande och främjande arbetet mot skolfrånvaro, utökad tillgång till speciallärare, studiehandledning på modersmålet och lärare i svenska som andraspråk samt en utveckling av arbetet med mottagande och kartläggning av nyanlända elever. Detta arbete fortsätter under 2023, då också en kommungemensam mottagningsgrupp för nyanlända elever ska byggas upp. Vårt viktigaste uppdrag, enligt Laxå kommuns vision, är att ge alla barn och elever, oavsett förutsättningar, en bra start i livet, en start med goda uppväxtvillkor som stimulerar tidig utveckling, inläring och hälsa. För att skapa förutsättningar för det livslånga lärandet och för att barn och unga ska kunna skapa sig en god framtid behöver andelen elever i Laxå kommun som klarar kunskapskraven i alla ämnen öka. Att ha goda kunskaper och en bred behörighet till nationella program inom gymnasieskolan är viktigt för att alla ungdomar ska kunna forma sin framtid utifrån en god grundutbildning.

Detta mål ansluter till det prioriterade området "Kunskapslyft och utbildning" i Region Örebro läns regionala utvecklingsstrategi 2022–2030.

Kommentar

Grundskolan hade något högre andel elever med utländsk bakgrund än riksgenomsnittet och en väsentligt lägre andel elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning, vilket bedöms kunna påverka betygsresultaten, särskilt den låga andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning.

Vårterminen 2023 gick 55 elever i årskurs 9 i Laxå kommun. Detta innebär att varje elev bar en stor del av resultatet. Andelen elever som nådde måluppfyllelse i alla ämnen var 52,9 %, vilket är en minskning med 2,5 procentenheter (dvs -4,5 %) jämfört med vårterminen 2022. Andelen flickor som uppnått kunskapskraven i alla ämnen var 69,2 %. Motsvarande statistik saknas för pojkar i Laxå kommun.

Om man räknar bort elever som är nyanlända eller som har okänd bakgrund var andelen elever som nådde måluppfyllelse i samtliga ämnen 57,8 %. Detta var en minskning med 11,1 procentenheter (-16,1 %) jämfört med vårterminen 2022. Laxås resultat för denna grupp elever låg tydligt under riksgenomsnittet för motsvarande grupp elever (74,8 %).

En framgångsfaktor för att förbättra resultatet har varit speciallärarstöd på individnivå, främst i matematik och svenska. Arbetet med att utveckla det kollegiala lärandet och stödjande strukturer

fortsätter. Arbetet med att främja skolnärvaro behöver fortsätta på olika sätt.

Även att ett komplett elevhälsoteam finns på plats kontinuerligt är avgörande för arbetet med elevernas undervisning och utbildning. Det finns också ett behov av att förstärka elevhälsoarbetet samt samverka med socialtjänsten genom bildandet av ett skolsocialt team med fler kompetenser.

Andra utvecklingsområden för ökad måloppfyllelse för läsåret 2023/2024 är:

- Utveckling av gemensamma lektionsstrukturer och tillgänglig lärmiljö.
- Analys av förutsättningar för pojkars kunskapsutveckling.
- Mer gemensamt och ämnesövergripande arbete i både planering, genomförande och bedömning av undervisningen.
- Ett mer genomgående och strukturerat trygghets- och värdegrundsarbete i klasserna och på raster för att skapa goda relationer, lärare-elev, för utveckling av den psykosociala lärmiljön.
- En ökad elevmedverkan i planering-genomförande-utvärdering av undervisningen.
- Institutionaliserat skolans grundläggande rutiner, exempelvis kring trygghet och studiero samt extra anpassningar och särskilt stöd och att arbeta vidare med en tydlig mandatfördelning ut i arbetslagen.
- Utveckling av arbetet med problematisk skolfrånvaro.
- Utveckling av studie- och yrkesvägledningen.
- Ökad samverkan mellan lärare och studiehandledare.
- Utveckling av undervisning av nyanlända elever genom den kommungemensamma mottagningsgruppen.

I anpassad grundskola var antalet elever i årskurserna 7–9 mycket få, varför det detaljerade resultatet följs upp inom verksamheten. Det låga elevantalet gör det också svårt att analysera mönster, såsom könsskillnader i resultatet. Generellt är dock resultaten goda.

Vårterminen 2023 fanns fyra elever inskrivna i årskurserna 7–9. Samtliga läste ämnen. I vissa fall lästes praktisk-estetiska ämnen enligt grundskolans kursplan, och betyg sattes därmed enligt grundskolans kriterier.

I årskurserna 7–9 uppnådde tre av fyra elever (75 %) godkända betyg i samtliga ämnen. Betygen varierade från E till A. Det genomsnittliga meritvärdet ökade från 199 vårterminen 2022 till 220,6 vårterminen 2023.

Under hösten 2023 genomfördes Skolverkets kartläggningmaterial i svenska och matematik i förskoleklass inom ramen för läsa-, skriva- och räknagarantin för tidiga insatser. Totalt fanns 49 elever inskrivna i förskoleklassen höstterminen 2023. Av dessa läste 43 elever svenska och 6 elever svenska som andraspråk.

Resultatet visar att 79 % av eleverna som var inskrivna i svenska nådde upp till minst godtagbar nivå. I svenska som andraspråk var resultatet 33 %. Andelen elever som nådde upp till godtagbar nivå i antingen svenska eller svenska som andraspråk var 73 %. Resultatet i matematik var 76 %. Andelen elever som nådde upp till minst godtagbar nivå i både svenska och matematik var 79 %. I svenska som andraspråk och matematik var resultatet 33 %. Andelen elever som nådde godtagbar nivå med marginal i svenska var 28 % och i svenska som andraspråk 33 %. Andelen elever som nådde godtagbar nivå med marginal i antingen svenska eller svenska som andraspråk var 29 %. I matematik var andelen 24 %.

Förskolan har genomfört mitterminsuppföljningar i alla åldrar och dokumenterat resultatet som stöd för fortsatt utveckling av undervisningen och stödet till barnen i form av anpassningar eller särskilt stöd. Arbetet med att utveckla det kollegiala lärandet om undervisning påbörjades i januari och har utvecklats positivt. Pedagogerna har tillsammans med specialpedagog bedömt hur väl verksamheten utvecklat barnens förmågor.

Barn med annat modersmål är överrepresenterade bland barn som förskolan har svårt att nå med sin undervisning, och även gruppen barn med svensk bakgrund som behöver stöd för sin språkutveckling ökar. Utifrån detta har pedagogerna påbörjat arbetet med att ta tillvara barnens modersmål i verksamheten. Detta har resulterat i att barnen blivit modigare och vågat uttrycka sig mer. Användning av bildstöd och en tydlig lärmiljö är viktiga för barnens lärande och trygghet.

Att barnen har en kontinuerlig närvaro i förskolan och dagligen deltar i den planerade undervisningen är en framgångsfaktor för resultatet, liksom repetition och att använda korrekta matematiska begrepp. Ett aktivt värdegrundsarbete är av största vikt. För att hjälpa barnen i det sociala samspelet är arbetet med bilder och tecken som stöd till stor hjälp.

Barnen erbjuds i förskolans undervisning olika inlärningsstrategier och en tydlig struktur i lärmiljön har arbetats fram med hjälp av specialpedagog. Inköp och användandet av kompensatoriska hjälpmedel har bidragit till att barnen stannar kvar längre i aktivitet.

3.11.10 Senast 2026 uppger samtlig personal inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter att de är engagerade i sitt arbete och bidrar till ökad målfyllelse

Beskrivning av målet

Lärarnas undervisningsskicklighet och engagemang är avgörande för elevernas kunskapsutveckling. Medarbetarenkäten visar att barn- och utbildningsnämndens medarbetare i huvudsak är engagerade i sitt arbete och upplever att det är meningsfullt samt att de känner till verksamhetens mål. Att engagemanget ökar ytterligare är en viktig faktor för ökad målfyllelse i verksamheten. Detta mål ansluter till det prioriterade området "Kunskapslyft och utbildning" i Region Örebro läns regionala utvecklingsstrategi 2022–2030.

Kommentar

SKL:s HME-frågor

Målvärde: 4,5 (av 5,0).

- 1a. Mitt arbete känns meningsfullt
  - Resultat: 4,6 (2023)
- 1c. Jag ser fram emot att gå till arbetet
  - Resultat: 4,0 (2023)
- 3a. Jag är insatt i min arbetsplats mål
  - Resultat: 4,5 (2023)

Resultatet inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter låg i nivå med resultatet för Laxå kommun vad gäller upplevelsen av att arbetet är meningsfullt, att man upplever motivation och att man är insatt i arbetsplatsens mål. Resultatet inom samtliga dessa områden var högre än 2022 .

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att förankra och utveckla förståelsen för uppdraget såsom det är beskrivet i styrdokumentet. Även organisation och rutiner ses över och optimeras. Nya rutiner för arbete och utvärdering av målen börjar bli implementerade, såsom pedagogisk kontinuitet, kollegialt lärande och systematiskt kvalitetsarbete. Samtidigt genomförs ett kontinuerligt arbete med den psykosociala miljön, såväl i personalgruppen som i verksamheten som helhet, där dialog och delaktighet är viktiga verktyg. Formerna för introduktion av nya medarbetare har stärkts. Där lokaler renoverats upplevs ökad trivsel. En väl fungerande organisation i ändamålsenligt lokaler bidrar till en ökad känsla av mening och motivation.

3.11.11 Personer över 65 år boende i Laxå kommun ska kunna åldras i trygghet med tillgång till en god vård och omsorg.

Beskrivning av målet

Invånare i Laxå kommun ska ges möjlighet att åldras i trygghet och erhålla en god vård och omsorg. Den enskilde ska vara trygg med att det finns tillgång till individuellt anpassat stöd och hjälp att få när behov uppstår, att de insatser som ges är av god kvalitet och att vården och omsorgen utförs av personal med rätt kompetens för uppdraget.

Indikatorer:

Brukarbedömning hemtjänst - trygghet, andel i % (Nationella äldreomsorgsundersökningen, U21505)

Brukarbedömning hemtjänst - helhetssyn, andel i % (Nationella äldreomsorgsundersökningen, U21468)

Brukarbedömning särskilt boende – helhetssyn, andel i % (Nationella äldreomsorgsundersökningen, U23471)

Väntetid från ansökan till erbjudande om särskilt boende, antal dagar (Kommunens kvalitet i korthet, U23401)

Kommentar

Aktiviteter har genomförts inom ramen för omställningsarbetet för en god och nära vård i syfte att öka måluppfyllelsen. Under året arbetade vi med bland annat implementering av fast omsorgskontakt inom hemtjänsten och utbildningsinsatser inom fallprevention, hygien och hjärt- och lungräddning. Samverkan inom primärvården både på strategisk och operativ nivå ledde till att vi tog steg framåt när det gäller att kunna erbjuda trygga, säkra och samordnade hemgångar och när det gäller demensarbetet i kommunen.

För att kunna följa upp i vilken mån målet är uppnått valdes fyra indikatorer, där tre handlar om brukarens egen uppfattning om den hjälp som ges och det fjärde anger antalet dagar i väntan på plats i särskilt boende från ansökningsdatum. Dessa fyra är inte heltäckande. Den årliga brukarundersökningen visade på ett försämrat resultat när det gällde den samlade bedömningen av hemtjänsten och ett kraftigt förbättrat resultat när det gällde särskilt boende, jämfört med resultatet från föregående år. Det har varit möjligt att verkställa beslut om boende och hemtjänst med mycket kort varsel så snart beslut meddelats. Vi har en verksamhet som är väl dimensionerad för de äldre invånarnas behov, i något fall överdimensionerad, då vi under en längre tid har haft vakanta platser inom särskilt boende.

För att kunna säga att Laxå kommun bedriver en god vård och omsorg krävs fler nyckeltal än de utvalda fyra, inte minst återkommande mätningar, kontroller och uppföljningar inom patientsäkerhets- och kvalitetsområdet och även utdata från de kvalitetsregister som vi använder oss av. Dessa resultat rapporteras i de årliga patientsäkerhets- och kvalitetsberättelserna i mars månad.

Snittet på de valda nyckeltalen är 96 %, men då avser två nyckeltal om kundnöjdhet hemtjänst och ett särskilt boende. Utifrån den markanta förbättring på brukarundersökningen som ses inom särskilt boende, att vi hela tiden förflyttar oss framåt i arbetet och att vi har kunnat verkställa beslut med kort varsel sätts måluppfyllelsen på grönt.

3.11.12 Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa minska andelen över 65 år som har hemtjänst.

Beskrivning av målet

För att nå målet krävs tidiga och förebyggande insatser och tillgång till en välfungerande vård och omsorg. God samverkan mellan samhällets olika aktörer är en förutsättning och arbetet med omställningen till nära vård går i samma riktning. Social- och omsorgsnämnden planerar aktiviteter med koppling till kommunens folkhälsoprogram i syfte att främja ett hälsosamt åldrande.

Indikator:

Invånare med hemtjänst, andel i % (Kolada)

Kommentar

Verksamheten bidrog förebyggande och hälsofrämjande genom att tillhandahålla sociala mötesplatser, aktiviteter som syftade till att erbjuda stimulans och motverka ofrivillig ensamhet. Genom att tillhandahålla matjänst i ordinärt boende för den som var i behov av det bidrog verksamheten till en stärkt folkhälsa hos kommunens äldre invånare.

Målet anger att andelen över 65 år med hemtjänst ska minska. Andelen låg på oförändrad nivå 2023 jämfört med året innan, men utifrån att det samtidigt sågs en fortsatt nedgång (13 % lägre än 2022) när det gäller antalet utförda hemtjänst- och hemsjukvårdstimmar, dvs att behovet av hemtjänst har gått ned, bedöms målet vara uppfyllt.

3.11.13 Laxå Kommun ska genom att verka för god folkhälsa minska andelen över 65 år som vårdas på korttidsvården eller bor i särskilt boende.

Beskrivning av målet

Social- och omsorgsnämnden planerar aktiviteter med koppling till det kommunövergripande folkhälsoprogrammet och inom omställningen till nära vård i syfte att främja ett hälsosamt åldrande hos målgruppen. Genom hälsofrämjande och förebyggande insatser och genom att öka den enskildes självständighet är det möjligt att i vissa fall skjuta fram tidpunkten för flytt till särskilt boende. Den som har behov av särskilt boende och korttidsvård erbjuds plats efter biståndsprövning. För att ha lågt nyttjande av korttidsvård krävs fortsatt att individen kan få nödvändig vård, omsorg och anpassningar i det egna hemmet och ges tillgång till rehabiliterande insatser i tidigt skede. Demensdagvård, växelvård och anhörigstöd är andra insatser som erbjuds målgruppen.

Indikator:

Invånare i särskilt boende, andel i % (Kolada)

Kommentar

Andelen äldre i särskilt boende ligger kvar på 3,3 %. Platssituationen följdes varje månad och visade att det fanns mellan 5 och 9 lediga platser löpande. Beläggningen på korttidsplatserna var oftast hög med perioder av överbeläggning, vilket har olika orsaker, men en faktor var korta vårdtider inom slutenvården och en annan var långvariga vårdtider på grund av att det inte gått att återgå till befintligt boende utan brukare blir kvar i väntan på annat boende. För att minska nyttjandet av korttidsplatser krävs att resurser riktas mot att ge motsvarande vård och omsorg i hemmet.

3.11.14 De som kommer i kontakt med individ- och familjeomsorgen, socialpsykiatrin, LSS och äldreomsorgen ska uppleva god tillgänglighet, ges möjlighet till delaktighet och inflytande och få ett bra bemötande. Andelen personer som känner att personalen lyssnar på dem ska öka.

Beskrivning av målet

Insatser pågår för att med digitaliseringens hjälp öka tillgängligheten. Förenklade beslutsprocesser har genomförts och är möjliga att utöka. Flera verksamheter arbetar med medinflytande och delaktighet genom brukarråd. För att öka den enskildes inflytande och delaktighet i de insatser som ges fortsätter utvecklingsarbetet med tydliga och förankrade uppdrag och genomförandeplaner.

Indikatorer:

Brukarbedömning hemtjänst - bemötande, andel i % (Nationella äldreomsorgsundersökningen, U21504)

Brukarbedömning hemtjänst - möjlighet påverka tider, andel i % (Nationella äldreomsorgsundersökningen, U21462)

Brukarbedömning LSS gruppboende – brukaren får bestämma om saker som är viktiga hemma, andel i % (Nationell brukarundersökning LSS, U28518)

Brukarbedömning IFO – god tillgänglighet och bemötande, andel i % (Intern brukarundersökning IFO)

Kommentar

Vård och omsorg är en stor verksamhet och de utvalda nyckeltalen omfattar bara en del. 2023 års brukarundersökning visade att brukarna inte var helt nöjda med det bemötande de fick i hemtjänsten och ansåg att de i låg grad kunde påverka sina insatser. Detta är en sannolik effekt av de reduceringar som gjordes inom arbetsgruppen och som ledde till en mer åtstramad planering, med mindre utrymme att tillgodose enskilda önskemål. Inom särskilt boende gick brukarnas nöjdhet när det gäller bemötande och inflytande i stället upp markant. Man ansåg att det var lätt att få kontakt med både omvårdnadspersonal och sjuksköterska. På gruppboendena enligt LSS ställdes frågan om brukaren fick bestämma om saker som var viktiga hemma och 73 % svarade att de fick det oftast, 18 % ibland och 9 % ansåg att de inte fick det.

Utifrån de varierande svaren och att det är ett utvecklingsområde som verksamheten ständigt arbetar med att förbättra, sätts måluppfyllelsen gult.

4 Finansiella rapporter

4.1 Den sammanställda redovisningen

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Årets sammanställda redovisning är baserad på respektive bolags fastställda årsredovisning för år 2023. Kommunens redovisningsprinciper har varit vägledande vid upprättandet av koncernredovisningen. Komponentavskrivning skedde för kommunens investeringar med början 2014, medan Laxå Vatten AB och Laxå Värme AB redovisade enligt K2 metoden. Under år 2018 övergick två av de helägda bolagen AB LaxåHem och Laxå Kommunfastigheter AB till att redovisa enligt K3, vilket bland annat innebär komponentredovisning av anläggningstillgångarna och omräkning även bakåt i tiden. Någon justering för olikheter i avskrivningsprinciper har inte gjorts i den sammanställda redovisningen för de bolag som fortfarande redovisar enligt K2. Någon justering har heller inte gjorts på gamla investeringar i kommunen. De flesta byggnader återfinns i bolagen. Skattesatsen för att beräkna uppskjuten skatt på dotterföretagens obeskattade reserver uppgår till 20,6%

Utdelning från Laxå Kommunfastigheter AB till kommunen gjordes under året med 64 tkr, vilket föreslogs i bolagets årsredovisning för år 2022. Laxå Kommunfastigheter föreslår även i år i sin vinstdisposition en utdelning till ägaren Laxå Kommun.

I den kommunala koncernen ingår två kommunalförbund, se tabell, där kommunens andel understiger 20%. Förbunden är ändå medtagna eftersom det kräver stort engagemang, har relativt stor omsättning samt att kommunen ingått solidarisk borgen för förbundens långfristiga skulder. En förändring har skett i ägarandelen i Sydnärkes utbildningsförbund, 2023 är ägarandelen 16,7% (f.g år 19,4%). Omräkning har skett i de sammanställda räkenskaperna och i de noter som berörs visas det med en rad som heter omräkningsdifferens.

Koncernens ekonomiska resultat uppgick till mnkr -5,4 mnkr (17,5 mnkr). Koncernens soliditet har minskat marginellt mot föregående år och uppgår till 15,1% (15,7 %). Koncernens ekonomiska situation har förbättrats men soliditeten måste fortsatt stärkas eftersom den är fortsatt svag och det ekonomiska arbetet måste vara prioriterat även framöver. Kassaflödet under året var positivt med 14,9 mnkr.

Konsoliderade företag

Företag	Ägarandel %
AB Laxåhem	100
Laxå Kommunfastigheter AB	100
Laxå Vatten AB	100
LaxåVärme AB	100
Sydnärkes utbildningsförbund	17
Sydnärkes kommunalförbund	14

4.2 Resultaträkning

(tkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Budget 2023	2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	3	84 511	100 030	118 055	244 539	261 035
Verksamhetens kostnader	4,5	-484 035	-505 378	-486 164	-632 431	-616 161
Avskrivningar och nedskrivningar	6	-7 313	-20 340	-19 331	-29 686	-28 103
Verksamhetens nettokostnader		-406 837	-425 688	-387 440	-417 578	-383 229
Skatteintäkter	7	274 569	280 781	268 585	280 781	268 585
Generella statsbidrag	8	132 088	139 186	136 940	139 186	136 940
Verksamhetens resultat		-180	-5 721	18 085	2 389	22 296
Finansiella intäkter	9	2 800	7 485	4 272	5 697	1 806
Finansiella kostnader	10	-588	-7 039	-5 065	-13 493	-6 566
Resultat efter finansiella poster		2 032	-5 275	17 292	-5 407	17 536
ÅRETS RESULTAT		2 032	-5 275	17 292	-5 407	17 536

4.3 Balansräkning

(tkr)	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2023	2022	2023	2022
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	0	344	67	471
Materiella anläggningstillgångar					
<i>Mark, byggnader, tekn.anl.</i>	12	329 729	344 867	498 179	520 081
<i>Maskiner och inventarier</i>	13	10 024	10 904	44 950	45 841
<i>Pågående investeringar</i>	14	0	0	16 999	8 046
<i>Övriga materiella anläggningstillgångar</i>		0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	15	50 930	50 364	1 991	1 425
Summa anläggningstillgångar		390 683	406 479	562 186	575 864
Omsättningstillgångar					
Förråd, exploateringsfastigheter	16	4 667	4 684	6 434	6 134
Fordringar	17	57 569	61 166	69 752	76 911
Kassa och bank	18	107 821	87 034	125 569	110 715
Summa omsättningstillgångar		170 057	152 884	201 755	193 760
SUMMA TILLGÅNGAR		560 740	559 363	763 941	769 624

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	19	-5 275	17 292	-5 407	17 536
Resultatutjämningsreserv	19	41 800	27 900	41 800	27 900
Övrigt eget kapital	19	66 202	62 810	78 556	75 415
Summa eget kapital		102 727	108 002	114 949	120 851
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	20	14 618	15 213	14 700	15 271
Andra avsättningar	21	29 959	24 700	32 937	27 506
Summa avsättningar		44 577	39 913	47 637	42 777
Skulder					
Långfristiga skulder	22	303 188	315 026	464 398	472 250
Kortfristiga skulder	23	110 248	96 422	136 957	133 746
Summa skulder		413 436	411 448	601 355	605 996
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		560 740	559 363	763 941	769 624
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Borgensåtagande för kommunägda bolag	24	470 672	477 056		
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	24	125 954	130 697	135 771	141 950

4.4 Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2023	2022	2023	2022
Årets resultat		-5 275	17 292	-5 407	17 536
Just. för poster som inte ingår i kassaflödet mm	28	11 657	16 954	34 201	37 798
Medel från verksamheten före förändring av rk		6 382	34 246	28 794	55 334
Ökning(-) / minskning(+) kortfristiga fordringar	17	3 597	-9 173	7 159	-8 509
Ökning(-) / minskning(+) förråd och varulager	16	18	-1 322	-300	-1 720
Ökning(+) / minskning(-) kortfristiga skulder	23	13 826	-10 804	3 211	-9 273
Kassaflöde från den löpande verksamheten		23 823	12 947	38 864	35 832
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella tillgångar	11	0	0	0	0
Investering i materiella tillgångar	12, 13	-4 015	-9 626	-20 769	-46 443
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	15	-566	0	-566	0
Avyttring/amort. finansiella anläggningstillg.	15	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-4 581	-9 626	-21 335	-46 443
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	0	0	3 733
Amortering av långfristiga skulder		0	0	-4 220	-4 300
Uppräkning avsättning		0	0	0	0
Ökn./Minskn av långfristiga skulder		0	0	0	0
Nyttjad checkräkningskredit		0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	0	-4 220	-567
Bidrag till Infrastruktur		1 545	0	1 545	0
Utbetalning av bidrag infrastruktur		1 545	0	1 545	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		20 787	3 321	14 854	-11 178
Likvida medel vid årets början	27	87 034	83 713	110 715	121 893
Likvida medel vid årets slut	27	107 821	87 034	125 569	110 715
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		20 787	3 321	14 854	-11 178

4.5 Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, (2018:597) och i enlighet med RKR redovisningsrekommendationer.

Enligt skatteprognosen från Sveriges kommuner och regioner så har slutavräkningen för Laxå kommun år 2022 och prognosen för 2023 korrigerats. Slutliga belopp är 1,4 mnkr för 2022 och 4,3 mnkr för 2023.

Uppskrivning av materiella anläggningstillgångar i koncernen som gjordes år 2018 har eliminerats i koncernredovisningen. Detta har påverkat posten för materiella anläggningstillgångar och eget kapital.

Redovisningen syftar till att följa god redovisningssed och ge en rättvisande bild av kommunens ställning och resultat för perioden.

Intäkter och kostnader som är kända vid upprättandet av bokslutet periodiseras till den period som intäkten genererats och utgiften kostnadsförs den period då förbrukning skett. Periodisering sker inte för poster under 10 tkr men detta bedöms inte påverka resultatet eftersom samma gräns gäller de senaste åren.

Leverantörsfakturor inkomna efter perioden, men hänförliga till redovisningsperioden har i huvudsak skuldbokförts och belastat verksamhetsperiodens redovisning.

Utställda fakturor efter periodskiftet, men hänförliga till redovisningsperioden har fordringsbokförts och tillgodogjorts periodens redovisning.

Löner som inte betalats ut inom räkenskapsåret men avser räkenskapsåret har periodiserats i årsbokslutet. Principen ändrades år 2018. Löneskulden avseende december är upptagen som kortfristig skuld.

Sociala avgifter har bokförts som procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Personalomkostnadspålägget varierar beroende på ålder på personalen, men den absolut största gruppen har ett pålägg på 42,75 procent.

Semesterlöneskuld respektive **okompenserad övertid** bokförs som en kortfristig skuld. Ökning eller minskning av den kortfristiga skulden påverkar finanserna.

Övriga löneförmåner som inte betalats ut inom perioden har i likhet med tidigare inte periodiserats, men redovisade kostnader avser 12 månader.

Avsättning för pensioner intjänade från och med 1998 redovisas i balansräkningen som avsättning. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Pensionsskulden är beräknad utifrån RIPS 07 enligt rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Beräkningen bygger förenklat på livslängdsantagande (hur länge vi lever) samt en kalkylränta som fastställs av SKR. Pensionsskulden motsvarar nuvärdet av de framtida pensionsutbetalningarna.

Kommande års amorteringar på långfristiga lån bokförs som en kortfristig skuld i årsbokslutet året innan amorteringsåret.

Räntor tillhörande redovisningsperioden har periodiserats.

Anläggningstillgångar skrivs av med planemässiga avskrivningen utifrån tillgångens förväntade nyttjandeperiod. Komponentavskrivning skedde för kommunens investeringar för 2014 men bolagen redovisade då enligt K2 metoden. Fastighetsbolagen gick över till att redovisa enligt K3 år 2018, vilket innebär komponentansats vid avskrivning. Någon justering för olikheter i avskrivningsprinciper har

inte gjorts i den sammanställda redovisningen. Någon justering har heller inte gjorts på gamla investeringar i kommunen. De flesta byggnader återfinns i bolagen.

De avskrivningstider som används är:

- Byggnader 33 år – delas från 2014 upp i komponenter enligt nedan
- Gator och vägar – ytskikt, bedömning görs för varje enskild gata 10-15-20 års avskrivning. Vägkärna/Väggkropp har en avskrivningstid på 100 år
- Byggnadsinventarier 20 år
- Fordon 10 år
- Lekturtrustning 10 år
- Möbler 10 år
- Kompensatoriska hjälpmedel 5 år
- IT investeringar 3-5 år
- Vissa specifika inventarier skrivs av under 15 år

Avskrivning beräknas inte för mark. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. Internränta beräknas på bokfört värde för de anläggningstillgångar som verksamheterna brukar. Internräntan för 2023 är 1,25 %.

Utgifter för löpande reparation och underhåll på fastigheter redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Immateriella anläggningstillgångar har en avskrivningstid på fem år

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas på fastigheter(i kommunen anskaffat efter år 2014):

Byggnader

- Stommar 50-100 år
- Tak 30 år
- Badrum och kök 30 år
- Värme och sanitet 40-50 år
- El, ventilation, styr- och övervakning 15-40 år
- Inre ytskikt 10-15 år
- Fasader, dörrar, yttertak, fönster 40-50 år
- Hissar 25 år

Inga låneutgifter aktiveras.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångarna på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar, andra än goodwill, som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Leasing

Klassificering av leasingavtal har slutförts under 2023, såväl lös egendom som längre hyresavtal. Kommunens samtliga leasingavtal lös egendom har klassificerats och per 31 december 2023 har alla då förekommande avtal klassificerats som operationell leasing och redovisas därför inte som anläggningstillgångar. Utgångspunkten för klassificeringen är att leasingavtal som uppfyller kriterierna för korttidsinventarier, nyttjande period högst 3 år, och/eller mindre värde, värde under ett prisbasbelopp, ska redovisas som operationella leasingavtal. Därtill att äganderätten inte övergår till leasingtagaren när leasingtiden löpt ut.

Beträffande hyresavtalen så har redovisningsprincipen ändrats. Hyresavtalen har klassificerats som finansiell leasing och har tagits upp i balansräkningen både på tillgång- och skuldsidan. Rättelse för tidigare år har gjorts och totalt har det egna kapitalet påverkats negativt med 25,9 mnkr och en negativ resultatpåverkan med 0,6 mnkr för 2023. Årsredovisningens jämförelsesiffror för 2022 har räknats om.

I de sammanställda räkenskaperna har den finansiella leasingen eliminerats då det enbart är koncerninterna hyresavtal som finns inom kommunen.

Exploateringsfastigheter

En värdering utfördes inför bokslut 2014 på exploateringsfastigheterna och det uppskattade marknadsvärdet är avsevärt högre än det bokförda värdet. Minsta värdets princip har använts och därför har ingen justering gjorts på det bokförda värdet.

Nettoredovisning har till och med 2012 skett av utgifter och inkomster på anläggningstillgångar. Rådet för kommunal redovisning kom 2010 ut med en ny rekommendation, RKR 18, avseende redovisning av intäkter. Detta missades när investeringsbidrag erhöles 2010-2012. Intäkterna redovisades i investeringsuppföljningen, men har nettoredovisats i anläggningstillgångarna. 5 860 tkr avser bidrag för renovering av resecentrum och har en avskrivningstid på 33 år och 878 tkr avser renovering av Ramundeboda och har en avskrivningstid på 20 år.

Statliga investeringsbidrag som erhöles 2013 och under 2014 har redovisats som en förutbetalad intäkt, vilken kommer att lösas upp i takt med anläggningstillgångarnas avskrivningstid.

För att en investering ska klassificeras som en anläggningstillgång ska den ha en ekonomisk varaktighet (mer än tre år) och värdet måste uppgå till minst ett prisbasbelopp, vilket för 2023 är 52 500 kr.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Enligt gjord bedömning så har inte redovisningen påverkats av effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår.

Täckningen av Deponin Mosjön pågår och en konsult har gjort en uppskattning på en nettokostnad på 19,5 mnkr. Uppskattningen är dock byggd på många antaganden då det är svårt att bedöma tillgången på massorna och hur mycket intäkter man kan få för inlämnade massor. Under året har såväl både intäkter som kostnader påverkat reserven. Under 2023 har avsättningen ökat med 5,2 mnkr. I samband med årsbokslutet lämnades en prognos från Laxå Vatten för 2024, prognosen visar att intäkterna överstiger kostnaderna med 0,7 mnkr och motsvarande belopp har minskat avsättningen per 231231.

Not 3 Verksamhetens intäkter

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Måltidsavgift äldreomsorg	3 672	3 102	3 672	3 102
Avgifter för barnomsorg	3 283	3 189	3 283	3 189
Hemtjänstavgift	4 287	3 851	4 287	3 851
Hysesintäkter äldreomsorg	5 580	4 931	5 580	4 931
Hysesintäkter	0	0	43 802	42 255
Statsbidrag Skolverket	12 580	10 956	12 580	10 956
Statsbidrag migrationsverket	10 872	17 209	10 872	17 209
Övriga statsbidrag	9 468	6 246	9 468	6 246
Driftbidrag från AMS	7 186	6 488	7 186	6 488
Driftbidrag från kommuner	0	5 671	0	5 671
Driftbidrag regionen	2 039	2 176	2 039	2 176
Driftbidrag länsstyrelsen	4 516	7 075	4 516	7 075
Ers Försäkringskassan personliga assistenter	2 114	1 907	2 114	1 907
Bidrag Socialstyrelsen	1 210	3 574	1 210	3 574
Ers höga sjuklönekostnader	152	2 812	152	2 812
Taxor och avgifter	0	0	46 479	37 273
Utförda externa tjänster	0	0	430	6 280
Övriga intäkter	28 019	34 545	81 817	91 717
Övriga bidrag	5 052	4 323	5 052	4 323
Försäljning av utsläppsrester	0	0	0	0
<i>Varav jämförelsestörande post, försäljning av mark</i>	<i>192</i>	<i>0</i>	<i>192</i>	<i>0</i>
Summa	100 030	118 055	244 539	261 035

Not 4 Verksamhetens kostnader

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Lämnade bidrag	8 759	11 592	8 759	11 592
Köp av huvudverksamhet	110 724	117 384	88 757	107 885
Råvaror och förnödenheter	0	0	19 834	15 874
Personalkostnader	303 079	271 940	331 934	302 383
Lokal och markhyror	44 395	40 641	2 701	3 353
Justering hyror i samband med finansiell leasing	-17 666	-17 268	0	0
Fastighetskostnader- entreprenader	4 869	2 085	40 064	34 498
Bränsle, energi, vatten mm	3 674	5 542	3 674	5 351
Hyra/leasing anläggningstillgångar	892	773	892	773
Förbrukning och material	12 436	14 453	12 436	14 453
Kontorsmaterial och trycksaker	516	370	516	370
Rep. och underhållmaskiner och inventarier	1 397	1 000	1 397	1 000
Verksamhetssystem- service	6 627	6 866	6 627	6 866
Tele ,IT-kommunikation och post	596	766	596	766
Kostnader för transportmedel	3 300	3 208	3 300	3 208
Övriga kostnader	21 780	26 812	110 941	107 772
Bolagsskatt	0	0	3	17
Summa	505 378	486 164	632 431	616 161

Not 5 Arvode och kostnadsersättning till förtroendevalda revisorer och biträden

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>PWC, biträde till förtroende valda revisorer</i>				
Totalt arvode	518	523		
<i>varav räkenskapsrevision</i>	170	126		
Kostnad förtroendevalda revisorer				
Totalt arvode	186	183		
<i>varav räkenskapsrevision</i>	60	40		

Not 6 Avskrivningar

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Byggnader och tekniska anläggningar	0	0	21 097	18 465
Maskiner, inventarier	0	140	2 811	4 673
Verksamhetsfastigheter	14 436	13 756	524	226
Publika fastigheter	3 240	2 937	3 240	2 937
Annan fastighet	257	257	257	257
Maskiner	143	151	143	151
Inventarier	2 202	1 932	2 528	2 219
Övrigt	62	158	118	207
Årets avskrivning på uppskrivet belopp	0	0	0	0
Återförd nedskrivning	0	0	-1 032	-1 032
Summa	20 340	19 331	29 686	28 103
Därav avskrivning finansiell leasing verksamhetsfastigheter	13 912	13 529		

Not 7 Skatteintäkter

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Årets kommunalskatt	274 597	259 807	274 597	259 807
Föregående års slutavräkning	1 452	1 806	1 452	1 806
Prognos innevarande års slutavräkning	4 396	6 540	4 396	6 540
Övriga skatter	336	432	336	432
Summa	280 781	268 585	280 781	268 585

Not 8 Generella statsbidrag och utjämningsbidrag

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämningsbidrag	83 248	77 860	83 248	77 860
Kostnadsutjämningsbidrag	21 633	21 949	21 633	21 949
Regleringsbidrag	13 048	15 417	11 961	15 417
Bidrag för LSS-utjämning	4 022	4 778	4 022	4 778
Fastighetsavgift	14 276	13 346	15 363	13 346
Generella bidrag från staten	2 959	3 590	2 959	3 590
Summa	139 186	136 940	139 186	136 940

Not 9 Finansiella intäkter

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Räntor kommunal inlåning	2 426	447	2 427	447
Utdelning placeringar	0	0	0	0
Utdelning dotterföretag	64	373	0	0
Borgensavgifter	2 565	2 406	0	0
Övriga ränte- och finansiella intäkter	2 430	1 046	3 270	1 359
Summa	7 485	4 272	5 697	1 806

Not 10 Finansiella kostnader

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Räntor Kommuninvest	0	14	9 011	3 732
Övriga ränte- och finansiella kostnader	2 682	584	4 482	2 834
Räntekostnad finansiell leasing fastigheter	4 357	4 467	0	0
<i>Varav jämförelsestörande post, förlust värdepapper</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Summa	7 039	5 065	13 493	6 566

Not 11 Immateriella tillgångar

	Kommunen		Kommunkoncern	
	2023	2022	2023	2022
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	702	702	945	945
Nyanskaffningar	0	0	0	0
Avyttringar och utrangeringar	-702	0	-702	0
Årets omräkningsdifferenser	0	0	-36	0
Vid årets slut	0	702	207	945
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>				
Vid årets början	-358	-217	-474	-285
Avyttringar och utrangeringar	358	0	358	0
Årets avskrivningar	0	-141	-42	-189
Årets omräkningsdifferenser	0	0	18	0
Vid årets slut	0	-358	-140	-474
Redovisat värde vid årets slut	0	344	67	471
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	0	5	5	5

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	86 834	80 020	854 781	819 579
Vid årets början finansiell leasing	409 909	399 778	0	0
Nyanskaffningar	2 488	6 814	3 706	16 039
Nyanskaffningar finansiell leasing	309	10 131	0	0
Omklassificering	0	0	2 016	19 233
Uppskrivning	0	0	33 229	33 968
Eliminering av uppskrivning i koncernen	0	0	-33 229	-33 968
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	-70
Årets omräkningsdifferenser	0	0	-6 438	0
Vid årets slut	499 540	496 743	854 065	854 781
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>				
Vid årets början	-42 786	-39 366	-300 151	-277 787
Vid årets början finansiell leasing	-109 090	-95 561	0	0
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	48
Avskrivning på uppskrivning	0	0	-737	-737
Eliminering av avskrivning på uppskrivning	0	0	737	737
Årets avskrivningar	-4 023	-3 420	-23 942	-22 412
Årets avskrivningar finansiell leasing	-13 912	-13 529	0	0
Årets omräkningsdifferenser	0	0	1 724	0
Vid årets slut	-169 811	-151 876	-322 369	-300 151
<i>Ackumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	0	0	-34 549	-35 581
Omklassificering	0	0	0	0
Återförd nedskrivning	0	0	0	0
Omförd nedskrivning från pågående arbete	0	0	0	0
Årets nedskrivningar	0	0	1 032	1 032
Vid årets slut	0	0	-33 517	-34 549
Redovisat värde vid årets slut	329 729	344 867	498 179	520 081
Därav finansiell leasing	287 216	300 819	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	27	32	36	29

Not 13 Maskiner och inventarier

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	48 267	45 504	132 388	133 152
Nyanskaffningar	1 527	2 813	5 908	5 246
Avyttringar och utrangeringar	0	-50	-2 405	-6 010
Omklassificeringar	0	0	186	0
Årets omräkningsdifferenser	0	0	-3 004	0
Vid årets slut	49 794	48 267	133 073	132 388
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>				
Vid årets början	-37 363	-35 175	-85 097	-86 023
Justering mellan åren	0	0	0	-2
Avyttringar och utrangeringar	0	51	2 390	6 010
Omklassificeringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-2 407	-2 239	-6 720	-6 532
Årets omräkningsdifferenser	0	0	1 304	0
Vid årets slut	-39 770	-37 363	-88 123	-86 547
Redovisat värde vid årets slut	10 024	10 904	44 950	45 841
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	13	16	20	11

Not 14 Pågående investeringar

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Vid årets början	0	0	8 046	2 122
Investeringar	0	0	11 155	25 157
Nedskrivning	0	0	0	0
Omklassificering	0	0	-2 202	-19 233
Omklassificering av nedskrivning	0	0	0	0
Kostnadsfört	0	0	0	0
Vid årets slut	0	0	16 999	8 046
Redovisat värde vid årets slut	0	0	16 999	8 046

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>				
Vid årets början	51 698	51 698	3 107	3 107
Förvärv	566	0	566	0
Avyttring	-1 334	0	0	0
Vid årets slut	50 930	51 698	3 673	3 107
<i>Ackumulerade nedskrivningar</i>				
Vid årets början	-1 334	-1 334	-1 682	-1 682
Årets nedskrivningar	1 334	0	0	0
Vid årets slut	0	-1 334	-1 682	-1 682
Redovisat värde vid årets slut	50 930	50 364	1 991	1 425

Finansiella anläggningstillgångar

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
AB Laxåhem	4 000	4 000	0	0
Laxå Kommunfastigheter AB	35 100	35 100	0	0
LaxåVärme AB	5 919	5 919	0	0
Laxå Vatten AB	4 000	4 000	0	0
Aktier övriga	42	42	42	42
Marknadsvärde obligationer, förlagsbevis mm	0	0	0	0
Långfristiga fordringar	1 000	1 000	1 080	1 080
Insatskapital Kommuninvest ekonomiska förening	869	303	869	303
Summa	50 930	50 364	1 991	1 425

Not 16 Förråd och exploateringsfastigheter

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Varulager	327	344	2 094	1 794
Fastigheter för exploatering	4 340	4 340	4 340	4 340
Försäljning	0	0	0	0
Summa	4 667	4 684	6 434	6 134

Not 17 Fordringar

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	2 948	2 077	9 584	11 056
Osäkra kundfordringar	-111	-171	-111	-171
Diverse kortfristiga fordringar	10 769	11 225	10 769	11 225
Upplupna skatteintäkter	23 320	24 784	23 320	25 402
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20 643	23 251	21 784	24 557
Övriga	0	0	4 406	4 842
Summa	57 569	61 166	69 752	76 911

Not 18 Kassa och bank

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Kassa	80	62	80	62
Bank	107 741	86 972	125 489	110 653
Summa	107 821	87 034	125 569	110 715

Not 19 Eget kapital

	Årets resultat	Resultat- utjämningsreserv	Övrigt eget kapital
Kommunen			
Vid ingången av år 2022	14 843	27 900	73 170
Justerat eget kapital	0	0	-25 203
Resultatdisposition	-14 843	0	14 843
Årets resultat	17 292	0	0
Eget kapital vid utgången av år 2022	17 292	27 900	62 810
Vid ingången av år 2023	17 292	27 900	62 810
Resultatdisposition	-17 292	13 900	3 392
Årets resultat	-5 275	0	0
Eget kapital vid utgången av år 2023	-5 275	41 800	66 202

Kommunkoncernen			
Vid ingången av år 2022	17 672	27 900	57 742
Förändring mellan åren	0	0	0
Resultatdisposition	-17 672	0	17 672

	Årets resultat	Resultat- utjämningsreserv	Övrigt eget kapital
Årets resultat	17 536	0	0
Eget kapital vid utgången av år 2022	17 536	27 900	75 414
Vid ingången av år 2023	17 536	27 900	75 414
Förändring mellan åren	0	0	-494
Resultatdisposition	-17 536	13 900	3 636
Årets resultat	-5 407	0	0
Eget kapital vid utgången av år 2023	-5 407	41 800	78 556

Not 20 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående avsättning	15 213	12 504	15 271	12 574
Årets omräkningsdifferens	0	0	-8	0
Nya förpliktelser under året	33	2 575	73	2 571
<i>-Varav intjänad pension</i>	<i>0</i>	<i>2 433</i>	<i>0</i>	<i>2 433</i>
<i>-Varav ränte- och basbeloppsuppräknig</i>	<i>61</i>	<i>137</i>	<i>66</i>	<i>138</i>
<i>-Varav förändring försäkringstekniska grunder</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>-Varav pension till efterlevande</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>-Varav övrigt</i>	<i>-28</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>0</i>
Årets utbetalningar	-512	-395	-520	-403
Ändrat livslängdsantagande RIPS	0	0	0	0
Ändrad samordning	0	0	0	0
Årets förändring särskild löneskatt	-116	529	-116	529
Summa	14 618	15 213	14 700	15 271

Not 21 Andra avsättningar

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Sluttäckning deponin</i>				
Ingående värde	24 700	16 781	24 700	16 781
Förändrad redovisningsprincip nuvärdesberäknad	0	0	0	0
Avsättning	5 963	21 789	5 963	21 789
Indexuppräknig	0	0	0	0
lanspråktagen avsättning	-704	-13 870	-704	-13 870
Summa	29 959	24 700	29 959	24 700
Övriga avsättningar				
Uppskjuten skatt	0	0	2 978	2 806
Summa	29 959	24 700	32 937	27 506

Not 22 Långfristiga skulder

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående skuld	315 026	331 194	472 250	473 745
<i>-Varav långfristig leasingskuld</i>	<i>313 950</i>	<i>329 419</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Justering utgående skuld fg år	0	0	-5 014	2 370
Återföring fg år beräknade amorteringar	13 298	0	3 983	0
Amorteringar	0	0	-4 220	-4 301
Amorteringar långfristig leasingskuld	-13 309	-12 801	0	0
Överföring nästa års beräknade amorteringar till kortfristiga skulder	-13 466	-13 298	-3 931	-3 096
Nya långfristiga lån	0	0	0	3 733
Nyanskaffning leasing	309	10 132	0	0
Bidrag infrastruktur Trafikverket	1 546	0	1 546	0
Ackumulerad återföring bidrag infrastruktur	-216	-201	-216	-201
Summa	303 188	315 026	464 398	472 250

Not 23 Kortfristiga skulder

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	0	0	7 262	13 746
Kortfristig del av finansiell leasing	13 466	13 298	0	0
Skuld till avfallskollektivet	0	0	1 803	1 780
Leverantörsskulder	17 280	16 521	21 416	21 543
Skulder till staten	836	1 043	1 256	1 414
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	9 405	8 483	9 841	8 756
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14 952	19 296	31 281	37 925
Semesterlöneskuld	15 328	14 834	15 328	14 834
Upplupen löneskuld	3 577	3 430	3 577	3 430
Kortfristig pensionsskuld inklusive löneskatt	30 115	17 181	30 115	17 181
Övriga kortfristiga skulder	5 289	2 336	15 078	13 137
Summa	110 248	96 422	136 957	133 746

Not 24 Panter och ansvarsförbindelser

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Borgen för kommunala bolag (nyttjad)	470 672	477 056		
Borgen för kommunala bolag (beviljad)	496 759	484 105		
Pensionsåtaganden före 1998				
Ingående ansvarsförbindelse	130 697	140 735	141 950	152 318
Årets omräkningsdifferens	0	0	-1 566	0
Försäkring IPR	-3 746	0	-3 746	0
Ränteuppräknig	906	958	1 730	1 288
Basbeloppsuppräknig	9 809	3 160	9 809	3 160
Utbetalningar	-9 219	-11 450	-9 955	-12 245
Ändrat livlängdantagande i RIPS	0	0	0	0
Övrig post	-2 493	-2 706	-2 451	-2 571
Ansvarsförbindelse vid årets slut	125 954	130 697	135 771	141 950
Ansvarsförbindelse förtroendevalda				

Not 25 Leasing fastigheter

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Finansiella leasingavtal - fast egendom				
Totala minimileaseavgifter	365 821	383 179	0	0
Framtida finansiella kostnader	-52 070	-56 428	0	0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	313 751	326 751	0	0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande				
Inom 1 år	13 466	13 298	0	0
Senare än 1 år men inom 5 år	55 438	54 714	0	0
Senare än 5 år	244 847	258 739	0	0
	313 751	326 751	0	0
Varav kommunkoncerninterna finansiella leasingavtal - fast egendom				
Totala minimileaseavgifter	365 821	383 179	0	0
Framtida finansiella kostnader	-52 070	-56 428	0	0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna				
	313 751	326 751	0	0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande				
Inom 1 år	13 466	13 298	0	0
Senare än 1 år men inom 5 år	55 438	54 714	0	0
Senare än 5 år	244 847	258 739	0	0
	313 751	326 751	0	0
Operationell leasing - fast egendom				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande				
Inom 1 år	2 963	3 530	71	170
Senare än 1 år men inom 5 år	1 723	4 561	1	71
Senare än 5 år	1 751	1 876	0	0
	6 437	9 967	72	241
Varav kommunkoncerninterna operationella leasingavtal - fast egendom				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	2 892	3 360	0	0
Senare än 1 år men inom 5 år	1 724	4 490	0	0

Senare än 5 år	1 751	1 876	0	0
	6 367	9 726	0	0

Not 26 Leasing lös egendom

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Operationell leasing				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande				
Inom 1 år	3 574	2 769	3 013	3 661
Senare än 1 år men inom 5 år	1 697	2 869	1 144	3 624
Senare än 5 år	0	0	0	0
Varav kommunkoncerninterna operationella leasingavtal				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	1 143	0	0	0
Senare än 1 år men inom 5 år	762	0	0	0
Senare än 5 år	0	0	0	0

Not 27 Likvida medel

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Följande delkomponenter ingår i likvida medel				
Kassa och bank	107 821	87 034	125 569	110 715
Summa	107 821	87 034	125 569	110 715

Not 28 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödesanalysen</i>				
Justering för avskrivningar	6 428	5 802	29 686	28 103
Justering för avskrivningar finansiell leasing	13 912	13 529	0	0
Justering för avskrivning långfristig skuld	-216	0	-216	0
Utrangering av inventarier	344	0	359	0
Justering för avsättningar	4 664	10 629	4 860	10 600
Justering för ianspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-166	-205	-93	-905
Justering för ej likviditetspåverkande poster leasing	-13 309	-12 801	0	0
Omräkningsdifferens likviditet Sydnärkes utbildningsförbund	0	0	-395	0
Summa	11 657	16 954	34 201	37 798

4.6 Driftredovisning

Belopp i tkr						
Driftsredovisning	Utfall intäkter		Utfall kostnader		Netto budget	Budget-avvikelse
	2023	2022	2023	2022	2023	2023
Kommunstyrelsen						
Politisk verksamhet	842	792	-4 515	-4 305	-5 115	1 443
Infrastruktur, skydd mm	2 421	1 390	-33 343	-30 148	-30 508	-413
Fritid o Kultur	0	0	-60	-4	0	-60
Pedagogisk verksamhet	2 504	1 690	-34 837	-36 839	-30 636	-1697
Vård och omsorg	0	0	-2 380	-1 937	-170	-2 210
Särskilt riktade insatser	8 459	11 913	-13 362	-16 186	-5 395	491
Affärsverksamhet	394	507	-3 607	-4 534	-5 040	1 825
Adm och samhällsbyggnad	26 712	26 375	-57 076	-53 090	-30 151	-212
Kommunstyrelsen	41 332	42 667	-149 180	-147 043	-107 015	-833
Barn- och utbildningsnämnd						
Politisk verksamhet	0	0	-561	-564	-520	-41
Pedagogisk verksamhet	22 953	23 784	-134 468	-122 593	-107 341	-4 174
Barn- och utbildningsnämnd	22 953	23 784	-135 029	-123 157	-107 861	-4 215
Social- och omsorgsnämnd						
Politisk verksamhet	0	0	-721	-629	-605	-116
Vård och omsorg	33 629	35 173	-200 701	-186 419	-157 392	-9 680
Särskilt riktade insatser	0	0	0	0	0	0
Social- och omsorgsnämnd	33 629	35 173	-201 422	-187 048	-157 997	-9 796
Sydnärkes miljönämnd						
Politisk verksamhet	0	0	0	-37	0	0
Tillsynsverksamhet	0	13 191	0	-14 697	0	0
Sydnärkes miljönämnd	0	13 191	0	-14 734	0	0
Kultur- och fritidsnämnd						
Politisk verksamhet	0	0	-97	-111	-107	10
Infrastruktur, skydd mm	1	2	-1	-2	0	0
Fritid o kultur	1 010	1 005	-15 407	-14 844	-13 775	-622
Pedagogisk verksamhet	0	20	-15	-15	-21	6

Belopp i tkr						
Kultur- och fritidsnämnd	1 011	1 027	-15 520	-14 972	-13 903	-606
SUMMA VERKSAMHET	98 925	115 842	-501 151	-486 954	-386 776	-15 450
Finansförvaltning	447 249	433 921	-50 298	-44 768	388 808	8 143
SUMMA TOTALT	546 174	549 763	-551 449	-531 722	2 032	-7 307

4.7 Investeringsredovisning

tkr	Utfall 2023	Budget 2023	Överförda medel 2022	Beslut budgetjustering 2023	Avvikelse 2023	Överförs till 2024
Utv fiber på landsbyg -17	-396	0	0	0	396	0
Servicehus Sannerud	0	0	169	0	169	0
Ny avloppsanläggning Sockenstugan	0	0	89	0	89	0
Cykelväg Hasselfors	0	0	150	0	150	0
Fiberuppgradering Saltängssk	151	0	101	0	-50	0
Ombyggnation reception	295	0	1 500	0	1 205	1 205
Utbyte Ipads, förtroendevalda	135	120	0	0	-15	0
Moduler e-ark. gallring	96	140	0	0	44	0
Moduler e-ark arkivexport	112	160	0	0	48	0
Asfaltering Ågrenavägen	548	0	0	500	-48	0
Byggnation Von Boij etablering	0	3 000	0	-1 331	1 669	1 669
Åtgärd broar enligt besiktning	0	300	0	0	300	300
Gatubelysning, LED 2023	360	400	0	0	40	0
Uppgradering styrskep gatljus	150	150	0	0	0	0
Midsommarbadet	0	175	0	0	175	0
Asfaltering generell pott	0	300	0	0	300	0
Ventilation Sockenstugan	35	100	0	0	65	0
Asfalt. Herrskapsstigen	676	0	0	500	-176	0
Miljöåtgärder Saltängsskolans kök	331	0	0	331	0	0
Ugn 8 inklusive stativ Centralskolan	0	100	0	0	100	0
Kommunstyrelsen	2 493	4 945	2 009	0	4 461	3 174
Möbler och inredning 2023	100	100	0	0	0	0
Interaktiva tavlor 2023	140	140	0	0	0	0
Förskolan IKT 2023	143	150	0	0	7	0
Inventarier Saltängsskolan 2022	29	0	30	0	1	0
Barn och utbildningsnämnd	412	390	30	0	8	0
Utbyte verksamhetssystem, externt upphandlingsstöd	0	110	0	0	110	0
Digitalt nyckelskåp Björkhagen	151	100	0	0	-51	0
Möbler etapp 2 och läkemedelsrum, Tivedsvägen 34	247	290	0	0	43	0
Möbler samtalsrum IFO och Familjecentralen	42	115	0	0	73	0

tkr	Utfall 2023	Budget 2023	Överförda medel 2022	Beslut budget- justering 2023	Avvikelse 2023	Överförs till 2024
Videokonferensutrustning och installation	0	0	15	0	15	0
Social- och omsorgsnämnd	440	615	15	0	190	0
Byte stolpar elljuss 2022	92	0	110	0	18	0
Spontanidrottsplats	0	0	100	0	100	0
Handikappanpassning bad 2022	0	0	100	0	100	0
Bibliotek installation hiss 2023	0	250	0	-133	117	0
Utrustning Laxåhall 2023	445	300	0	0	-145	0
Teknisk utrustning för bibliotek	133	0	0	133	0	0
Kulturnämnd	670	550	310	0	190	0
TOTALT	4 015	6 500	2 364	0	4 849	3 174

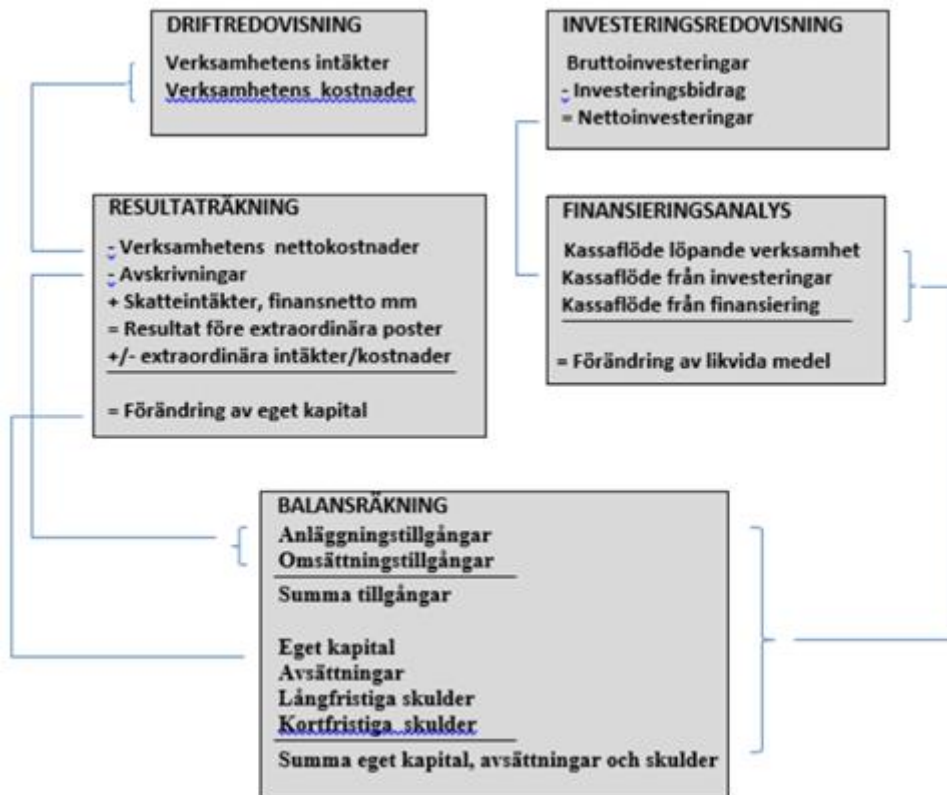
4.8 Nyckeltal

Kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd	5 497	5 584	5 596	5 676	5 683
Kommunal skattesats (%)	22,18	22,18	22,18	22,18	22,18
Verksamhetens intäkter (tkr)	100 030	118 055	89 627	88 989	92 409
Verksamhetens kostnader (tkr)	-505 378	486 164	458 843	443 865	451 453
Årets resultat (tkr)	-5 275	17 292	14 843	24 972	1 194
Tillgångar, kr/invånare	102 100	46 300	43 049	41 703	34 037
Soliditet	18,3 %	19,3 %	48,0 %	42,7 %	39,3 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	-4,1 %	-4,0 %	-10,3 %	-19,0 %	-39,3 %
Investeringar (netto, tkr)	4 015	9 625	9 787	5 024	8 845
Självfinansieringsgrad	367 %	248 %	224 %	422 %	76 %
Långfristig låneskuld	0	0	0	10 500	12 400
Låneskuld till kreditinst. kr/invånare	0	0	0	4 062	4 062
Totala skulder och avsättningar, kr/inv	83 320	22 316	22 335	23 896	20 646
Antal anställda (tillsvidareanställda)	407	412	403	398	434
Koncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Likvida medel, (tkr)	125 569	110 715	121 893	126 021	66 951
Finansnetto (tkr)	-7 796	-4 760	-5 029	-5 055	-2 741
Resultat efter finansiella poster	-5 407	17 536	17 672	29 422	-4 984
Skuldsättningsgrad, totala skulder och avsättningar i % av totala tillgångar	85 %	84 %	86 %	88 %	91 %
Soliditet, eget kapital i % av totala tillgångar	15,1 %	15,7 %	13,7 %	11,8 %	8,5 %

Den försämrade soliditeten mellan åren 2021-2023 beror på en ändrad redovisningsprincip. Hyresavtalen har klassificerats som finansiell leasing och har tagits upp i balansräkningen både på tillgång- och skuldsidan..

4.9 Ord och begrepp

Sambandet mellan redovisningsmodellens olika delar kan åskådliggöras på följande sätt:

Resultaträkningen visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit. Det egna kapitalets förändring kan även utläsas av balansräkningen. **Balansräkningen** visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet har anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Kassaflödesanalysen visar hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet mm har påverkat rörelsekapitalet.

5 Verksamhetsredovisning

5.1 Sammanfattning nämnder

5.1.1 Kommunstyrelsen

5.1.1.1 Verksamhet och mål

Verksamheten inom kommunstyrelsens ansvarsområde har löpt på väl under 2023. Enheterna har arbetat med att utveckla sina verksamheter för att leverera sina respektive grunduppdrag mer effektivt eller med högre kvalitet. Några exempel är att ekonomienheten har förbättrat processerna så verksamheternas prognoser blir bättre och bättre. HR-enheten sätter fokus på sjukfrånvaro men har också förenklat processer för bland annat anställning. Internservice arbetar mycket med digitalisering och att förenkla administrativa processer inte minst genom utveckling av ärendehanteringssystemet. För de fyra mer utförligt utvärderade enheterna har utvecklingsenheten satt fokus på översiktsplanarbetet och att slutföra besöksnärlingsprojekt, integration- och arbetsmarknad har fortsatt arbetet med att hitta innovativa arbetsmarknadsåtgärder för snabbare inträde på arbetsmarknaden. Lokal- och miljöservice har bland annat satsat på digitalisering och måltid har arbetat med sina processer för att möta ett betydligt högre kostnadsläge för livsmedel.

Även om verksamheterna löper på väl finns det ett behov av förändringsarbete. Detta har under 2023 påbörjats genom bland annat att samla verksamheter i ett nytt verksamhetsområde samhällsutveckling. Samlat i ett verksamhetsområde finns det större möjligheter att utveckla arbetet med kultur och fritidsfrågor, näringslivsfrågor och den tekniska verksamheten. Samtidigt har kommunikationsfrågor identifierats som en kommungemensam fråga och ansvaret har lagts på internservice som också hanterar andra frågor rörande kommunikation som Laxå kommuns hemsida och reception.

Förändringar gjordes också i den politiska organisationen vilket innebar att ett samhällsplaneringsutskott inrättades under kommunstyrelsen. Beslut fattades också att kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden överförs till kommunstyrelsen från årsskiftet 2023-24.

Utvecklingsarbete som utgår från kommunstyrelsens ansvarsområde har också varit att förstärka förmågan till planering genom att budgetprocessen förstärkts, det arbetet kommer också fortsätta under 2024. Kommunstyrelsen beslutade under hösten 2023 att förvaltningen ska ta fram en handlingsplan för ekonomisk hållbar framtid där en viktig utvecklingsfråga är att öka kommunens förmåga till helhetstänkande kring den kommunala verksamheten. Detta arbete har påbörjats och kommer fortgå under 2024.

Ekonomien har varit en utmaning under 2023 men de egna verksamheterna har klarat att genomföra besparingar som till del kunnat möta kraftiga kostnadsökningar. Trots detta nås inte budget då det finns större avvikelser inom gata/park, Sydärkes utbildningsförbund och i naturvårdsprojekt Skagersholmsån. Resultatet slutar på en negativ avvikelse om 833 tkr. Internkontrollen har fyllt sin funktion och det har konstaterats brister i vissa rutiner som åtgärdats eller håller på att åtgärdas.

Investeringsbudgeten har inte nyttjats vilket kostnadsmässigt är positivt men det signalerar också att det behövs en djupare planering av investeringsbudgeten så vi på ett bättre sätt säkerställer att angivna investeringar genomförs.

Kommunstyrelsen har behov av att fortsätta förändringsarbetet. Det är framför allt att samhällsutvecklingsverksamheten ska slutföra implementeringen av alla uppdrag som tillförts verksamhetsområdet, det gäller särskilt hur vi hanterar teknisk verksamhet med en tydligare samordning mellan kommunen och kommunens bolag men också näringslivsfrågor och kultur- och fritidsfrågor. Övriga enheter kan inte heller vila utan all verksamhet behöver anpassas till den ekonomiska situation kommunen befinner sig i. Det kommer innebära effektivisering, besparingar och omställning av verksamheterna under 2024.

5.1.1.2 Ekonomi

Årets resultat

Kommunstyrelsen redovisar ett utfall på 107 848 tkr och ett negativt resultat mot budget uppgående till 833 tkr vid årets slut.

De kommungemensamma nämnderna visar ett underskott med 2 701 tkr. Sydnärkes utbildningsförbund redovisar ett underskott med 19 036 tkr. Laxås del av underskottet uppgår till 3 179 tkr (16,7% andel). Reservering har gjorts i bokslut med 2 116 tkr för att täcka del av underskottet, vilket påverkar kommunstyrelsens resultat negativt med motsvarande belopp. Jämfört med budget påverkas det 1 624 tkr, då det har tagits höjd även i budget för tillkommande kostnader. Tillsammans med tidigare reserverade medel finns 2 812 tkr i balansen.

Sydnärkes IT-nämnd och Sydnärkes Byggnämnd överstiger budget med 320 tkr respektive 231 tkr. Gata/Park har redovisat ett underskott med 1 124 tkr. Överförmyndarnämnden har ett överskott med 534 tkr.

Nerikes brandkår redovisar ett underskott med 4 709 tkr, Laxås del för att täcka underskottet är 212 tkr. I budgeten togs det höjd för extra pensionskostnader utifrån information som gavs i samband med budgetarbetet för 2023 vilket gör att utfallet för 2023 blev positivt med 19 tkr. Samordningsförbundets kostnad blev lägre än budget med 45 tkr.

Kommunchefens utfall mot budget visar ett underskott med 875 tkr. Kostnader för arbetet med Skagersholmsån har överstigit bidragen som betalats ut. Kostverksamheten gör ett underskott med 586 tkr, vilket beror på höga livsmedelskostnader och vikariekostnader. Övriga verksamheter inom kommunstyrelsen redovisar överskott.

Planeringsreserven har förbrukats med 111 tkr av totalt 531 tkr vilket påverkar resultatet positivt med 420 tkr.

Kommunstyrelsen har en budget för investeringar med totalt 6 954 tkr varav 2 009 tkr är överförda medel från 2022. Under året har beslut tagits att omfördela medel inom kommunstyrelsens investeringsbudget då det tillkommit kostnader för asfaltering och för miljöåtgärder i Saltängsskolans skolkök.

Investeringar

Kommunstyrelsens budget för investeringar 2023 uppgick till 6 954 tkr varav 2 009 tkr var överförda medel från 2022.

Under året togs beslut att omfördela medel inom investeringsbudgeten. Beslutet innebar att 1 331 tkr flyttades från byggnation Von Boij. Dessa medel gick till asfaltering av Herrskapsstigen och Ågrenavägen (1 000 tkr) samt miljöåtgärder i Saltängsskolans skolkök (331 tkr).

Arbetet med ombyggnation av receptionen har påbörjats med inte slutförts.

Av årets investeringsbudget har 2 493 tkr förbrukats.

5.1.2 Social och omsorgsnämnden

5.1.2.1 Verksamhet och mål

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Det första målet anger att invånare i kommunen ska kunna åldras tryggt i vetskap om att det finns god vård och omsorg att tillgå. Aktiviteter genomfördes inom ramen för omställningsarbetet för en

god och nära vård i syfte att öka målpuffyllelsen, bland annat implementering av fast omsorgskontakt inom hemtjänsten och utbildningsinsatser inom fallprevention, hygien och hjärt- och lungräddning. Samverkan inom primärvården ledde till steg framåt när det gäller att kunna erbjuda samordnade hemgångar och kring demensarbetet i kommunen. Det var möjligt att verkställa beslut om boende och hemtjänst med mycket kort varsel. Verksamheten var väl dimensionerad för de äldre invånarnas behov, i något fall överdimensionerad, då det under en längre tid sågs vakanta platser inom särskilt boende. Snittet på utvalda nyckeltal är 96 %, men då avser två nyckeltal om kundnöjdhet hemtjänst och ett särskilt boende. Utifrån den markanta förbättring på brukarundersökningen som ses inom särskilt boende, att vi hela tiden förflyttar oss framåt i arbetet och att vi har kunnat verkställa beslut med kort varsel anses målet uppnått.

Det andra målet handlar om att verksamheten genom att verka för en god folkhälsa ska minska andelen över 65 år som är i behov av hemtjänst, särskilt boende och korttidsvård. Andelen med hemtjänst har gått ner över tid, medan andelen i särskilt boende och i korttidsvård ligger relativt oförändrad. Målet bedöms vara uppfyllt.

Det tredje målet handlar om att de som är i kontakt med nämndens verksamheter ska uppleva god tillgänglighet, delaktighet och gott bemötande. Genomförda brukarundersökningar visar på varierande resultat. Det finns enheter där kundnöjdheten kring bemötande har förbättrats kraftigt och där brukare upplever en hög grad av delaktighet och inflytande, och andra enheter där vi ser att resultatet har gått i motsatt riktning. Målet bedöms därför som delvis uppfyllt.

Social- och omsorgsnämnden tilldelades två politiska uppdrag. Det ena handlade om att utveckla väntjänsten tillsammans med civilsamhället. Det andra om att genom utökad dialog, samverkan och delaktighet, utvärdera och ge förslag på hur arbetet med schemaläggning kan utvecklas. Båda uppdragen är slutförda med positivt resultat.

Årets verksamhet

Några av årets fokusområden var systematiskt kvalitetsarbete, krisberedskap, nära vård och arbetsmiljö. Externa medel finansierade en processledare för arbetet med nära vård och en halvtidstjänst som digitaliseringsledare. Riktade statsbidrag nyttjades bland annat till arbetsmiljöarbete, kartläggning och analys av behoven inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård avseende civilt försvar, hälsosamtal till seniorer och förstärkt grundbemanning.

Årets medarbetarenkät visade på en oförändrat god nivå när det gäller hållbart medarbetarengagemang. Sjuktalen förbättrades och låg på 7,89 % vilket fortsätter vara åt rätt håll.

Även om kompetensförsörjningen fortsatt var problematisk lyckades vi tillsätta vakanta tjänster med behörig personal. Mest utmanande var att försörja verksamheten med tim- och sommarvikarier. Från och med den 1 oktober gällde nya regler om dygnsvila inom vård och omsorg vilket innebar att samtliga scheman behövde arbetas om.

Under hösten presenterade verksamheten en åtgärdsplan för att nå budget i balans 2024. Den genomfördes delvis i form av övergång till ny organisation som innebar att enheten bemanning och service utvecklades och personalreduceringar i form av en enhetschef och ett nästan halverat administrativt stöd till enheterna.

Förväntad utveckling

Den ekonomiska realiteten för Laxå kommun i kombination med ett stadigt krympande invånarantal innebär att de kommande åren kommer att handla om att minska det kommunala utbudet. Vad det kommer att innebära för social- och omsorgsnämnden är fortfarande oklart, men processen är pågående och den kommunövergripande handlingsplan som är under framtagande kommer efter politiska beslut att ange riktning och omfattning av uppdraget för verksamheten framåt.

Samtidigt som vi bromsar och avvecklar måste vi fortsätta att utvecklas inom vårt grunduppdrag i en kontinuerlig strävan mot att erbjuda kommuninvånarna en så god service som möjligt. God intern

och extern samverkan och kvalitetsarbete kommer därför att få stort utrymme. Det långsiktiga hälsofrämjande och förebyggande arbetet blir alltmer angeläget utifrån att vi vet att både ekonomiska och personella resurser inte kommer att räcka till i framtiden.

5.1.2.2 Ekonomi

Årets resultat

Social- och omsorgsnämnden redovisade ett underskott med 9 796 tkr för år 2023. Utfallet blev 167 793 tkr mot en budget på 157 997 tkr.

Socialchef och övergripande funktioner redovisade ett underskott med 2 692 tkr. Äldreomsorgen inklusive bemanningsenheten redovisade ett underskott med 2 272 tkr och IFO/LSS redovisade ett underskott på 4 778 tkr.

Planeringsreserven redovisade ett underskott på 54 tkr.

Nämnden har fått tillskjutna medel på 700 tkr i utökad budgettram för att täcka fördyringen av etapp 2 av renoveringen av kontorslokalerna på Tivedsvägen 34.

IFO erhöll ett tillfälligt stöd med 1 028 tkr för migrationsrelaterade kostnader utan budget i form av försörjningsstöd och tolkkostnader.

Äldreomsorgen

Äldreomsorgen sammantaget redovisade ett underskott på 2 272 tkr. Det som främst påverkat resultatet är högre personalkostnader än budget och lokalkostnader med inflationspåverkan, vakanta lägenheter och subventionering av lägenheter. Inflationen har även påverkat kostnaden för förbrukningsvaror, läkemedel och inkontinenshjälpmedel med mera negativt. Ett utköp av personal genomfördes i samband med omorganisationen per 2023-12-31 till en kostnad på 647 tkr.

Intäkterna var 2 631 tkr bättre än budget och fick ett utfall på 20 043 tkr. Verksamheterna blev beviljade och fördelades medel till respektive verksamhet för återhämtningsbonus för att främja ett hållbart arbetsliv inom vård och omsorg med 1 903 tkr vilket var obudgererat. Även driftbidragen från Arbetsmarknadsstyrelsen för lönebidrag fick ett bättre utfall än budget med 332 tkr.

Personalkostnaderna överskred budgeten med 751 tkr för äldreomsorgen totalt. Brist på personal har medfört ökade kostnader för vikarier och övertid med 3 122 tkr över budgeten.

Lokalkostnaderna för äldreomsorgen fick ett utfall på 15 326 tkr vilket gav ett underskott på 2 057 tkr. Häri ingår inflationspåverkan, kostnader för vakanta lägenheter med 896 tkr och subventionering av lägenheter sedan 1980-talet med 432 tkr år 2023.

Individ- och familjeomsorgen och LSS-verksamheten

Sammantaget redovisar IFO/LSS/gruppboenden ett underskott för perioden med 4 778 tkr.

IFO hade fortsatt tryck inom barn- och skyddsplaceringar och även inom försörjningsstöd under år 2023. IFO hade runt nio barn placerade under året varav fem är på uppväxtplacering. Verksamheten för barn och ungdomsvård har en negativ avvikelse mot budget med 4 326 tkr.

Försörjningsstödet överskred budgeten med 928 tkr med ett utfall på 3 028 tkr totalt. IFO har kompenserats i slutet av året för migrationsrelaterade kostnader med medel från migrationsbalansen med 1 028 tkr där 860 tkr var för försörjningsstöd till flyktingar. Riksnormen räknades upp med 8,6 % inför 2023, vilket det inte var möjligt att ta höjd för i budget.

LSS-verksamheten redovisar ett sämre resultat på grund av ett nytt ärende från november 2022 som hade en kostnad på 1 636 tkr vilket saknade budget.

Gruppboendena gick med ett litet underskott beroende på högre sjukfrånvaro än vad

vikariebudgeten gav utrymme för.

Personalkostnader

Årets totala kostnad för personal blev 138108 tkr mot en budget på 134176 tkr, en sämre avvikelse på 3932 tkr. En stor del av underskottet bestod av sommaravtalet för att klara av bemanningen som kostade 1 624 tkr och ett utköp på 647 tkr utan budget. Övertiden fick ett utfall på 1 200 tkr exklusive socialavgifter även den utan budget jämfört med 1 939 tkr år 2022.

Största enskilda avvikelserna

Social- och omsorgsnämnden kom inte i tilldelad ram för år 2023 och hade en budgetdifferenspost på 2 136 tkr som fördelades ut till enhetscheferna.

De största enskilda avvikelseposterna till det negativa resultatet på helår är följande:

- Högre personalkostnader för övertid och sommaravtal för att säkra bemanningen
- Tillkommande renoveringskostnader för Tivedsvägen 34 i Björkhagen
- Högre kostnader än budget för försörjningsstöd
- Högre kostnader än budget för lägenheter med hyresgaranti och vakanta lägenheter
- Högre kostnader för lokaler på grund av högre inflation och räntor
- Högre kostnader för obudgeterade placeringskostnader för barn & ungdom
- Budgetdifferensen har inte kunnat arbetats in med 2 136 tkr

Investeringar

Verksamheterna har investerat under året i möbler till andra renoveringsetappen av Björkhagen, möbler till Individ- och familjeenheten och familjecentralen. Hemtjänsten har investerat i digitala nyckelskåp.

5.1.3 Barn- och utbildningsnämnden

5.1.3.1 Verksamhet och mål

Verksamheten omfattar:

Jordgubbens förskola, Junibackens förskola med pedagogisk omsorg för årskurs 1-6, Lindåsens förskola, Saltängens förskola, Tiveds förskola med pedagogisk omsorg för årskurs 1-6

Centralskolan:

Grundskola åk 4-9 med fritidshem åk 4-6, Anpassad grundskola åk 1-9 med pedagogisk omsorg för anpassad grundskola årskurs 1-6, Saltängsskolan F-3 med fritidshem, Finnerödja skola F-6 med fritidshem

Övergripande verksamhet inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

Verksamheten gick in i 2023 med ett betydande budgetunderskott. Beslut om åtgärder för budget i balans fattades inte, och vid årets slut visade budgeten underskott.

Antalet barn och elever minskade något. Ventilation och ytskikt renoverades i C-huset på Centralskolan.

Arbetet mot barn- och utbildningsnämndens mål och verksamhetens prioriterade utvecklingsområden fortsatte. Arbetet med kollegialt lärande i grundskolan i samverkan med Örebro universitet fortsatte, liksom utvecklingen av tillgängliga lärmiljöer och pedagogisk kontinuitet. Även utvecklingen av digitala lärmiljöer fortsatte. Analysen av förskolornas och skolornas elevhälsokompetens fortsatte.

Andelen elever med hög, problematisk skolfrånvaro ökade under pandemin och låg därefter kvar på en förhöjd nivå.

Arbetet med kompetensväxling, så att barn och elever får ledning, stimulans och stöd av medarbetare med rätt kompetens, slutfördes.

Arbetet med att skapa en pedagogiskt och ekonomiskt hållbar organisation behöver fortsätta. Verksamheterna behöver driva de utvecklingsområden som framkommit i det systematiska kvalitetsarbetet.

Renovering av verksamhetslokaler behöver fortsätta.

Arbetsmiljöarbetet, uppföljning av sjukfrånvaron och förbättring av förutsättningarna för ett nära pedagogiskt ledarskap behöver fortsätta. Sjukfrånvaron, som låg kvar på en förhöjd nivå efter pandemin, började sjunka men fler åtgärder behövs.

Arbetet för ökad målpuppfyllelse behöver fortsätta utifrån uppdraget att skapa Sveriges bästa förskola och skola. Arbete för ökad pedagogisk kontinuitet och inkluderande lärmiljöer ur olika perspektiv samt ökad närvaro i skola och förskola blir viktiga fokusområden. Pojkars målpuppfyllelse behöver analyseras. Mottagande och undervisning av nyanlända elever behöver fortsätta att utvecklas parallellt med detta. Samverkan med socialtjänsten behöver fortsätta att stärkas genom gemensamt arbete med barn och elever med psykisk ohälsa och eller problematisk skolfrånvaro.

Förskolans och grundskolans utvecklingsarbete förväntas bidra till en utveckling av gynnande lärmiljöer, där kollegialt lärande och effektiva undervisningsmetoder med utgångspunkt i forskning och beprövad erfarenhet är självklara inslag.

5.1.3.2 Ekonomi

Årets resultat

Resultatet per sista december uppgick till 112 076 tkr och var 4 215 tkr sämre än budget för året. Årets budget uppgick till 107 861 tkr. I samband med att budgeten upprättades identifierades ett högre behov än vad budgetramen medgav, och verksamheten gick in i året med en budgetavvikelse som uppgick till 6 934 tkr på helår. Trots ekonomisk återhållsamhet höll verksamheten inte sin tilldelade ram.

Intäkterna var betydligt bättre än budgeterat, drygt 2 344 tkr, dock lägre utfall i jämförelse med år 2022. Det var framför allt bidragen som genererat ett högre utfall än budgeterat, från Skolverket, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen

Personalkostnaderna var vid årets slut drygt 4 000 tkr lägre än budget. Samtliga chefer har upparbetat ett överskott på personalkostnaderna. Under året har det funnits flertalet vakanta tjänster men också lägre tjänstgöringsgrad och sjukskrivningar på både hel- och deltid som bidragit till avvikelsen.

Skolskjutskostnaden översteg budget med 660 tkr, vilket till stor del beror på att indexuppräknings blev betydligt högre än budgeterat till följd av hög inflation och höga bränslekostnader.

Under året har det varit en hel del skadegörelse på Centralskolan och Saltängsskolan och utfallet uppgick till drygt 696 tkr, vilket inte fanns budgeterat. Åtgärder sattes in i form av rondering från Securitas, vilket också inneburit tillkommande kostnader utöver budget.

Planeringsreserven utnyttjades med 286 tkr för år 2023. Utfallet avser kostnader för reparation och återställning efter vattenskada på Centralskolan och rondering på Centralskolan och Lindåsens förskola.

I budget 2023 beviljades investeringsmedel om 420 tkr. Under 2022 nyttjades inte alla

investeringsmedel för inventarier till Saltängsskolan och 30 tkr av investeringsmedlen flyttades över till år 2023. Under 2023 har medlen använts till möbler och inredning, interaktiva tavlor, IKT i förskolor och inventarier i Saltängsskolan.

De tekniska investeringarna är genomförda enligt plan. För investeringar gällande möbler och inventarier så har dessa levererats under året.

Investeringar

I budget 2023 beviljades investeringsmedel om 420 tkr. Under 2022 nyttjades inte alla investeringsmedel för inventarier till Saltängsskolan och 30 tkr av investeringsmedlen flyttades över till år 2023. Under 2023 har medlen använts till möbler och inredning, interaktiva tavlor, IKT i förskolor och inventarier i Saltängsskolan.

De årliga tekniska investeringarna följer investeringsplanen för utbyte av enheter och har levererats. Investeringar gällande möbler och inventarier har även levererats under året.

5.1.4 Kulturnämnden

5.1.4.1 Verksamhet och mål

Kultur och fritid har visat en fortsatt positiv verksamhetsutveckling under 2023. En kreativ och engagerad personal skapar och tar vara på initiativ och tar ett stort ansvar för helheten och tillhandahåller en god samhällsservice. Verksamheten möter uppskattning från kommuninnevånare i alla åldrar och det skapar tillförsikt.

I enheten ingår folkbibliotek, tre skolbibliotek, Allaktivitetshuset med fritidsklubb och fritidsgård, allmänskultur, kulturskola, allmän fritidsverksamhet och idrottsanläggningar. Enheten har för närvarande sex tillsvidareanställda, en visstidsanställd och två personer med anställningsstöd.

5.1.4.2 Ekonomi

Årets resultat

Resultatet per sista december uppgår till 14 521 tkr och är 618 tkr sämre än budget för perioden. Årets budget uppgick till 13 903 tkr.

Verksamhetens intäkter ligger något lägre än budget. Det är intäktshyror för Kulturens hus och idrottshallar som blivit lägre än budgeterat. Utfallet för personalkostnader och köp av verksamhet har inga större avvikelser mot budget. Hyreskostnaderna är 106 tkr högre än budget, avvikelsen beror på en högre indexuppräknings än budgeterat.

Övriga verksamhetskostnader har ett högre utfall än budget med 487 tkr. Det är bland annat kostnader för ventilationsarbete i Kulturens hus, skadegörelse, inköp av bryggor samt underhållskostnader kopplade till biblioteket, som inte finns budgeterade

Planeringsreserven har nyttjats för kostnader avseende skadegörelse, 55 tkr.

Investeringsprojekten har ett utfall med 670 tkr mot budget 860 tkr.

Investeringar

Investeringsbudgeten uppgår till 860 tkr varav 310 tkr är överflyttade från 2022.

Arbetet med byte av stolpar i elljusspår samt utrustning till Laxåhallen har genererat ett utfall per augusti på 537 tkr.

Under året togs beslut i KF att flytta medel från investering installation av hiss i biblioteket till teknisk utrustning biblioteket. Beloppet som beslutades var 133 tkr.

Totalt har kultur- och fritidsnämnden gjort investeringar för 670 tkr mot budget på 860 tkr.

5.2 Intern kontroll

5.2.1 Kommunstyrelsen

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Avtalstrohet	Stickprovskontroll av 10 handlingar	Fem inköp är mot avtal och fem inköp är utan avtal. Några avtal saknas, något kan finnas hos koncernbolag. Något har en offert men utan avtal. Någon saknar avtal men uppdraget är slutfört.	Kvartalsvis tre stickprov per nämnd ger totalt 36 per år. Fortsätta påminna verksamheterna att endast utnyttja avtalsleverantörerna.
Kreditfakturor	Kontrollera attestlistan	Stickprov på 20 kreditfakturor. Det saknas beslutsunderlag till 11 av dem, dock har det i dessa fall skapats nya fakturor utifrån nya uppgifter.	En rutin för hantering av skapandet av kreditfakturor upprättas.
Specialkost vid allergi/överkänslighet	Fungerande egenkontroll program/Stickprovskontroll	Rutiner och stickprov okey	
Behörigheter	Rutin för behörighetstilldelning utifrån DA skapas	Rutin för tilldelning av behörigheter samt ändring och avslut finns	
Brandskyddsarbete	Kontroll av att alla anställda har genomfört relevant och planerad brandskyddsutbildning.	Kontroll av att alla anställda har genomfört relevant och planerad brandskyddsutbildning	Alla medarbetare inom kommunstyrelsen har genomfört grundutbildning i brandskydd. Alla brandskyddsombud har genomfört utbildning för uppdraget.
Miljöarbetet/ miljödiplomering	Kontrollera genomförda grundläggande miljöutbildningar, för anställda och förtroendevalda, samt för miljöinspiratörer. Kontrollera att ledningens genomgång är planerad och genomförd.	Miljöarbetet har sedan pågått enligt lokala miljöplaner på samtliga enheter och nya medarbetare har löpande genomgått miljöutbildning. Slutsatsen av granskningen är att gällande rutin har följts. Tillträdande kommunchef har meddelat att miljödiplomeringen kommer att avvecklas och att nya riktlinjer för kommunens miljöarbete ska tillskapas.	Slutsatsen av granskningen av miljöarbetet är att gällande rutin följs. Rutinen gällande arbetsmiljöarbetet följs och inga ytterligare åtgärder behövs.

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Arbetsmiljöutbildning	Kontroll av genomförd utbildning	Två av kommunens chefer har ännu inte genomfört utbildningen	Cheferna förväntas genomföra utbildningen under våren 2024
Post/medicinfrakt	Kontroll av rutiner	Utan anmärkning	
Näringslivsarbete	Utvärdera utbildning i service och bemötande	Intresset har varit svagt från verksamheter	Eventuellt skjuta upp till nästa år

5.2.2 Social- och omsorgsnämnden

Brandskyddsarbete

Årets granskning avsåg kontroll av i vilken mån anställda har genomfört relevant och planerad utbildning. 2022 genomfördes grundläggande brandutbildning och 2023 fokuserades på att vidareutbilda arbetsplatsernas brandskyddsombud. Vid utbildning i april deltog 9 av 11 ombud. Hemtjänsten saknade representation vid utbildningen. Uppföljande kommunövergripande ombudsträffar planeras under ledning av säkerhetsamordnare, vilket då ger möjlighet för de ombud som inte deltog vid utbildningen att medverka.

Miljöarbete

Området valdes ut av avgående kommunchef och innebar kontroll av att samtliga anställda och förtroendevalda har genomfört grundläggande miljöutbildning, samt kontroll av att den kommunövergripande genomgången har genomförts. Socialchef medverkade vid ledningens genomgång vid årets början. Miljöarbetet har sedan pågått enligt lokala miljöplaner på samtliga enheter och nya medarbetare har löpande genomgått miljöutbildning. Slutsatsen av granskningen är att gällande rutin har följts. Tillträdande kommunchef har meddelat att miljödiplomeringen kommer att avvecklas och att nya riktlinjer för kommunens miljöarbete ska tillskapas.

Arbetsmiljöutbildning

Området har valts ut för att säkerställa att samtliga chefer med arbetsmiljöansvar har relevant utbildning. Samtliga chefer inom vård och omsorg har gått regionens arbetsmiljöutbildning, vilket kontrolleras i samband med delegering av arbetsmiljöuppgifter. Inga nya chefer har tillkommit under året. Rutinen följs. Ingen ytterligare åtgärd behövs.

Ordning i läkemedelsförråd

Området fanns med även i 2022 års kontrollplan, men 2023 avser området LSS-verksamhetens läkemedelsförråd och en kontroll av att verksamhetens hantering följer gällande lagkrav. En extern granskning genomfördes (ApoEx) i maj månad och ett protokoll med förbättringsförslag och åtgärdsplan lämnades. Granskningen visade på ett antal förbättringsområden exempelvis när det gäller lokala rutiner, förvaring, leverans och kvittering. Fortsatt förbättringsarbete utifrån lämnad åtgärdsplan planeras under ledning av medicinskt ansvarig sköterska.

Förekomst av genomförandeplaner i korttidsvård

Vid två tillfällen har stickprov tagits för att undersöka i vilken mån de som vistats på korttidsvård har en aktuell genomförandeplan. Granskning 1, gjord vecka 33 visar på avvikelser mot gällande rutin. Majoriteten av de inläggande (mer än en vecka) och växelvårdare (kontinuerligt) saknar genomförandeplan. I rutinen saknades tidsangivelse för när en plan senast ska vara upprättad. Rutinen reviderades med tidsangivelse och det gick ut en påminnelse om vikten av att upprätta genomförandeplaner på platsträff på korttidsvården. Vid ny kontroll vecka 41 hade tre av fyra korttidspatienter som ska ha en plan, upprättade genomförandeplaner. Samtliga med växelvård hade genomförandeplan.

Loggning i verksamhetssystemen

Nya rutiner för loggning och behörighetstilldelning fastställdes i maj. Inga loggningar utfördes under sommaren, men därefter har två stickprov tagits på i vilken mån den nya rutinen för loggning tillämpas. Dessa genomfördes vecka 42 och 44 utan anmärkningar. Det är för tidigt att säga om åtgärder behövs och området kommer fortsatt att bevakas.

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Miljöarbete och implementering av den nya chefs- och medarbetarpolicyn	Miljöarbetet - stickprov, Chefs - och medarbetarpolicyn - total	Miljöarbetet pågick enligt lokala miljöplaner på samtliga enheter och nya medarbetare har löpande genomgått miljöutbildning. Samtliga chefer inom vård och omsorg har gått regionens arbetsmiljöutbildning, vilket kontrolleras i samband med delegering av arbetsmiljöuppgifter. Inga nya chefer har tillkommit under året.	Slutsatsen av granskningen av miljöarbetet är att gällande rutin följs. Rutinen gällande arbetsmiljöarbetet följs och inga ytterligare åtgärder behövs.
Systematiskt brandskyddsarbete	Uppföljning i ledningsgrupp av momenten i befintlig brandskyddsrutin SON	Årets granskning avsåg kontroll av i vilken mån anställda har genomfört relevant och planerad utbildning. 2022 genomfördes grundläggande brandutbildning och 2023 fokuserades på att vidareutbilda arbetsplatsernas brandskyddsombud. Vid utbildning i april deltog 9 av 11 ombud.	Hemtjänsten saknade representation vid utbildningen. Uppföljande kommunövergripande ombudsträffar planeras under ledning av säkerhetssamordnare, vilket då ger möjlighet för de ombud som inte deltog vid utbildningen att medverka.
Ordning i läkemedelsskåp	Extern granskning	Området fanns med även i 2022 års kontrollplan, men 2023 avser området LSS-verksamhetens läkemedelsförråd och en kontroll av att verksamhetens hantering följer gällande lagkrav. En extern granskning genomfördes (ApoEX) i maj månad och ett protokoll med förbättringsförslag och åtgärdsplan lämnades.	Granskningen visade på ett antal förbättringsområden exempelvis när det gäller lokala rutiner, förvaring, leverans och kvittering. Fortsatt förbättringsarbete utifrån lämnad åtgärdsplan planeras under ledning av medicinskt ansvarig sköterska.

5.2.3 Barn- och utbildningsnämnden

Granskningsområde	Metod	Resultat	Åtgärd
Brandskyddsarbete	Kontroll av att alla anställda har genomfört relevant och planerad brandskyddsutbildning.	231228: Uppföljning visar att den rutin som anger att visstidsanställd personal och tillsvidareanställd personal skall genomföra denna digitala utbildning under sin introduktion fungerar förhållandevis bra. i vissa personalgrupper finns det nya medarbetare som ej ännu genomfört utbildningen. Det finns även vissa svårigheter att säkerställa att alla timanställda vikarier genomför utbildningen innan arbetsstart.	Rektorerna väljer att låta alla nyanställda vikarier genomföra utbildningen på sin introduktionsdag för att säkerställa att den genomförs. Förslag på fortsatt intern kontrollområde 2024. Förslag även att avstämning sker mellan chefer - administrativ chef en gång/kvartal på ledningsgrupp. Ansvarig: Administrativ chef.
Miljöarbete/Miljödiplomering	Kontrollera genomförda grundläggande miljöutbildningar, för anställda och förtroendevalda, samt för miljöinspiratörer. Kontrollera att ledningens genomgång är planerad och genomförd.	231219: Alla tillsvidareanställda har genomfört grundläggande miljöutbildningen samt årligen fördjupat denna i enlighet med miljöplan för BUN (se Platina 2021-196). Av BUN-nämndens 22 ledamöter har 8 genomfört grundläggande under 2023.	Förslag på att avsluta internt kontrollområde då viss osäkerhet råder kring om miljödiplomeringen skall kvarstå som politiskt mål.
Barnomsorgsavgift – Uppföljning reskontra	För att säkerställa att kommunens medborgare inte är skyldiga kommunen pengar på grund av obetalda barnomsorgsavgifter.	231219: Total skuld hos Visma Finacial Soutions är 44 320 kr. 1 kund har amorteringsplan. 10 kunder har status långtidsbevakning och ingen barnomsorg. 4 kunder har obetalda fakturor och ska ha brev om avstängning.	Förslag på fortsatt intern kontrollområde 2024. Förslag även att rutinen för arbetsgången ses över mellan handläggare och ekonom. Ansvarig: Handläggare

5.3 Kommunägda bolag, förbund och gemensamma nämnder

5.3.1 AB Laxåhem

5.3.1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Bolaget har under året lagt stora resurser på att införa det nya fastighetssystemet som ligger till grund för hela vår förvaltning av bostäder och lokaler. Under januari till juni så arbetade två till tre personer nära heltid med implementering och anpassning av systemet. Systemet är gemensamt med Laxå kommunfastigheter AB.

Detta omfattande arbete påverkade givetvis bolagets ordinarie verksamhet då vi valt att inte ta in ytterligare personal utan att genomföra systembytet med befintlig bemanning.

Ny vd tillträdde den 1 februari.

En omfattande renovering av fastigheterna på Mjölnergatan i Finnerödja har inletts och pågår. Bolaget har beviljats energistöd för åtgärder som syftar till minskad energiförbrukning och just nu pågår åtgärder som till exempel byte av fönster, energikälla, isolering, fasad och ventilation.

En satsning på utemiljöer har inletts där bolaget vill erbjuda ett attraktivare boende genom att bland annat lyfta utemiljöerna kring våra fastigheter.

En plan och ett aktivt arbete kring att minska vakansgraden har också påbörjats där vi på olika sätt arbetar för att öka vår konkurrenskraft och attraktivitet. Utemiljöerna är en del, men vi arbetar också med att höja attraktiviteten på våra lägenheter och gemensamhetsytor. Marknadsföring är en viktig del där beslut finns om att ta fram en marknadsföringsplan. Detta tror vi kommer att ge resultat i form av en minskad vakansgrad i vårt bestånd. Det arbete vi hunnit göra under 2023 har inneburit en minskad vakans på ca. 15 lägenheter från mars till december.

5.3.1.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Under årets första månader hade bolaget en svagt ökande vakans i beståndet från redan höga nivåer. Under våren sjönk vakansen för att sedan under sommarmånaderna åter öka något. Under sensommaren märktes åter en sjunkande vakans som därefter har hållit i sig under resterande del av året. Bolagets bedömning är att efterfrågan på bostäder totalt sett har minskat under perioden. Bolaget har också märkt en tröghet i att hyra ut centrumnära lokaler, näringsidkare är mycket försiktiga i att dra på sig kostnader vilket gör lokalmarknaden än svårare än tidigare.

5.3.1.3 Förväntad utveckling

Bolaget förväntar sig en fortsatt tuff ekonomisk utveckling där kostnader fortsätter öka samtidigt som intäkterna riskerar att minska om bolaget inte kommer till rätta med vakansgraden på lång sikt. För att göra Laxå till en mer attraktiv bostadsort krävs inte bara åtgärder inom bolaget utan även inom övrigt samhälle och näringsliv. Alltså frågor som till viss del ligger utom bolagets kontroll. Bolaget har vidtagit flera åtgärder för att motverka vakansen som hittills haft positiva effekter men det krävs mer.

Det är också känt att invandringen från utomeuropiska länder till Sverige kraftigt minskat det senaste året. Då Migrationsverket är en stor hyresgäst inom bolaget finns det en framtida risk för ett minskat behov av lägenheter från Migrationsverkets sida. Hittills finns inga tecken på att Migrationsverket skulle lämna Laxå som ort varvid vi förväntar oss att ha dem kvar som hyresgäst under överblickbar framtid.

5.3.1.4 Ekonomi

Laxåhems ekonomi har under året varit- och är ansträngd. Räntor är en av flera kraftigt påverkande faktorer för AB Laxåhems ekonomi, under året har räntenivån stadigt ökat och de lån som omsatts har genererat en allt högre genomsnittsränta. Energipriserna har varit höga vilket också ger effekt på

bolagets ekonomi och dess möjlighet att genomföra underhåll. En del av de ökade kostnaderna för el har bolaget fått igen genom det el-stöd till företag som staten betalat ut. De ökade kostnaderna för pensionsavgifter är ytterligare en faktor som påverkar bolagets möjligheter till underhåll inom beståndet.

Tack vare ökade intäkter, dels genom elstöd, dels genom vissa försäljningar samt genom en minskad vakans kan bolaget redovisa ett positivt resultat om 780 000 kronor. Detta trots att bolaget under året utfört mer underhåll i fastigheterna än budgeterat.

Ekonomi (tkr)	2023-12-31	2022-12-31
Omsättning	67 909	61 814
Årets resultat	781	-575
Eget kapital	18 144	17 363
Soliditet (%)	6,1	5,7
Likviditet	-2 208	-8 313
Årets investeringar	2 758	4 718

Investeringar

AB Laxåhem har under perioden färdigställt två av tre etapper av projektet på Tivedsvägen 34 där vi genomfört en omfattande renovering av verksamhetslokaler åt kommunen. Bolaget har också under sommaren startat upp projektet på Mjölnergatan i Finnerödja. Projektet ska vara färdigställt juli 2024. I övrigt genomförs lägenhets- och lokalrenoveringar löpande inom beståndet.

5.3.2 Laxå Kommunfastigheter AB

5.3.2.1 Händelser av väsentlig betydelse

Bolaget har under perioden lagt mycket tid på bytet av fastighetssystem där vi gått in i nytt system för fastighetsförvaltningen. Systemet är gemensamt med AB Laxåhem och hanterar alla arbetsordrar och felanmälningar på Kommunfastigheters objekt.

Inom gata-parkverksamheten har vi börjat se över maskinparken och under hösten har ett arbete med att ta fram en maskinanskaffningsplan genomförts. Vidare så arbetar man med skötselområden och vilka ytor vi ska sköta och i så fall på vilket sätt. Ett omfattande arbete som har potential att leda till effektiviseringar och förbättringar inom driften.

Under hösten har en del av verksamheten fått arbeta mycket med vattenfrågor. På grund av det myckna regnandet så har nivåer i sjöar och vattendrag kraftigt ökat, så till den grad att vi haft extra beredskap under vissa perioder.

Ny vd tillträdde den 1 februari.

Större renoveringar på Centralskolan har genomförts där ny ventilation installerats samt dörrar och ytskikt har bytts ut inom hus C. Projektet är planerat att fortsätta under 2024 med hus B.

Kommunhusets entré har fått ny fasad och nya fönster.

Ventilationsaggregatet på kommunhuset har bytts ut som en energibesparingsåtgärd.

För gata-park verksamheten har frågorna kring vatten fortsatt vara en stor utmaning under vintern. P.g.a. olika anledningar har vattennivåerna runt om och i Laxå varit kritiska under delar av vintern vilket medfört ett omfattande arbete för att förhindra översvämningar i Laxå. Ett arbete pågår för att hitta lösningar på denna problematik inför nästkommande vinter. Vintern har även inneburit att

stora resurser behövs läggas på snöröjningen.

Under sommar och höst har verksamheten både inom fastigheter och gata-park fått lägga en hel del tid och pengar på en relativt omfattande skadegörelse. En dialog med kommunens säkerhetssamordnare och polis har förts för att förmedla problematiken samt råda bot på denna.

Under sommaren asfalterades två gator om inom kommunens bestånd. Detta i samråd med VA som innan vårt arbete bytte VA-infrastruktur i gatorna.

Ett nytt sätt att hantera medborgares önskemål om eventuell trädfällning har genomförts tillsammans med handläggare från kommunen samt kommunekolog. Önskemålen har lämnats in under året till kommunen och i november månad genomfördes en granskning och därefter en uppföljning av dessa önskemål. Ett arbetssätt som detta leder till en minskad godtycklighet i besluten kring eventuella trädfällningar.

5.3.2.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Verksamheten inom bolaget har under perioden löpt enligt plan, med avvikelse på de stora vattenmängder som påverkat bolagets arbete med vattenreglering negativt.

5.3.2.3 Förväntad utveckling

Inom Laxå kommunfastigheter finns en relativt god ekonomisk grund att stå på. Kommunen har i samarbete med bolaget under flera år bakåt arbetat med att utföra stora mängder eftersatt underhåll. Det finns fortfarande ett stort behov av underhåll inom beståndet, men mycket är gjort!

Räntenivån på bolagets lån har under perioden ökat och kommer fortsätta att öka under kommande månader och även delar av nästa år.

5.3.2.4 Ekonomi

Kommunfastigheter har under året liksom de flesta andra fastighetsbolag fått ta del av ökade kostnader för både energi och räntor. Detta påverkar givetvis bolagets möjligheter till att utföra underhåll men även resultatet i årets slut.

Pensionskostnader är ytterligare en ökad kostnad som påverkar bolagets möjligheter till underhåll inom beståndet. Bolaget noterar vid årets slut ett positivt resultat på 320 000 kronor.

Ekonomi (tkr)	2023-12-31	2022-12-31
Omsättning	48 851	52 489
Årets resultat	320	128
Eget kapital	26 851	26 594
Soliditet (%)	19,0	18,1
Likviditet	3 726	2 605
Årets investeringar	1 800	19 404

Investeringar

Inom Kommunfastigheter har vi på Centralskolan genomfört omfattande renoveringar där hus C fått en ny ventilationsanläggning och nya ytskikt samt en av hemkunskapsalarna fått en upprustning. Vi har även genomfört större åtgärder i Saltängskolans mottagningskök.

Inom gata-parkverksamheten har vi investerat i en bättre begagnad redskapsbärare.

5.3.3 Laxå Vatten AB

5.3.3.1 Händelser av väsentlig betydelse

Drift/driftprojekt

Under 2023 har bolaget utfört en del ledningsförnyelse på dricksvattennätet, men har även gjort en hel del spol- och underhållsfilmning av dag- och spillvattennät.

VA-Taxan

Den 1/1–2023 infördes en ny VA-taxan. Taxan är enligt Svenskt Vattens publikation P120. Taxan lämnas oförändrad för 2024.

Kriget i Ukraina

Bolaget har drabbats av ökade kostnader p.g.a. kriget i Ukraina. Det handlar om ökade materialpriser. Detta kommer även påverka 2024 i stor utsträckning. Leveranstider på material har ökat, Laxå Vatten måste börja se över en eventuell lagerhållning av kritiskt material och komponenter.

Personal

Laxå Vatten hade vid årets utgång 8st. (8st.) heltidsanställda.

Under året har en drifttekniker inom den egna organisationen tagit klivet upp som VA-ingenjör/VA-tekniker. Bolaget har just nu en vakans (drifttekniker).

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningssplikten avser bolagets Va-anläggningar. Laxå Vatten AB har också krav på att följa Livsmedelsverkets förordning för dricksvatten

5.3.3.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Laxå Vatten står inför stora investeringar, till exempel ledningsförnyelse, fastighetsunderhåll, investering i solceller och reinvestering i vatten- och reningsverk samt pumpstationer. Detta kommer medföra vissa taxa-justeringar.

5.3.3.3 Förväntad utveckling

För nuvarande pågår ett arbete med en långsiktig plan för VA-verksamheten. Vi ser över det ekonomiska läget och gör en plan för akuta och förebyggande investeringar som behövs i verksamheten.

Underhållsskulden är stor och bolaget måste öka andelen ledningsförnyelse.

5.3.3.4 Ekonomi

Resultatet för helåret är ett överskott på 2 228 tkr före bokslutsdispositioner. VA-verksamheten är avgiftsfinansierad i enlighet med självkostnadsprincipen enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Detta positiva resultat nollas ut vid bokslut och tas av balansen vilket följer LAV.

Prognosen för 2024 ser lite ljusare ut ekonomiskt än 2023 tack vare att elpriserna inte blivit så höga som befarat. Bolaget kommer ändå behöva se över investering och reinvestering på grund av omvärldsläget. Då framtiden är osäker avseende bränsle- och materialpriser.

Ekonomi (tkr)	2023-12-31	2022-12-31
Omsättning	25 715	22 324
Årets resultat	3	-6
Eget kapital	3 957	3 953
Soliditet (%)	14	10
Likviditet	2 364	3 916
Årets investeringar	1 189	2 718

Investeringar

Investeringsprojekten, går enligt plan. Laxå avloppsreningsverks renovering av kontoret efter en vattenskada är klart. Införande av nytt styrsystem vid Laxå avloppsreningsverk är klart, Laxå vattenverks uppgradering pågår, beräknas klart Q1-2024.

Installation av solceller på Hasselforsavloppsreningsverk blev klart Q4 -2023. Installation av solceller på Laxå vattenverk pågår, beräknas vara klart Q1 -2024. Installation av ny kommunikationsmast vid Laxå Vattenverk är klart.

5.3.4 Laxå Värme AB

5.3.4.1 Händelser av väsentlig betydelse

Drift

Under 2023 har bibränsle använts med 98,43 % (98,64 %) och olja 1,57 % (1,36 %). Såld energi under 2023 var 28,52 GWh (27,19 GWh), energiindex för perioden var 97 % (99 %), vilket innebär att det varit ca 3 % varmare än normalåret.

Under 2022 slogs en stor mängd mätare ut av ett åsknedslag, bolaget är i ett generationsskifte. LaxåVärme AB har under 2023 bytt ut samtliga kundmätare, samt alla interna mätare förutom 1 som kvarstår. Bolaget står nu bättre rustade med modern teknik för fjärravläsning av fjärrvärmemätarna, som inte är lika känslig mot blixtnedslag.

Fjärrvärmesaxan

Är oförändrad för 2023 inga höjningar genomfördes.

Kriget i Ukraina

Bolaget har drabbats av ökade kostnader p.g.a. kriget i Ukraina. Det handlar om kraftigt ökade bränslepriser och materialpriser. I spåren efter bojkottningen av Ryssland har det även uppstått bibränslebrist. Detta kommer även påverka 2023 och 2024 i stor utsträckning. Leveranstider på material har ökat stort, LaxåVärme måste öka lagerhållningen av kritiskt material och komponenter.

5.3.4.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Laxå Värme har under 2022/2023 installerat ett nytt stofffilter för Panna 1 för att möta upp morgondagens miljökrav. Bolaget har tecknat avtal med 1 ny villakund. LaxåVärme har lanserat ett serviceavtal för villakunder där 35% av villakunderna har valt att ansluta sig. Under 2024 skall serviceavtal även erbjudas till företag i Laxå. I panncentralen Lindåsen har man bytt värmemängdsmätare, samt vissa säkerhetsdetaljer.

5.3.4.3 Förväntad utveckling

Bolaget står inför stora förändringar, på grund av rådande bränslepriser har planerade investeringar i befintliga pannor satts på hold. Prio är att utreda bränsleekonomin och vilket bränsle som är mest

hållbart för framtiden. Den negativa utvecklingen på både tillgång och prisnivåer på förädlade biobränslen som pellets och briketter är direkt kopplat till kriget i Ukraina och bojkotten av Ryssland.

Bolaget har en pågående digitaliseringsresa, för att få en enklare och bättre administration

5.3.4.4 Ekonomi

Resultatet för helåret är ett underskott på 2 067 tkr före bokslutsdispositioner.

Prognosen för 2024 är dyster ekonomiskt. Bolaget har budgeterat ett minusresultat p.g.a. omvärldsläget.

Först och främst på grund av rådande bränslepriser, som ökat kraftigt av det rådande världsläget, framtiden är osäker avseende bränsle-, material- och el-priser. LaxåVärme AB höjer taxan 1/1-2024 med i snitt 8% på rörliga avgifter och 5% på fasta avgifter.

Ekonomi (tkr)	2023-12-31		2022-12-31
Omsättning	25 013		22 315
Årets resultat	0		462
Eget kapital	6 876		6 876
Soliditet (%)	35		37
Likviditet	6 541		10 809
Årets investeringar	935		266

Investeringar/Reinvesteringar

2022/2023 har bolaget installerat ett nytt stofffilter för brikettpanna 1. Bolaget har även bytt mätarsystem, 100% av fjärrvärmemätarna är nu utbytta till nya, i detta projekt har även insamlingssystemet bytts ut, detta innebär ökad säkerhet i mätvärdesinsamlingen samt nya möjligheter för övervakning av fjärrvärmenätet.

LaxåVärme delar insamlingssystem med Laxå Vatten.

LaxåVärme har även investerat i arbetsmiljöförbättrande åtgärder i och runt panncentralen.

Kulvertnätet har försetts med nytt läckagelarmsystem som är baserat på 4G/5G teknik.

Bolaget har även under revision 2023 bytt ut uttjänta ventiler inne i panncentralen.

5.3.5 Sydnärkes Kommunalförbund

5.3.5.1 Händelser av väsentlig betydelse

Ny direktion och växling av ordförandekommun från Askersund till Hallsberg skedde i januari.

I Hallsberg invigdes den nya återvinningscentralen och det var premiär för digital utbildning av grönt kortsystem i juni.

Under året har övertagande av kundtjänst från Närkefrakt (Askersund, Laxå och Lekeberg) och även från Voav Hallsberg skett.

I slutet av året deltog ledningsgruppen i Avfall Sveriges höstmöte där en film om Sydnärkes kommunalförbunds lösning kring obemannade återvinningscentraler visades.

Inscanning av koordinaterna för alla soptunnor i Sydnärke blev klart och uppstart av digitala körlistor i samtliga sopbilar.

5.3.5.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Verksamheten är fortfarande under förändring, siktet inställt mot en säker arbetsplats med anställda som är medvetna om att deras dagliga insats kan göra en stor skillnad både för miljön och för effektiviteten.

2023 är året då alla ägarkommuner fick en återvinningscentral byggd för obemannad drift (grönt kortsystemet). Det kommunala avfallsansvaret utökades med allt byggavfall från hushållen.

Samverkan mellan kommunerna i regionen har stärkts under året, mycket tack vara den stundande övertagandet av förpackningsinsamlingen. Tillsammans har det hittats gemensamma strategier, upphandlat gemensamt både omlastning och insamling av förpackningar.

2023 är också året då det stora systemvalet för fastighetsnära insamling av förpackningar från villahushåll beslutades om. Optisk sortering blev det valda alternativet med motiveringen att instegskostnaden för systemet är låg och att det blir ytterligare en gemensam plattform då övriga regionen (förutom Kumla) har valt samma system.

Verksamheterna måste bli smidigare och med kostnadseffektiva och en stor del av det är digitalisering. Från en fullständig pärm och pappersdriven verksamhet har on-line, on-demand och on-call tjänster byggts upp. Ett första steg har varit att introducera en uppkoppling mellan kundtjänst och alla förbundets fordon. Mycket har skötts via mobiltelefon, men med introduktionen av navigeringssystemet EDP mobile kan nu kundtjänst se allt som händer i bilarna direkt och stötta chaufförerna för att de ska kunna utföra sitt uppdrag. Alla soptunnor och brunnar har fått egna koordinater och nästa steg blir att minimera transportvägarna mellan dessa punkter.

5.3.5.3 Förväntad utveckling

Under kommande åren kommer fokus att ligga på att utveckla en resurseffektiv och kundvänlig insamling av förpackningar för hela Sydnärkes område när fastighetsnära insamlingen ska erbjudas till villor.

Även textil i bredare omfattning kommer att samlas in. Övriga aktiviteter innefattar utvecklingen av återbrukstjänster för ännu en gång kunna lyfta upp behandlingen av avfallet i länet ytterligare ett steg i avfallstrappan.

5.3.5.4 Ekonomi

Laxå redovisar en nettokostnad på 0,8 mnkr mot budgeterad nettokostnad på 1,0 mnkr, det är 0,2 mnkr bättre än budget.

Förklaringen är att de debiterade intäkterna översteg budget med 0,6 mnkr. På kostnadssidan är det gemensamma OH-kostnader och omhändertagande/behandling av hushållssopor som gick över

budget, 0,4 mnkr samt 0,2 mnkr. Gemensamma oh-kostnader är licensavgifter/konsulter som bidrar till den högre kostnaden.

Totalt gör förbundet ett positivt resultat på 0,2 mnkr.

Förbundet har skuld till samtliga abonnentkollektiv. 2023 års resultat medför att skulden till abonnenterna ökar i två av fyra kommuner.

Skulden till Hallsberg är 2,4 mnkr (4,1 mnkr), Askersund 4,7 mnkr (2,3 mnkr), Laxå 2,0 mnkr (2,8 mnkr) och Lekeberg 3,5 mnkr (3,2 mnkr). Skulden till Askersund är den som ökat mest med 2,5 mnkr.

Under året har förbundet amorterat 4,9 mnkr på sina lån.

Förbundet har Gröna lån för alla fyra återvinningscentraler. Det betyder att även finansieringen är "miljömärkt".

Kommunalförbundet äger alla fastigheter utom omlastningen i Askersund (Åmme).

5.3.6 Sydnärkes utbildningsförbund

5.3.6.1 Händelser av väsentlig betydelse

Verksamheten har under flera år brottats med ekonomiska utmaningar och många effektiviseringsåtgärder har vidtagits i syfte att få en ekonomi i balans. Verksamhetens "egna" kostnader har minskat stadigt trots pris- och löneökningar, däremot så har kostnaden för köp av skolplats ökat.

Arbetet med budgeten 2023 har inte varit något undantag. På grund av världsläget och den höga inflationen som bidragit till kraftigt ökade pensionskostnader, räntekostnader, löneöversyn och interkommunala ersättningar så har förbundet behövt budgetera med en intäktsförstärkning på 18,1 mnkr för att få en budget i balans.

Prognoser visar på att det är under en tvåårsperiod som kostnaderna kopplade till den ökade inflationen kommer att påverka vår verksamhet för att sedan återgå till en mer normaliserad nivå. Det ekonomiskt ansträngda läget har även påverkat förbundets likviditet som ätits upp av negativa resultat samt uteblivna ersättningar från Migrationsverket. Efter domslut i högsta förvaltningsdomstolen så har nu medel börjat att betalas ut från Migrationsverket. Vi ser dock att vi trots detta inte får full täckning på de ansökningar som gjorts utan i snitt betalas cirka 75 % av schablonersättningen per elev ut. Vi fortsätter vår process gentemot Migrationsverket i de fall där vi anser oss blivit felbehandlade. Förbundets ansträngda likviditet har medfört att större investeringar har finansierats via leasing och medlemskommunerna har förskotts debiterats under året.

Under året har förbundets tidigare förbundsdirektör gått i pension och en ersättare rekryterats. Den nya förbundsdirektören tillträdde sitt uppdrag första augusti. Ett arbete har under hösten initierats via uppdrag från direktionen till förbundsledningen att framarbete en ekonomisk plan för mandatperioden men även en verksamhetsplan för 2024.

5.3.6.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Vi ser en fortsatt utveckling med ett ökande antal elever på det individuella programmet (IM) och vi har i dagsläget ca 170 elever inskrivna från våra medlemskommuner. Även om förbundet genomför ett lyckat arbete kring dessa elever under deras tid på gymnasiet så innebär detta en stor ekonomisk påfrestning för förbundets verksamhet. Skulle, till exempel, majoriteten av dessa elever delta i ett nationellt högskoleförberedande program skulle kostnaden minska.

Förbundet har en, över tid, stabil andel elever från medlemskommunerna som väljer att förlägga sina gymnasiestudier inom förbundets verksamhet. Det är cirka 70 % av eleverna som studerar vid Alléskolan.

5.3.6.3 Förväntad utveckling

Sydnärkes Utbildningsförbund bedriver verksamhet som påverkas av vad som sker i vår omvärld oavsett om det är förändringar i vårt närområde som konjunktur, invandring eller svängningar i konjunkturen. På samma sätt påverkas vi även av skeenden som sker utanför Sveriges gränser såsom konflikter och krig i vårt närområde men också övriga konflikthärdar i världen.

Vi ser även en förändrad demografiutveckling med mindre kullar av elever i framtiden och ökade pensionsavgångar inom den egna verksamheten. Även om vi i närtid fortfarande ser en ökning av elevkullarna inom gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan. Vi ser även en ökande andel elever som har extra utmaningar vilket ställer höga krav på vår verksamhet. Då arbetskraften minskar i samhället i stort de kommande tio åren kommer det att ställa utmaningar till gällande kompetensförsörjning.

Det finns även förändringar som sker i de lagar som påverkar vår verksamhet såsom exempelvis arbetet kring dimensioneringen av både gymnasieskolan och vuxenutbildningen. En omställning har initierats för att matcha utbildningsutbudet och arbetsmarknadens behov. Även utbildningspolitiken, där bland annat högre krav på vuxenutbildning, införandet av ämnesbetyg inom gymnasiet och komvux samt statsbidrag för yrkesvux ingår, är av stor betydelse för Sydnärkes Utbildningsförbund.

Utifrån förbundets ekonomiska situation är det en utmaning att följa våra underhållsplaner, avseende lokaler, vilket i förlängningen kan medföra ett eftersatt underhåll. En regelbunden dialog och planering sker för ett effektivare nyttjande av våra lokaler.

Elever med ofullständig gymnasiebehörighet - Antalet ungdomar utan fullständig behörighet till gymnasiet riskerar även fortsättningsvis att vara högt, och innebär stora kostnader till följd av omfattande stödinsatser. Att ett stort antal ungdomar inte har gymnasiebehörighet innebär även att gymnasieutbildningen för många elever blir fyra år eller längre i stället för tre. Grundskolorna i kommunerna vidtar omfattande åtgärder i syfte att öka måluppfyllelsen, vilket skulle innebära att fler ungdomar erhåller gymnasiebehörighet.

5.3.6.4 Ekonomi

Förbundet redovisar ett underskott på -19 036 tkr, som kan härledas till inflationen och ökade kostnader för pensioner och räntor som orsakat en obalans i budgeten. Förbundet har på grund av dessa faktorer överbudgeterat intäktssidan med 18 mnkr för att få en budget i balans då det i budgeten tagits höjd för den höga inflationen och dess påverkan på ränta, pensioner, interkommunala ersättningar med mera.

Ekonomi (tkr)	2023-12-31	2022-12-31
Omsättning	327 566	320 431
Årets resultat	-19 036	-4 093
Eget kapital	-669	18 368
Soliditet (%)	?	7,0
Likviditet	15 291	14 623
Årets investeringar	3 138	4 481

Investeringar

Investeringsbudgeten var inte helt in-tecknad och har heller inte förbrukats fullt ut. De större inköpen av undervisningsutrustning består av ett tungt släp och en fräsmaskin. Fastighetsinvestering består till stor del av kostnader hänförliga till fönsterbyten på Hus B.

5.3.7 Nerikes Brandkår

5.3.7.1 Händelser av väsentlig betydelse

Över 3 000 händelser

För första gången i Nerikes Brandkårs historia har antalet utryckningar överstigit 3 000. Under verksamhetsåret inträffade 3 319 händelser. Främsta anledningen till det är den mycket regniga sommaren, som resulterade i onormalt många vattenskador, samt att antalet förmodade händelser också har ökat.

Seglet

Tillsammans med Polisen och SOS Alarm kommer Nerikes Brandkår/Räddningsregion Bergslagen att bedriva larm- och ledning för "blåljusmyndigheterna" i gemensamma lokaler, som fått namnet Seglet. Den nya ledningscentralen färdigställdes och överlämnades den 1 november 2023. Inflyttning och driftstart är planerad till början av 2024.

Många utbildas under 2023

Den externa utbildningsverksamheten som Nerikes Brandkår bedriver omfattar mest utbildning till kommunernas personal och elever inom vård, omsorg och skola, där grundläggande brandkunskap och hjärt-lungräddning oftast efterfrågas. Utöver detta tillhandahålls även utbildning för personal på företag med riskfylld verksamhet samt olika specialutbildningar efter kundernas önskemål.

Drygt 10 000 personer utbildades under året.

Nya arbetstider

Lagen om att ändra arbetstidsregler avseende dygnsvila har tagit mycket tid och kraft under 2023. Nerikes Brandkår har sökt dispens under ett år för att hinna ställa om och arbeta fram ett nytt schema.

Ny direktion

Efter årsskiftet tillträdde den nya direktionen med både "gamla" och nya ledamöter. En ny ordförande och nytt presidie har valts.

5.3.7.2 Översikt över verksamhetens utveckling

Österstationen

Under hösten 2023 påbörjades projekteringsarbetet avseende den nya brandstationen på öster för

Örebro tätort. Tomten har genomgått en omfattande sanering efter ett gammalt gasverk och målsättningen är att få till en byggstart under första halvåret 2024.

Brandstationen kommer bland annat att innehålla fordonsplatser för sex brandbilar, utryckningspersonal upp till tio personer, samt utbildningslokaler för externa kurser.

Civil Insatsperson

En civil insatsperson (CIP) är en frivillig förstärkning, som efter kort utbildning och med visst stöd kan larmas av SOS till vissa typer av händelser. Syftet är att snabbt få hjälp till platsen och på så sätt stärka insatsförmågan på landsbygden där samhällets resurser har lång framkörningstid.

Nerikes Brandkår har under 2023 påbörjat utbildning av CIP som en försöksverksamhet, med start i Tived, Laxå kommun.

Måluppfyllelse

För att uppnå förbundets vision för verksamheten har sex prestationsmål satts upp som tar avstamp ur inriktningsmålen. Måluppfyllelsen mäts i: ej uppfyllt, delvis uppfyllt och uppfyllt. Föra att räknas som delvis uppfyllt krävs att måluppfyllelsen är minst 50%.

Två prestationsmål är delvis uppfyllda, fyra är uppfyllda. Dessutom finns tre finansiella mål, vilka alla tre är uppfyllda samt två mål som är kopplat till verksamheten enligt god ekonomisk hushållning vilka inte är uppfyllda.

5.3.7.3 Förväntad utveckling

Under 2024 läggs lite extra fokus på att:

- Fortsätta utveckla den operativa ledningen i Räddningsregion Bergslagen, och arbeta mer med de synergieffekter som kommer av vår samverkan.
- Utveckla kompetensutbildningen för räddningspersonal i beredskap.
- Planera för räddningstjänst under höjd beredskap.
- Minska miljörisker vid brandsläckning.
- Utveckla operativ planering gällande olika risker.

5.3.7.4 Ekonomi

Årets resultat är ett underskott på – 4 709 tkr, vilket är -3 271 tkr sämre än budget, men bättre än den prognos delårsrapporten pekade på (-7 236 tkr).

2023 har fortsatt i 2022 års spår med hög inflationstakt och höjda räntor. Det är fortsatt höga kostnader för bland annat drivmedel och reservdelar och priserna för investeringar har ökat. Under 2023 har även en förändring av pensionsavtalen skett, vilket inneburit att pensionsavsättningarna sänkts men att bruttolönerna har ökat. Utryckningskostnaderna har även ökat på grund av årets höga vattenflöden i vårt område och att vi varit andra kommuner behjälpliga med skogsbränder. Kostnaderna för hyror har genererat en avvikelse mot budget då uppräknings av hyrorna blivit mycket större än budgeterat.

Ekonomi (tkr)	2023-12-31	2022-12-31
Omsättning	228 633	218 312
Årets resultat	-4 709	1 787
Eget kapital	25 839	30 549
Soliditet (%)	16	18
Likviditet	16 970	28 077
Årets investeringar	15 095	16 749

Investeringar

Investeringar pågår ofta över budgetåren till följd av långa leveranstider av framför allt de stora fordonen. En släckbil och en tankbil har bland annat köpts in under året.

5.3.8 Sydnärkes miljö- och byggnämnd

Händelser av väsentlig betydelse

2023 innebar en helt ny nämnd. Tidigare Sydnärkes miljönämnd och Sydnärkes byggnämnd ersattes av Sydnärke miljö- och byggnämnd. 2023 är första året med gemensam VP, budget, ekonomiadministration, mål och budgetuppföljning. Utöver tidigare ansvarsområden fick nämnden fick också ansvar för alkohol- och tobakstillsynen. Denna tillsyn sköts som tidigare av handläggare vid Tillståndsenheten, Hallsbergs kommun genom avtalsamverkan.

I och med att den nya nämndens skapades avvecklades nämndadministrationen åt Sydnärkes byggnämnd från Askersunds kommuns kommunledningskontor. Nämndadministrationen finns nu, som tidigare för Sydnärkes miljönämnd, hos Samhällsbyggnad Sydnärkes stab. Stödet för arbetet med miljödiplomering, som staben ansvarat för, har avvecklats i samråd med de tre kommunledningarna. Staben har under våren lagt ned mycket tid på att lägga in information till Askersunds kommuns nya hemsida.

Hösten 2022 och början av 2023 kunde inte kontorslokalerna i Askersund användas på grund av pågående ombyggnadsarbeten, men 1 februari kunde de nya/nygamla lokalerna tas i bruk och förvaltningen satt för första gången någonsin samlad. I samband med det avvecklades lokaler i Laxå och Fjugesta. I Laxå behölls ett kontorsrum och i Fjugesta finns tillgång till aktivitetsbaserade arbetsplatser tillsammans med Lekebergs tekniska förvaltning i byggnaden som heter Käppen.

Juni 2022 beslutade förvaltningschefen att ett aktivitetsbaserat arbetssätt skulle gälla i den nya/nygamla lokalerna i Askersund vilket bl.a. skapat utrymme för att gå från två till nio mötesrum, ett antal rum för enskilt arbete och ger alla anställda möjligheter att få en kontorsplats.

Under året har det lagt ner mycket arbete på systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). En gemensam nämnd, lokaler som för första gången rymmer hela förvaltningen mm. har gett förutsättningar för ett samlat, förvaltningsgemensamt och strukturerat arbete med arbetsmiljöfrågor. Bland annat har nya rutiner tagits fram kring hot och våld och särskilt riskfyllda arbetsuppgifter.

Våren präglades av den så kallade genomlysningen. Ett uppdrag från kommunledningarna med syfte att ge en tydlig bild av hur nämndens och förvaltningens resurser används. Genomlysningen rapporterades till de tre kommunstyrelseordförandena i juni och redovisades för Sydnärke miljö- och byggnämnd på augustisammatrådet. Under hösten har arbetet fortlöpt för att synliggöra inom den egna verksamheten för att hitta områden där arbetet kan effektiviseras.

På grund av det ekonomiska läget så har nämnden under 2023 varit mycket återhållsamma med deltagande på kurser och konferenser och vid inköp. Förvaltningens verksamhetsplanering skedde på det egna kontoret i stället för, som tidigare år, på konferensanläggning. Fler tjänster har lämnats vakanta och investeringar har bara skett kring det mest nödvändiga.

Översikt över verksamhetens utveckling

Digitalisering och nya e-tjänster har lett till effektiviseringar. Antalet bygglovsansökningar har minskat i jämförelse med "all time high" 2022. Fortsatt stor efterfrågan på detaljplaner och geografisk information. Inga större volymförändringar för förvaltningens miljöavdelning.

Ekonomi

2023 års driftresultat för Sydnärkes miljö- och byggnämnd visar på ett överskott vid årets slut på 585 tkr jämfört mot budget. Laxås kommuns del uppgår till 157 tkr.

5.3.9 Sydnärkes it-nämnd

Händelser av väsentlig betydelse

2023 har inneburit ett intensifierat arbete med ärendevolym där målet är att minska antal ärenden tillsammans med ärendetid. Förbättringspotentialen har varit goda och arbetet har resulterat i längre ärendevolum samtidigt har efterfrågan om god service, genom tex snabbare svar, ökat utifrån verksamhetsbehov. Förutom mätning av ärendevolum har införande av monteringsstjänster inneburit ökad kontroll över vår utrustning samt påvisade av ökad incidentberedskap där arbetet numera sker mer proaktivt.

Arbetet med att ersätta vårt nuvarande MDM system (Mobile Device Managementsystemet) Workspace One till förmån för Intune har pågått under större delen av 2023. Utmaningen ligger i att verksamheten är beroende av dessa enheter och därmed har arbetet behövt anpassats utifrån verksamhetens behov. Vi ser att MDM-enheter framöver kommer att öka och arbetet med implementeringen av Intune kommer att öka verksamhetens möjligheter till kontroll av dessa. I servermiljön har arbetet fortsatt och föråldrad utrustning har bytts ut. Tyvärr har inte all utrustning hunnits med att bytas ut. I detta arbete behövs en längre framförhållning och förståelse i verksamheten finnas utifrån att det är verksamhetssystem som finns på dessa servrar. Förvaltningen har under 2023 haft en större personalförändring där arbetet inom förvaltningen under första halvåret av 2024 kommer ha en stor utmaning i leveransen. För förvaltningen innebär personalförändringen ett tapp i kompetens initialt.

Översikt över verksamhetens utveckling

Arbetet med datahallarna fortsätter och har under 2023 förbättras, men kräver en större säkerhetsmedvetenhet. Vissa åtgärder behöver tas under 2024 för att ge en stabilare drift. Under 2023 har avtal tecknats med kommunala bolag och kommunalförbund. Det innebär en tydligare rollfördelning mellan bolagen/förbund gällande de åtagande som tidigare har levererats bland annat i form av IT-tjänster och IT-resurser.

I arbetet med att konsolidera verksamhetssystem och hantering av enheter har arbetet med bildningsförvaltningen (BIF) i Hallsberg fortskridit och förslag har presenterats kring en tilltänkt väg framåt för förvaltningen att ta över hanteringen av BIFs M365-miljö och iPads/MAC.

Arbetet med samverkansmodellen fortskrider och kräver ihärdighet där vissa objekt behöver förankras mer. Här är dialogen mellan verksamheten och förvaltningen avgörande för resultatet. Utifrån personalförändring under andra halvan av 2023 har arbetet inom vissa objekt saktas in och en omstart behöver ske 2024. Etablering av de sista objekten har pausats och kommer snarast att upptas igen.

Planering av införande av Windows 11 är påbörjat och kommer att slutföras senast under oktober 2025.

Ekonomi

Verksamheten har brottats med ett underskott under 2023 och har vidtagit åtgärder för att minska kostnader. Tyvärr har dyrare licenskostnader utifrån ändrad prissättning inneburit ökade kostnader. Förutom ökade kostnader kring licenser har tele-och datakommunikation fortsatt ökat. Här är verksamhetens önskan och behov en återkommande problematik för förvaltningen utifrån att det

medför ökade kostnader.

Årets resultat för Sydnärkes IT-nämnd visar ett underskott med 1 733 tkr. Nämnden budgeteras och redovisas som en enhet, där eventuellt över- eller underskott fördelas mellan medlemskommunerna. Underskottet för 2023 fördelas ut enligt nyckeln för invånarantal och läggs på första fakturan 2024. Laxås del av underskott blir 231 tkr.

5.3.10 Taxe- och avgiftsnämnden

Kommunfullmäktige i Hallsberg, Laxå och Lekebergs kommuner beslutade under år 2003 att inrätta en gemensam nämnd för taxe- och avgiftshantering med start den 1 november 2003. Från och med nedanstående datum har följande fyra kommuner tillkommit.

1 juni 2005, Askersunds kommun
1 oktober 2013, Kumla kommun
1 mars 2014, Degerfors kommun
1 oktober 2015, Vingåker kommun

Nämndens uppgifter är att:

Fullgöra de lagreglerade uppgifter som avtalats såsom inkomstförfrågan, inkomstregistrering, fastställande av avgift, omprövning av avgiftsbeslut, besvärshantering och dokumentation samt även kravhantering. Utöver hemtjänst-, hälso- och sjukvårdsavgifter skall även

- intäkter för måltider och hyror hanteras.
- Tillämpa de av kommunfullmäktige fastställda taxor samt allmänna bestämmelser, reglementen och dylikt, som ingår i nämndens ansvarsområde.
- Föra kommunernas talan i ärenden som rör den åt nämnden uppdragna förvaltningen.

Taxe- och avgiftsnämnden består av sju ordinarie ledamöter och sju ersättare där varje medlemskommuns fullmäktige har att utse en ordinarie ledamot och en ersättare.

Hallsbergs kommun är värdkommun för verksamheten. Detta innebär bland annat att Hallsbergs kommun är anställningsmyndighet för nämndens personal.

Nämnden följer Socialstyrelsens rekommendationer.

Väsentliga händelser

- Maxtaxan höjdes 1 januari 2023 från 2 170kr/mån till 2 359 kr/mån.
- Arbetet med uppgradering av Procapita har slutförts.

Framtiden

Under 2023 lanserades en ny hemsida som integrerats med Hallsberg kommuns grafiska profil och funktionalitet. Detta är ett led i att säkra och tillgängliggöra innehållet på ett tydligare och användarvänligt.

Verksamhetens mål är att arbeta effektivt och rättssäkert. Kommuninvånarna ska känna trygghet i hanteringen av sina ärenden och uppleva professionellt och kompetent bemötande. Arbetets fortskrider med ständiga förbättringar av processer tillsammans och i dialog med kommunerna.

Ombyggnationen och uppdateringen av verksamhetssystemet Procapita avslutades under 2023 där varje kommun nu handläggs mot en egen kommunspecifik handläggnings- och servermiljö. Under kommande året ligger fokus på att upprätthålla och fördjupa IT-samordningen med kommunerna inkluderat vår samarbetspartner IT-Sydnärke.

Informationssäkerheten och är högt uppsatt på agendan under 2024 med bland annat förberedelser och anpassningar som harmoniserar med ny som kommande lagstiftning.

Ekonomi

Taxe- och avgiftsnämndens resultat för administrationen för året jämfört med budget är ett underskott på 167 tkr. Underskottet har enligt överenskommelserna justerats mot medlemskommunerna vilket innebär att det slutliga resultatet för året blir noll.

5.3.11 Sydnärkes lönenämnd

Lönenämndens uppdrag är att se till att anställda i de sex medlemskommunerna och de två kommunalförbunden får rätt lön och andra ersättningar. Medlemskommunerna som ingår i lönenämnden är Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg samt Ljusnarsberg. Kommunalförbund som köper tjänster av lönenämnden är Sydnärkes utbildningsförbund samt Sydnärkes kommunalförbund.

Lönenämnden administrerar även pensioner och försäkringar för samtliga medlemskommuner och kunder. Lönenämnden utbildar medarbetare och chefer i hur man hanterar, registrerar och attesterar i lönesystemet

Händelser av väsentlig betydelse

Lönenämnden tillsammans med medlemskommunerna har gjort en förstudie om att digitalisera processen kopplat till anställningsavtal och beslut har tagits om att påbörja det arbetet 2024. Målet är att minska manuella underlag och även att likställa arbetsprocesserna.

Lönenämndens medlemskommuner har sedan tidigare arbetat fram en gemensam målbild och utifrån den har Lönenämnden arbetat fram en verksamhetsplan för 2024. Den övergripande målbilden har brutits ner i delmål och aktiviteter har kopplats till målen.

Förväntad utveckling

Lönenämnden går mot en mer och mer digitaliserad löneprocess med allt vad det innebär med e-tjänster och andra digitala lösningar. Löneadministratörsrollen går mer och mer mot att bli en kontroll- och lönekonsultsroll.

När det gäller systemförvaltning går utvecklingen mer mot att integrationer skapas utan manuellt arbete. För att kunna effektivisera i den digitala utvecklingen måste vi likställa löneprocesserna i medlemskommunerna.

Ekonomi

Lönenämnden redovisar ett marginellt budgetöverskott på 2 tkr före resultatet balanserats.